

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2

ปิยะนุช ศรีตะปัญญา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา


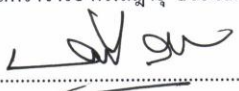
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2560



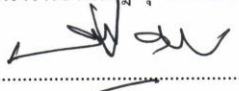
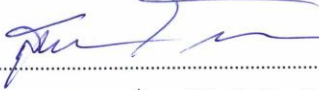
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้


คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์


..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวิชิตระกูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ชัยพจน์ รังงาม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธาน
(ดร.วสันต์ นาวเหนือขว)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวิชิตระกูล)

..... กรรมการ
(ดร.ชัยพจน์ รังงาม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา


..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
วันที่ 23 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ศุภยา ชีระวิชิตระกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา แก้ไขข้อบกพร่อง ให้คำหวังโยต่อผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ชัยพจน์ รังงาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ช่วยกรุณา ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนเอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมา

ขอกราบขอบคุณ ดร.วสันต์ นาวเหนือว ประธานสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิชัย โกศัลยวัฒน์ กรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยชี้แนะ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้ความกรุณา และอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ช่วยตรวจ และแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านปฐมวัยทุกท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ขอขอบคุณ ครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร และเพื่อนครูในโรงเรียนบ้านคลองตาเพชร และเพื่อน ๆ นิสิต ในรุ่นกลุ่ม 11 ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ สนับสนุนทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหา อุปสรรคจนบรรลุสำเร็จมาด้วยดี

คุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมพระคุณถึง คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง และครู อาจารย์ที่ได้ชี้แนะและวางพื้นฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนได้รับความสำเร็จ ในการศึกษาสมดังความมุ่งหมายทุกประการ

ปิยะนุช ศรีตะปัญญา

58920528: สาขาวิชา:การบริหารการศึกษา; กศ.ม.(การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย/ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2
 ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2(FACTORS RELATIONSHIP THE QUALITY
 DEVELOPMENT OF LEARNING EARLY EDUCATIONAL IN CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL
 SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ศญาญู ชีระวณิชตระกูล กศ.ค., ชัยพจน์ รั้งงาม
 กศ.ค.145 หน้าปี 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน
 ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 และศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพ
 ด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย เป็นวิจัยแบบผสม (Mixed method) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูปฐมวัย
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้
 ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
2. การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ชลบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านสติปัญญา ตามลำดับ
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .01
4. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม
 และสติปัญญา เด็กปฐมวัยต้องได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ไปพร้อมๆกัน ด้านร่างกาย พัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่
 และกล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะและกระตุ้น ด้านอารมณ์ ให้เด็กได้แสดงอารมณ์ได้อย่างอิสระ เช่น
 การร้องเพลง การเล่านิทาน การเต้นประกอบจังหวะ การจัดกิจกรรมกลุ่ม จะทำให้มองเห็นพัฒนาการทางด้าน
 อารมณ์ของเด็กได้ชัดเจน ด้านสังคมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น เช่น การเล่นกลางแจ้ง การละเล่นของเด็กไทย
 การที่เด็กเล่นร่วมกัน เด็กได้ฝึกการแบ่งปัน การช่วยเหลือ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การให้อภัยซึ่งกันและกัน และ
 ด้านสติปัญญาหากเด็กมีการพัฒนาด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านสังคมอย่างดีแล้ว ด้านสติปัญญาที่จะพร้อม
 ที่จะเรียนรู้ตามไปด้วย เน้นทักษะการคิดแก้ปัญหาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเด็กจะเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือ
 กระทำ ไม่เห็นด้วยกับการให้เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยเหมือนเป็นการกระโดดข้ามพัฒนาการ
 ตามช่วงวัยของเด็กเมื่อเด็กได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้านอย่างสมบูรณ์ เด็กก็จะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

58920528 MAJOR: EDUCATION ADMINISTRATION; M.ED.(EDUCATION ADMINISTRATION)
 KEYWORDS: DEVELOPMENT LEARNER IN EARLY CHILDHOOD/ EDUCATION LEVEL
 CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2
 PIYANUCH SRITAPANYA: FACTORS RELATED THE QUALITY DEVELOPMENT OF
 LEARNER IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION LEVEL UNDER THE CHONBURI PRIMARY
 EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISORY COMMITTEE:SADAYU TEERAVANITTRAKUL,
 Ed.D., CHAIPOOT RAK-NGAM, Ed.D., 145 P. YEAR 2017.

The purposes of the research were to study the factors related to the quality development of early childhood learners level under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 and to study guidelines study the quality development of learner in early childhood education. Mixed Methods was the methodology in the study. The sample consisted of 140 Early Childhood Teacher in Chonburi Primary Educational Service Area Office 2 Academic Year 2016. The instruments used in the research were questionnaires and interview forms. Statistics used for data analysis were mean scores (\bar{X}), standard deviations (SD) and Pearson product moment correlation.

The findings were as follows:

1. The overall and by-dimension of teacher factor and environmental factor were rated at the highest level while the school administrator factor was rated at high level.
2. The overall and by-dimension of early childhood learners factor were rated at high level, ranking from, physical development, emotional development and cognitive development, respectively.
3. Three factors, namely that were school administrator factor, teacher factor and environmental factor related with the quality development of the early childhood learners at the significant difference of .01 level.
4. The guidelines for the quality development of the early childhood learners were that development of all four aspects simultaneously both physical development, emotional development, social development and cognitive development. The physical development consisted of gross motor development and fine motor development was stimulated and instructed by the teacher. Emotional development was to promote free expression through activities of children such as singing, storytelling, dancing and group activities. Social development was on children's learning through play that practiced their sharing, forgiveness and helping each other such as outdoor activities and Thai children's play. When all three aspects as mentioned above, were well developed, the cognitive development would be ready to learn. Encouraging learning by doing with focusing on problem solving and using language for communication

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
สภาพการจัดการศึกษา.....	11
คุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย.....	16
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
แนวทางการพัฒนาด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย.....	62
4 ผลการวิจัย.....	64
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	125
ภาคผนวก ก.....	126
ภาคผนวก ข.....	136
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 57
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้าน..... 65
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านภาวะผู้นำ..... 66
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการสร้างแรงจูงใจครู..... 67
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง..... 68
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยด้านครูผู้สอนของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้าน..... 69
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยด้านครูผู้สอนของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านจรรยาบรรณ..... 69
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยด้านครูผู้สอนของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์..... 70
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัจจัยด้านครูผู้สอนของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสื่อ อุปกรณ์..... 71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของ ผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้าน.....	72
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของ ผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านอาคาร สถานที่.....	72
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของ ผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านบรรยากาศ.....	73
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของ ผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านโภชนาการ.....	75
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัยของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้าน.....	76
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัยของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านร่างกาย.....	76
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัยของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านอารมณ์.....	77
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัยของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสังคม.....	78
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัยของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสติปัญญา.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.....	80
20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูผู้สอนกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.....	80
21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.....	81
22 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย.....	101

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2	รูปแบบผังอาคารเรียนแบบปีก.....	49
3	รูปแบบอาคารเรียนแบบนิ้วมือ.....	50
4	รูปแบบอาคารเรียนแบบกลุ่ม.....	50
5	รูปแบบอาคารเรียนแบบแกน.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยพัฒนาและขยายการศึกษาให้กับประชากรของประเทศไทยจาก การศึกษาเดิม ภาคบังคับ 6 ปี เป็น 9 ปี และการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถ พัฒนา คุณภาพชีวิตและรับผิดชอบต่อสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีและมีคุณภาพ ของสังคมตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รัฐจึงมุ่งจัด การศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานและเน้นให้สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย และจิตใจทำงานเป็นและครองชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีคุณภาพและชีวิต ที่ดีขึ้นตัวแปรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและมีความก้าวหน้าของประเทศชาติ จึงมีการจัดการศึกษาภาคบังคับซึ่ง เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดซึ่งกระจายอยู่ทุกส่วน ของประเทศ ภารกิจหลักของ โรงเรียนอยู่ที่ การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ โครงสร้างและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 1)

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงานและคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจ สมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้ ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สุมน อมรวิวัฒน์, 2550, หน้า 461) ในการศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นต้องมีสาระเนื้อหาที่เหมาะสม และมีความต่อเนื่องตลอดชีวิต จากครรภ์มารดาถึงวัยชรา เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคนในสังคมให้เกิดทักษะ ความรู้ มุมมอง และค่านิยม ซึ่งเป็นปัจจัยหลักชี้แนะและจูงใจให้บุคคลแสวงหาและดำเนินชีวิตของตนเนื่องจาก สภาวะการดำรงชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น ความรู้และทักษะจึงจำเป็น สำหรับการสร้างตัวและครอบครัวให้อยู่ดีมีสุข จึงครอบคลุมหัวข้อวิชาและประเด็นที่ต้องเรียนรู้ มากมาย ทั้งที่เป็นความรู้และทักษะจำเป็นต่อการใช้ชีวิตในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ และความรู้ เกี่ยวกับ สถานการณ์โลก (อำไพ หรคุณารักษ์, 2550, หน้า 2)

การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง โดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักชุมชนและสังคม เป็นฐานที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกขั้นตอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 3) การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง และสังคมหลักการการจัดการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดหลักการในการศึกษาในระดับปฐมวัยไว้ ดังนี้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้ส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภทยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและ ให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตาม บริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรม พัฒนาเด็กโดยองค์รวมเน้นการเล่นและกิจกรรมที่ เหมาะสมกับวัยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพมี ความสุข และประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 1-5)

สภาพปัญหาการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การประเมินคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา (สมศ.) พบว่า มีสถานศึกษาที่อยู่ในระดับดีเพียงร้อยละ 34.14 ผู้บริหารยังขาดการจัดการหลักสูตร การศึกษาที่เหมาะสม ขาดการนำมาตราฐานคุณภาพที่เหมาะสมไปใช้ ขาดกระบวนการผลิต และ การฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ขาดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 5) ปัญหาเรื่องครู/ครูพี่เลี้ยงสอนระดับปฐมวัยส่วนใหญ่มักใช้ครูอัตราจ้างที่มีคุณวุฒิต่ำ ไม่ได้จบการศึกษา หรือไม่ได้รับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยมา รวมทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษามักไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา (ยศกมล เรื่องสง่า, 2551) และจากการรายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดชลบุรี พบว่า มีการไหลเข้าของแรงงาน ทั้งภาคอุตสาหกรรมภาคการท่องเที่ยว และภาคการเกษตรจำนวนมาก สังเกตได้จากการขอจดทะเบียน นิติบุคคลและการจดทะเบียน โรงงานตั้งใหม่ในไตรมาสที่ 1/2558ซึ่งต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น

164,117 คน และเมื่อพิจารณาประชากรในจังหวัดชลบุรี พบว่า ประชากรในจังหวัดชลบุรีมี 2 ส่วน คือ ประชากรที่มีทะเบียนบ้านในจังหวัดชลบุรี จำนวน 1,636,422 คน และประชากรแฝง จำนวน 1,500,000 คน นอกจากนี้ยังมีแรงงานต่างด้าวที่ลงทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงาน ณ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2558 จำนวน 18,801 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดชลบุรี, 2558)

จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชลบุรีดังที่กล่าวไปแล้วนั้น ทำให้ประชากรวัยเรียนเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัวเนื่องจากย้ายติดตามผู้ปกครองเข้ามาอยู่ในจังหวัดชลบุรี เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคม ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นฐานที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมีหน้าที่ดูแลโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี 4 อำเภอ คือ อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ่อทอง และอำเภอเกาะจันทร์ พบกับปัญหาของสังคมประการหนึ่งที่มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อเด็กปฐมวัยไทยคือความอ่อนแอของ สถาบันครอบครัวในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก เด็กปฐมวัยจำนวนหนึ่งอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม อันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ปัญหาลี้ภัยสังคมต่างๆ ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพอนามัยและพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างๆ จากภายนอกส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ทำให้จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมในสังคมตนเองการพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมของเด็กซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

จากสภาพที่กล่าวมานั้น ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการจัดการศึกษาในฐานะที่ผู้วิจัยทำงานเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ประกอบด้วยด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย และสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

คำถามในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นอย่างไร
2. การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นอย่างไร
3. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด
4. มีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีอะไรบ้าง

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

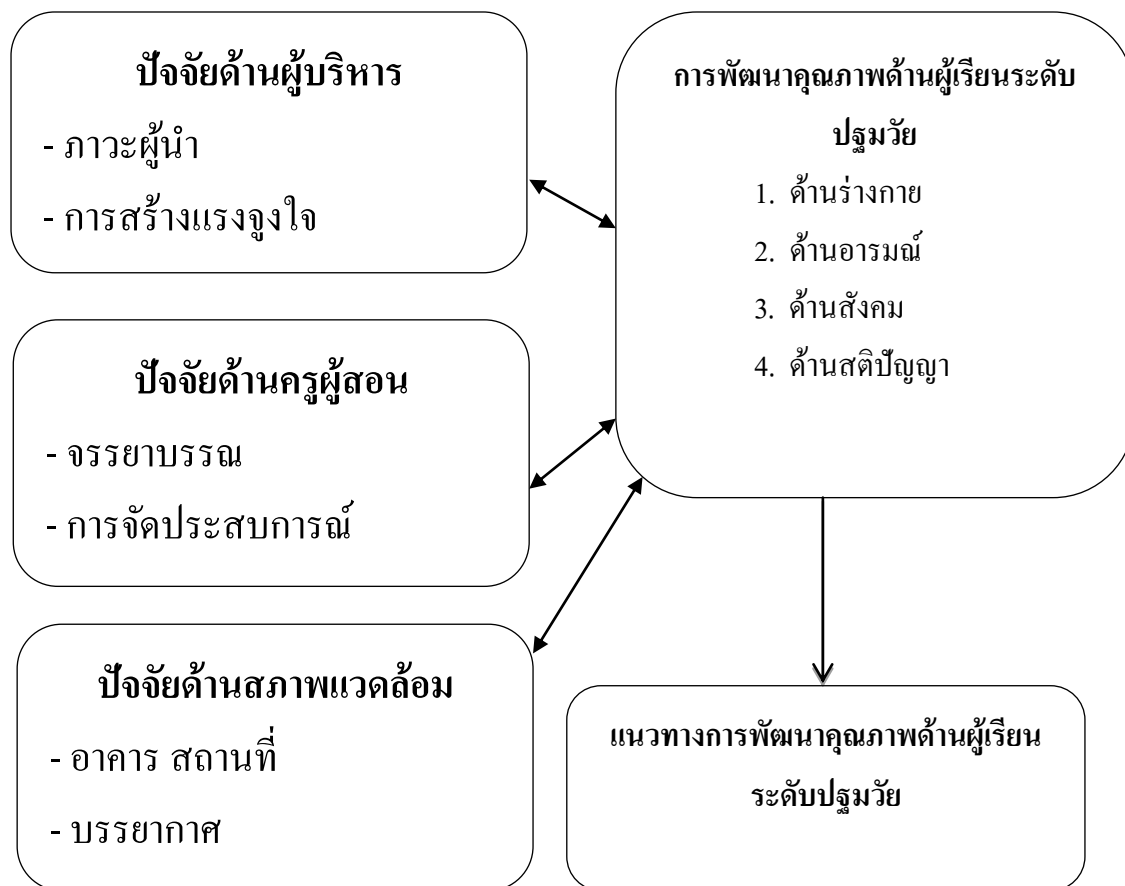
ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษา

ตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 1) กล่าวว่า พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ ต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ด้านสังคม และด้านสติปัญญาจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย 3 ด้าน คือ

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1997) กล่าวว่า พฤติกรรมของเด็กขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของบุคคล และองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน กล่าวคือ พฤติกรรมของมนุษย์สามารถกำหนดสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมก็สามารถกำหนดพฤติกรรม พฤติกรรมสามารถกำหนดสามารถกำหนดองค์ประกอบส่วนบุคคล องค์ประกอบส่วนบุคคลก็สามารถกำหนดพฤติกรรมได้เช่นกัน ในทำนองเดียวกันองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบส่วนบุคคลก็มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องรับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครองและผู้ร่วมงาน ผู้บริหารทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการสอนและด้านการบริหาร และควรมีประสบการณ์ด้านการศึกษาระดับปฐมวัย

2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของฟอสเตอร์และเฮดลีย์ (Foster and Headley) (พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ และพูนสุข บุญยสวัสดิ์, 2552) กล่าวว่า ครูจะต้องให้เด็กเชื่อมั่นว่าจะเป็นผู้นำของเด็กได้ มีความรู้พื้นฐานและจะต้องมีคุณลักษณะที่จะทำงานกับเด็ก และทำให้เด็กชอบ

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยได้ศึกษาตามทฤษฎีของอีริกสัน (Erikson, 2008) อ้างถึงใน อารมย์ สุวรรณपाल, 2552) เป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการที่มีชื่อเสียงและให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมาก มีแนวคิดว่ายัยเด็กเป็นวัยที่สำคัญและพร้อมเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมรอบตัว หากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กดี เด็กจะมองโลกในแง่ดีมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในทางตรงกันข้ามหากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมไม่ดี ไม่เอื้อหรือส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะกลายเป็นคน มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเองสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยตามความคิดเห็นของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 221 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 608-609) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามอำเภอได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน

ผู้เชี่ยวชาญระดับการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน เพื่อสัมภาษณ์หาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับมหาวิทยาลัยประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในกลุ่มผู้บริหารประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 10 ปี

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในกลุ่มผู้บริหารหัวหน้าฝ่ายปฐมวัยประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 ประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร
2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ตัวแปรตาม คือ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย
2. ด้านอารมณ์

3.ด้านสังคม

4.ด้านสติปัญญา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย (The quality development of learner early childhood education) หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ด้านร่างกาย (Body) เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตสมวัย พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส และผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ (Emotion) เด็กปฐมวัยแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ รู้จักชื่นชมความสามารถของตนเอง และผู้อื่น มีอัธยาศัยดี ร่าเริงแจ่มใส ไม่มโหรีวาย โวยวาย ทำลายสิ่งของหรือก่อกวนผู้อื่น และรู้จักอดทน

1.2 ด้านสังคม (Social) เด็กปฐมวัยสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักรอคอยลำดับก่อน-หลัง เรียนรู้การเป็นผู้ให้และผู้รับ และมีสัมมาคารวะ

1.3 ด้านสติปัญญา (Intelligence) เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีทักษะการจำแนก สังเกต รู้จักตั้งคำถามเมื่อสงสัย พร้อมกล้าที่จะแสวงหาคำตอบ และสามารถใช้ประสบการณ์เดิมในกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้

2. ปัจจัยด้านผู้บริหาร (Manager) หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ควบคุม ดูแล และสั่งการงานต่างๆ เกี่ยวกับงานด้านเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 การเป็นผู้นำ (Leadership) ผู้บริหารจะต้องต้นตัว พัฒนาศักยภาพตัวเองอยู่เสมอ เป็นคนที่มีอารมณ์มั่นคง มีความเป็นผู้ใหญ่ มีศาสตร์และศิลป์ในการสื่อสาร และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทุกระดับ

2.2 การสร้างแรงจูงใจ (Attracting) ผู้บริหารมีการกล่าวชื่นชมครุ เมื่อปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีการให้ออกาส ให้คำแนะนำรายบุคคลและรายกรณี ไม่ตำหนิ ดิเตียนครุ

ต่อหน้าผู้อื่น ให้ครูได้เป็นผู้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ มีการอำนวยความสะดวกให้กับครูในด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ตามความเหมาะสม และมีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ กระชับความสัมพันธ์ครู เพื่อลดความตึงเครียดจากการทำงาน

2.3 การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง (Rapprochement parents) ผู้บริหารมีอัธยาศัยที่เป็นมิตรต่อผู้ปกครอง มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาสภาพแวดล้อมครอบครัวของเด็ก และมีการจัดระบบช่วยเหลือผู้ปกครอง ผ่านการช่วยเหลือเด็ก พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ และเข้าใจหลักการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย

3. ปัจจัยด้านครูผู้สอน (Teacher) หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 จรรยาบรรณของครู (Ethics) ครูต้องมีความศรัทธาในวิชาชีพ เป็นผู้มีความรู้ เป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้ม ร่าเริง เป็นมิตรต่อเด็ก เข้าใจธรรมชาติของเด็ก และช่วยแก้ปัญหาให้เด็กได้

3.2 การจัดประสบการณ์ (The experience) ครูควรจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการเสริมการเรียนรู้ในวันสำคัญ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ตามสถานการณ์ปัจจุบัน และมีการประเมินพัฒนาการหลังทำกิจกรรม

3.3 สื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ (Instructional media) สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ครูควรนำสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมาจัดกิจกรรม ใช้สื่อที่มีความหลากหลายสามารถสร้างความสนใจของเด็กได้ เน้นสื่อที่มีลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม ไม่ควรเลือกใช้สื่อที่ส่งเสริมความรุนแรง และใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม และครูควรนำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนปฐมวัยมาประยุกต์ใช้ด้วย

4. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment) หมายถึง การจัดอาคาร สถานที่ บรรยากาศ และโภชนาการ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ ได้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น ดังต่อไปนี้

4.1 อาคารสถานที่ (Place) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร ให้สอดคล้องและสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

4.2 บรรยากาศ (Atmosphere) หมายถึง การจัดแสงของห้องเรียนการใช้สีทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การใช้เสียงและการป้องกันหรือลดการใช้เสียงรบกวน

4.3 โภชนาการ (Nutrition) หมายถึง การจัดหาอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย อาหารว่าง ได้แก่ นมและขนม อาหารกลางวัน ได้แก่ อาหารที่มีสารอาหารตรงตามความต้องการของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 ต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีประเด็นตามลำดับต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษา
2. คุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2

สภาพข้อมูลที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ตั้งอยู่ หมู่ที่ 7 ถนนสายพนัสนิคม-ทุ่งเหียง ตำบลบ้านช้าง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยมีระยะทางห่างจากจังหวัดชลบุรี ประมาณ 28 กิโลเมตร ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัดที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ่อทอง และอำเภอเกาะจันทร์ จำนวน 123 โรงเรียน รวมโรงเรียนเอกชน โดยเปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 อำเภอ คือ อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ่อทอง และอำเภอเกาะจันทร์ มีจำนวนนักเรียน โรงเรียนและบุคลากรที่อยู่ในความรับผิดชอบ ตามข้อมูล 10 มิถุนายน พ.ศ. 2557 ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัด ทั้งสิ้น 123 โรงเรียน จำแนกเป็น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 112 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 24,532 คน จำนวนครู 1,180 คน และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (รวมระดับอาชีวศึกษา) จำนวน 11 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 16,707 คน จำนวนครู 527 คน

ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 ตั้งอยู่ในเขตอากาศร้อนชื้น ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนา ทำไร่ ทำบ่อ เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง โดยเฉพาะในเขตอำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง ส่วนพื้นที่ในเขตอำเภอบ่อทอง และอำเภอเกาะจันทร์ พื้นที่จะเป็นที่ราบค่อนข้างสูงและมีเนินเขาเตี้ย ๆ มีพื้นที่เป็นป่าไม้เล็กน้อย การประกอบอาชีพของประชากร

ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หัตถกรรม และรับจ้างในโรงงาน อุตสาหกรรม ในบางแห่งที่دينอุดมสมบูรณ์ มีการทำสวนผักและผลไม้ ซึ่งทำเป็นแบบพอยังชีพ อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบ้านบึง และอำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิสัยทัศน์ (Vision) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เป็นองค์กรหลักในการกำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พันธกิจ (Mission)

1. กำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ประชากร วัยเรียนเป็นคนดี มีปัญญามีความสุข และมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ
2. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ และทักษะในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. พัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตลอดจนองค์กรคณะบุคคลตามกฎหมาย ให้มีความพร้อมและเข้มแข็งในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ประชากรวัยเรียนได้รับ โอกาสในการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาปฐมวัยอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถจัดและส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตามศักยภาพและพื้นฐานของผู้เรียน
3. สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในและผ่านการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศาสนศึกษา และองค์กรคณะบุคคล มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

ค่านิยม (Values)

“มุ่งมั่นส่งเสริมการเรียนรู้ ควบคุมความโปร่งใส ก้าวไกลกับองค์กรที่มีชีวิต มุ่งสัมฤทธิ์ผลของเครือข่าย ประสานสายสัมพันธ์สู่สากล”

C = Commitment = มุ่งมั่นส่งเสริมการเรียนรู้

H = Honesty = ควบคุมความโปร่งใส

O = Organic = ก้าวไกลกับองค์กรที่มีชีวิต

N = Network = มุ่งสัมฤทธิ์ผลของเครือข่าย

2= Togetherness = ประสานสายสัมพันธ์สู่สากล

กลยุทธ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

กลยุทธ์ที่1พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถ ด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่2ปลูกฝังคุณธรรม ความเป็นไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความรับผิดชอบต่องานและสิ่งแวดล้อมและห่างไกลยาเสพติด

กลยุทธ์ที่3ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และลดอัตราการออกกลางคันให้เป็นศูนย์ โดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่4พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่5พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาลักษณะธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

จุดเน้นการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ.2557 โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1. นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญ และความสามารถทางวิชาการ เพื่อพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Students' competencies)

2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม (Students' characteristics & Social skills)

3. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพ (Students with special needs)

ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Continuous professional development)

2. การพัฒนาระบบแรงจูงใจ เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจและแสดงศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ (Incentives and rewarding system)

3. การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม (Professional ethics)

ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการ โดยเน้นการมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน (Participation and accountability)

2. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามระดับมาตรฐาน (Management with quality and standards)(กระทรวงศึกษาธิการ, 2557, หน้า 1-9)

สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้ดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและกลยุทธ์ จุดเน้น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2557 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้สรุปผลการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญๆ ดังต่อไปนี้

การพัฒนาการเรียนการสอนปฐมวัย ปีงบประมาณ 2557 จัดกิจกรรม อบรมปฏิบัติการ ร่างการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2557 คู่การปฏิบัติใน โรงเรียนและส่งเสริมการจัดทำสื่อ ชุดพัฒนาองค์ความรู้ในหลักสูตร ปฐมวัยให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง 2 ระยะในวันที่ 9 และ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และจัดงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิชาการปฐมวัย ครั้งที่ 4 ในวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ณ โรงเรียนบ้านสระสี่เหลี่ยม อำเภอพนัสนิคม โดยนำเสนอรูปแบบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่ดี จัดประกวดสื่อ (Best practices) ชุดพัฒนาองค์ความรู้ ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียนปฐมวัยมีการแสดงศักยภาพด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และจัดกิจกรรม บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งประเทศไทย โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย

แห่งประเทศไทยนักเรียนปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรม ในการทดลองวิทยาศาสตร์ภาคสนาม ปฏิบัติการจัดการเรียน โดยโครงการ ปฐมวัยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยา ซึ่งผลการดำเนินงานทำให้โรงเรียนในสังกัดได้รับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย จำนวน 50 โรงเรียน และอยู่ระหว่างรอตราพระราชทาน จำนวน 10 โรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557, หน้า 10) โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ทุกโรงเรียน มีการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับอนุบาลปีที่ 1 โดยรับเด็กอายุ 4-5 ปี และชั้นอนุบาลปีที่ 2 รับเด็ก อายุ 5-6 ปี ซึ่งเด็กจะเรียนในระดับปฐมวัย อย่างน้อย 2 ปีการศึกษา จัดให้มีนักเรียนห้องเรียนละ ไม่เกิน 40 คน และมีครูประจำชั้นห้องเรียนละ 1 คน ส่วนครูพี่เลี้ยงให้จัดการตามนโยบาย ของโรงเรียนแต่ละ โรงเรียนที่มีความพร้อมด้านงบประมาณ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2, 2558) เป็นแนวทางในการจัด การเรียนรู้สำหรับเด็กตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ คำขวัญของจังหวัด มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อม ให้เด็กได้อยู่ในที่สะอาด อากาศสดชื่นมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย
3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาท จากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
4. การบูรณาการการเรียนรู้ ยึดหลักบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ และหลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัย
5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กยึดวิธีการสังเกต เป็นส่วนใหญ่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือ ผลงาน ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็น ความต้องการของเด็กแต่ละคน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน สภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

สรุปได้ว่าจากหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา การเรียนรู้ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเอง ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ละฉกกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

คุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

ความหมายคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

จากนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 ได้ให้ความหมายของเด็กปฐมวัยว่า “เด็กปฐมวัย” คือ เด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน หรือต่ำกว่า 6 ปี การจัดการศึกษานั้นได้แบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการด้านสมอง และการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด ดังนั้นจึงถือได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิต ให้เติบโตเป็นเด็กฉลาดและประสบความสำเร็จในชีวิต (สุริยา ฆ้องเสนาะ, 2558)

การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยหมายถึง การพัฒนาสมองของเด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน หรือต่ำกว่า 6 ปีให้ได้รับการส่งเสริมและสร้างพัฒนาการให้เป็นไปตามวัย การพัฒนาเด็กในช่วงนี้จะเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิต ซึ่งถ้าเราปล่อยให้เวลาอันมีค่านี้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ก็จะไม่สามารถเรียกกลับคืนมาได้ เพราะการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของมนุษย์จะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ในช่วงปฐมวัยเท่านั้น

ความสำคัญคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อประเทศชาติมาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตราที่ 18 ระบุว่าให้มีการจัดการศึกษาปฐมวัยและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 12) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติได้จัดตั้ง “สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย” ในปี พ.ศ. 2542 ขึ้นพร้อมทั้งประกาศว่า “การศึกษาปฐมวัย คือ การสร้างคน สร้างชาติ” เด็กอายุ 3-5 ปี ครอบครัวยังคงเป็นแกนหลักในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการ และให้สถานพัฒนาเด็กสถานศึกษาหรือรูปแบบอื่น ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย เป็นที่ให้บริการคุ้มครองป้องกันและพัฒนาเด็ก โดยผู้ดูแลเด็ก และครู ฯลฯ มีลักษณะเป็น “มืออาชีพ” คือมีความรู้ เจตคติ ค่านิยม รวมถึงมีทักษะที่เหมาะสมและดีที่สุดในการคุ้มครองป้องกันและพัฒนาเด็กรอบด้านในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัว มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า21) การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์ การพัฒนาเด็กปฐมวัยควรเริ่มตั้งแต่แรกเกิดถึง5ปีนักการศึกษาและนักจิตวิทยามีความเห็นตรงกันว่าเด็กปฐมวัยเป็นช่วงเวลาสำคัญในการพัฒนาสมอง โดยเฉพาะระบบประสาท และเซลล์สมองจะเจริญเติบโตประมาณร้อยละ 70-80ของผู้ใหญ่การศึกษาในช่วงปฐมวัยเป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กได้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพ โดยให้การอบรมเลี้ยงดูควบคู่ไปกับการให้การศึกษาที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยคือการที่ครูจะสอนได้ดีนั้นจำเป็นต้องศึกษาเด็ก (อรัญญา นามเพราะ และคณะ, 2557)

สรุปได้ว่าความสำคัญคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยมีความเกี่ยวข้องกับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ขวบ หากเราทราบวิวัฒนาการ ความเป็นมาของคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย จะช่วยให้เราเกิดแรงบันดาลใจ และภาพพจน์ที่จะพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยให้ดีขึ้น และช่วยให้เราตระหนักถึงความต้องการของสังคม และป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก ให้เด็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการสร้างรากฐานชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม ตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จะต้องจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น โดยที่การเล่นดังกล่าวต้องไม่ใช่การเล่นโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย และไม่ใช่การยึดเนื้อหาของระดับประถมศึกษาให้แก่เด็ก การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ครูจะต้องเข้าใจ

การเรียนรู้ที่เด็ก และสร้างเสริมประสบการณ์และธรรมชาติการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ดังหลักการสำคัญ ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและ บริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่ง ของการจัดประสบการณ์

5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
- การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักการทำงานของสมอง

สมองของเด็กเล็กได้รับความสนใจในช่วงประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา เราได้เรียนรู้ว่า สมองถูกออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้ คำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องของสมองของเด็กเล็กชี้ชัดว่าการเชื่อมต่อ ของเซลล์สมองของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว เครือข่ายเซลล์สมองที่เชื่อมต่อกันนี้ มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจะถูกป้อนเข้าสู่สมองของเด็ก และเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมต่อของเส้นใยประสาท เส้นใยประสาทและจุดเชื่อมต่อที่ทำงาน อยู่เสมอจะมีการสร้างไขมันล้อมรอบ (Myelinization) ทำให้การเคลื่อนไหวของกระแสไฟฟ้า ในเส้นใยประสาทเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และเป็นการป้องกันไม่ให้เครือข่าย เส้นใยประสาทถูกกำจัดไป ดังนั้น การที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ จึงต้องให้เด็กได้รับประสบการณ์ ต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยการจัดการเรียนรู้บนฐานของหลักการเรียนรู้ของสมองและจิต (Caine and Caine, 2002) ดังนี้

1. สมองสามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน (A parallel processor) และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสรีระทั้งหมดของร่างกาย สมองทำงานเป็นระบบซึ่งเป็นองค์รวม (A whole system) จะไม่แยกเรียนรู้เฉพาะทีละส่วน การจัดการศึกษาจึงต้องไม่จัด โดยแยกเป็นส่วนๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์

2. ในช่วงแรกของชีวิตสมองเติบโตอย่างรวดเร็วมาก การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสมอง เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้

3. มนุษย์มีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติในการค้นหาความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้น จึงต้องตอบสนองต่อความต้องการค้นหาความหมายด้วยการได้สำรวจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ

4. สมอจะทั้งรับรู้และทำความเข้าใจรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่สมอจะสร้างและแสดงออกด้วยรูปแบบของตัวเอง ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดรูปแบบในการเรียนรู้และทำความเข้าใจของตนเอง

5. อารมณ์มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ อารมณ์และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ดังนั้น บรรยากาศที่เหมาะสมจึงเอื้อให้เกิดการเรียนรู้

6. สมอทั้งสองซีกจะทำงานอย่างสัมพันธ์กันในทุกๆ กิจกรรม ซึ่งทำให้เราได้ว่า สมอจะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ และทำความเข้าใจโดยภาพรวม ดังนั้น การจัดการศึกษาที่ดีต้องตระหนักถึงข้อนี้ โดยการให้เรียนรู้เป็นภาพรวมและส่วนย่อย

7. การเรียนรู้ประกอบด้วยจุดสนใจหลักและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ในทุกแง่มุม

8. การเรียนรู้เป็นไปโดยที่เกิดความตระหนักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้และไม่ได้ตระหนักว่า เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้อาจ ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีแต่ต้องใช้เวลาที่ค่อยๆ เกิดขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องออกแบบให้เอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆ ต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเกิดความเข้าใจและเรียนรู้

9. มนุษย์มีวิถีจัดระบบความจำ 2 แบบที่สำคัญ คือ ระบบการจำเป็นมิติ และการท่องจำ การเรียนรู้ที่อย่างมีความหมายต่อผู้เรียนจะเกิดจากระบบความจำทั้งสองแบบนี้ ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดจากสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

10. ในช่วงต้นของชีวิต สมอจะมีการเติบโตอย่างรวดเร็วมากซึ่งมีลักษณะของ Hard wiring มีการสร้างเส้นใยประสาท และจุดเชื่อมต่อมากมาย ซึ่งมีช่วงของการเรียนรู้ที่เหมาะสมในเรื่องต่างๆ (Windows of opportunity) แต่อย่างไรก็ตาม สมอก็ไม่ได้จำกัดหรือหยุดการเจริญเติบโต มนุษย์จึงสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ดังนั้น จึงควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ Windows of opportunity และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11. ความท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้ต้องการเรียนรู้ ส่วนความกลัวจะยับยั้งการเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่ปราศจากความกลัว และมีความท้าทายให้ต้องการเรียนรู้

12. มนุษย์ทุกคนมีสมอ แต่สมอของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น แต่ละคนจึงมีแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning style) ความสามารถ และเขาวงกตปัญญาที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่าขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนในระดับปฐมวัย ควรเริ่มจากการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการดำเนินงานของสมองในวัยของผู้เรียน ควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการไปพร้อมๆกับการเล่น จัดให้ผู้เรียนได้สำรวจ เรียนรู้ แก้ปัญหา พร้อมทั้งการเรียนรู้ต้องอยู่ในลักษณะที่ท้าทายผู้เรียนเสมอ เพื่อเป็นการกระตุ้นระบบความคิด ประสาทสัมผัสและการทำงานของสมอง ให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

การประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปีเป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้ เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรการประเมินพัฒนาการควรรีดยึดหลักดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้ แหล่งข้อมูล

หลายๆด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่การสังเกต การบันทึก พฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 43)

สรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนในระดับปฐมวัย ควรประเมินด้วยวิธีการสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงาน หรือการร่วมกิจกรรมของเด็กไม่ควรใช้การทดสอบ

ทฤษฎีคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านร่างกาย กิเซลล์ (Gesell)กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายว่าการเจริญเติบโตของเด็กจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมด้านต่างๆ สำหรับพัฒนาการทางร่างกายนั้นหมายถึง การที่เด็กแสดงความสามารถในการ จัดกระทำกับวัสดุ เช่น การเล่น ลูกบอล การขีดเขียน เด็กต้องใช้ความสามารถของการใช้สายตาและกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัยการเจริญเติบโตของระบบประสาทและการเคลื่อนไหวประกอบ กัน ลักษณะพัฒนาการที่สำคัญ

ของเด็กในระยะนี้ก็คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเคลื่อนไหว การทำงาน ของระบบประสาท กล้ามเนื้อ การพัฒนาความสามารถในการควบคุมร่างกาย การบังคับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดย กีเซลล์ ได้ศึกษาความสามารถของเด็กตามแบบธรรมชาติ โดยสังเกตพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตเต็มที่ การสังเกตมีทั้งสังเกตด้วยตาและถ่ายภาพยนตร์เอาไว้ศึกษาโดยละเอียด ภายหลังจากการศึกษา

กีเซลล์ สรุปว่าความสามารถของเด็กมีเป็นระยะและขั้นตอน แต่ละช่วงอายุมีความหมาย และมีความสำคัญแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่พฤติกรรมของบุคคล จะมีอิทธิพลมาจากสภาพความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ กล้ามเนื้อ ต่อมกระดูก และประสาทต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมเป็นเพียงส่วนประกอบของการเปลี่ยนแปลง และกีเซลล์ได้แบ่งพัฒนาการเด็กออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (Gross motor development) เป็นความสามารถของร่างกายที่ครอบคลุมถึงการบังคับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและความ สัมพันธ์ทางการเคลื่อนไหวทั้งหมด

2. พฤติกรรมด้านการปรับตัว(Fine motor or adaptive development) เป็นความสามารถในการประสานงานระหว่างระบบการเคลื่อนไหวกับระบบความรู้สึก เช่น การประสานงานระหว่างตากับมือ ซึ่งดูได้จากความสามารถในการใช้มือของเด็ก เช่น ในการตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นลูกบาศก์ การสั้นกระดิ่ง การแกว่งกำไล ฯลฯ ฉะนั้น พฤติกรรมด้านการปรับตัวจึงสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านการเคลื่อนไหว

3. พฤติกรรมทางด้านภาษา(Language development) ประกอบด้วยวิธีสื่อสารทุกชนิด เช่น การแสดงออกทาง หน้าตา ท่าทาง การเคลื่อนไหวท่าทางของร่างกาย ความสามารถในการเปล่งเสียง และภาษาพูดการเข้าใจในการสื่อสารกับผู้อื่น

4. พฤติกรรมทางด้านนิสัยส่วนตัวและสังคม (Personal social development) เป็นความสามารถในการปรับตัวของเด็ก ระหว่างบุคคลกับบุคคลและบุคคลกับกลุ่มภายใต้ภาวะแวดล้อมและสภาพความเป็นจริงนับเป็นการปรับตัวที่ต้องอาศัยการเจริญเติบโตของสมอง และระบบการเคลื่อนไหวประกอบกันในส่วนที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเด็ก (พระจันทร์รุ่งแสง,2555)

ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจซิกมันด์ฟรอยด์ (Sigmund freud)เชื่อว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ มีแรงจูงใจมาจากจิตไร้สำนึก ซึ่งมักจะผลักดันออกมาในรูป ความฝัน การพูดพลั้งปาก หรืออาการผิดปกติทางด้านจิตใจในด้านต่างๆ เช่น โรคจิต โรคประสาท เป็นต้นยังเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ

(Instinctual drive) และเป็นพลังงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนที่ได้ จิตจึงเป็นพลังงานรูปหนึ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงและไม่หยุดนิ่ง บ้างจะแสดงออกมาในรูปแบบของสัญชาตญาณทางเพศ (Sexual instinct) แต่ฟรอยด์ไม่ได้หมายถึงความต้องการทางเพศนอกจากนี้ ฟรอยด์ยังได้อธิบายว่าสัญชาตญาณจะแสดงออกมาในรูปของพลังทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพลังขับทางเพศเรียกว่า พลังลิบิโด (Libido) เป็นพลังที่ทำให้มนุษย์การทำงานของจิตแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. จิตไร้สำนึก (Unconscious mind) การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์โดยออกไปโดยไม่รู้ตัวที่เกิดมาจากพลังของจิตไร้สำนึกซึ่งทำหน้าที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกไปตามหลักแห่งความพึงพอใจของตน และการทำงานของจิตไร้สำนึกเกิดจากความปรารถนา หรือความต้องการของบุคคลที่เกิดขึ้นในวัยเด็กที่ไม่ได้รับการยอมรับ เช่น การถูกห้าม หรือถูกลงโทษ จะถูกเก็บกดไว้ในจิตส่วนนี้

2. จิตสำนึก (Conscious mind) บุคคลรับรู้ตามประสาทสัมผัสทั้งห้าที่บุคคลจะมีการรู้ตัวตลอดเวลาว่ากำลังทำอะไรอยู่ คิดอะไรอยู่ คิดอย่างไรเป็นการรับรู้โดยทั่วไปของมนุษย์ที่ควบคุมการกระทำส่วนใหญ่ให้อยู่ในระดับรู้ตัว (Awareness) และเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยมีเจตนาและมีจุดมุ่งหมาย

3. จิตก่อนสำนึก (Preconscious mind) เป็นส่วนของประสบการณ์ที่สะสมไว้ หรือเมื่อบุคคลต้องการนำกลับมาใช้ใหม่ก็สามารถระลึกได้และสามารถนำกลับมาใช้ในระดับจิตสำนึกได้ และเป็นส่วนที่อยู่ใกล้ชิดกับจิตไร้สำนึกมากกว่าจิตไร้สำนึก

จะเห็นได้ว่าการทำงานของจิตทั้ง 3 ระดับจะมาจากทั้งส่วนของจิตไร้สำนึกที่มีพฤติกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามกระบวนการขั้นปฐมภูมิ (Primary process) เป็นไปตามแรงขับสัญชาตญาณ (Instinctual drives) และเมื่อมีการรับรู้กว้างไกลมากขึ้นจากตนเองไปยังบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมพลังในส่วนของจิตก่อนสำนึกและจิตสำนึก จะพัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการขั้นทุติยภูมิ (Secondary process)

ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสังคม อีริกสัน (Erikson's theory of development) เน้นถึงความสำคัญของบุคลิกภาพของมนุษย์ว่าจะพัฒนาได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ การพัฒนาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของชีวิต ถ้าได้รับการตอบสนองเต็มที่ บุคคลจะมีบุคลิกภาพดี และพร้อมที่จะพัฒนาขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีริกสันได้แบ่งพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็น 3 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ-ความไม่ไว้วางใจ (Trust vs mistrust) ซึ่งเป็นขั้นในวัยทารก อิริคสันถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของพัฒนาการในวัยต่อไป เด็กวัยทารกจำเป็นต้องมีผู้เลี้ยงดู เพราะช่วยตนเองไม่ได้ ผู้เลี้ยงดูจะต้องเอาใจใส่เด็ก ถึงเวลาให้นมก็ควรจะให้และปลดเปลื้องความเคียดแค้น ไม่สบายของทารกอันเนื่องมาจากการขับถ่าย เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ-ความสงสัยไม่แน่ใจตัวเอง (Autonomous vs shame and doubt) อยู่ในวัยอายุ 2-3 ปี วัยนี้เป็นวัยที่เริ่มเดินได้ สามารถที่จะพูดได้และความเจริญเติบโตของร่างกายช่วยให้เด็กมีความอิสระ พึ่งตัวเองได้ และมีความอยากรู้อยากเห็น อยากจับต้องสิ่งของต่างๆ เพื่อต้องการสำรวจว่าคืออะไร เด็กเริ่มที่อยากเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง

ขั้นที่ 3 การเป็นผู้คิดริเริ่ม-การรู้สึกผิด (Initiative vs guilt) วัยเด็กอายุประมาณ 3-5 ปี อิริคสันเรียกวัยนี้ว่าเป็นวัยที่เด็กมีความคิดริเริ่มอยากจะทำอะไรด้วยตนเอง จากจินตนาการของตนเอง การเล่นสำคัญมากสำหรับวัยนี้เพราะเด็กจะได้ทดลองทำสิ่งต่างๆ จะสนุกจากการสมมติของต่างๆ เป็นของจริง เช่น อาจจะใช้ลังกระดาษเป็นรถยนต์ ขับรถยนต์เหมือนผู้ใหญ่

ตามทฤษฎีของอิริคสัน (Erikson) เด็กจะพัฒนาการทางสังคมที่ดีขึ้นอยู่กับการได้รับการตอบสนองความต้องการด้านการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมตามลำดับขั้นพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ (ครูบ้านนอกดอทคอม, 2550)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร ทฤษฎีของเพียเจต์ตั้งอยู่บนรากฐานของทฤษฎีประกอบที่เป็นพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม เขาอธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการ กระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น (Hasemohkalupea, 2555)พัฒนาการทางด้านสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensori-motor stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี พฤติกรรมของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ เช่น การไขว่คว้า การเคลื่อนไหว การมอง การดู ในวัยนี้เด็กแสดงออกทางด้านร่างกายให้เห็นว่ามีสติปัญญาด้วยการกระทำ เด็กสามารถแก้ปัญหาได้ แม้ว่าจะไม่สามารถอธิบายได้ด้วยคำพูด เด็กจะต้องมี

โอกาสที่จะปะทะกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพัฒนาการด้านสติปัญญา และความคิดในขั้นนี้ มีความคิดความเข้าใจของเด็กจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เช่น สามารถประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อมือ และสายตา เด็กในวัยนี้มักจะทำอะไรช้าบ่อยๆ เป็นการเลียนแบบ พยายามแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก เมื่อสิ้นสุดระยะนี้เด็กจะมีการแสดงออกของพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการแต่กิจกรรมการคิดของเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ยังคงอยู่เฉพาะสิ่งที่สามารถสัมผัสได้เท่านั้น

2. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่อายุ 2-7 ปี แบ่งออกเป็นชั้นย่อยอีก 2 ชั้น คือ

2.1 ขั้นก่อนเกิดสัจกัป (Preconceptual thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอายุ 2-4 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถจะโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้ยังมีขอบเขตจำกัดอยู่ เพราะเด็กยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือถือความคิดตนเองเป็นใหญ่ และมองไม่เห็นเหตุผลของผู้อื่น ความคิดและเหตุผลของเด็กวัยนี้ จึงไม่ค่อยถูกต้องตามความเป็นจริงนัก นอกจากนี้ความเข้าใจต่อสิ่งต่างๆ ยังคงอยู่ในระดับเบื้องต้น เช่น เข้าใจว่าเด็กหญิง 2 คน ชื่อเหมือนกัน จะมีทุกอย่างเหมือนกันหมด แสดงว่าความคิดรวบยอดของเด็กวัยนี้ยังไม่พัฒนาเต็มที่ แต่พัฒนาการทางภาษาของเด็กเจริญรวดเร็วมาก

2.2 ขั้นการคิดแบบญาณหยั่งรู้ นึกออกเองโดยไม่ใช้เหตุผล (Intuitive thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็ก อายุ 4-7 ปี ขั้นนี้เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รวมตัวดีขึ้น รู้จักแยกประเภทและแยกชิ้นส่วนของวัตถุ เข้าใจความหมายของจำนวนเลข เริ่มมีพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์แต่ไม่แจ่มชัดนัก สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่คิดเตรียมล่วงหน้าไว้ก่อน รู้จักนำความรู้ในสิ่งหนึ่ง ไปอธิบายหรือแก้ปัญหาอื่นและสามารถนำเหตุผลต่างๆ ไปมาสรุปแก้ปัญหา โดยไม่วิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนเสียก่อนการคิดหาเหตุผลของเด็กยังขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนรับรู้ หรือสัมผัสจากภายนอก

3. ขั้นปฏิบัติการคิดด้านรูปธรรม (Concrete operation stage) ขั้นนี้จะเริ่มจากอายุ 7-11 ปี พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้สามารถสร้างกฎเกณฑ์และตั้งเกณฑ์ในการแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ได้ เด็กวัยนี้สามารถที่จะเข้าใจเหตุผล รู้จักการแก้ปัญหาสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ สามารถที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความคงตัวของสิ่งต่างๆ โดยที่เด็กเข้าใจว่าของแข็งหรือของเหลวจำนวนหนึ่งแม้ว่าจะเปลี่ยนรูปร่าง ไปก็ยังมีน้ำหนัก หรือปริมาตรเท่าเดิม สามารถที่จะเข้าใจความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ส่วนรวม ลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้คือ

ความสามารถในการคิดย้อนกลับ นอกจากนั้นความสามารถในการจำของเด็กในช่วงนี้มีประสิทธิภาพขึ้น สามารถจัดกลุ่มหรือจัดการได้อย่างสมบูรณ์ สามารถสนทนากับบุคคลอื่นและเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดี

4. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal operational stage) นี้จะเริ่มจากอายุ 11-15 ปี ในขั้นนี้พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้เป็นขั้นสุดยอด คือเด็กในวัยนี้จะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ ความคิดแบบเด็กจะสิ้นสุดลง เด็กจะสามารถที่จะคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่สามารถที่จะคิดแบบนักวิทยาศาสตร์ สามารถที่จะตั้งสมมุติฐานและทฤษฎี และเห็นว่าความเป็นจริงที่เห็นด้วยการรับรู้ที่สำคัญเท่ากับความคิดกับสิ่งที่อาจจะเป็นไปได้ เด็กวัยนี้มีความคิดนอกเหนือไปกว่าสิ่งปัจจุบัน สนใจที่จะสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างและมีความพอใจที่จะคิดพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีความจริง หรือสิ่งที่เป็นนามธรรมพัฒนาการทางการรู้คิดของเด็กในช่วงอายุ 6 ปีแรกของชีวิต ซึ่งเพียเจต์ ได้ศึกษาไว้เป็นประสบการณ์ สำคัญที่เด็กควรได้รับการส่งเสริมมี 6 ขั้น ได้แก่

- 4.1. ขั้นความรู้แตกต่าง (Absolute differences) เด็กเริ่มรับรู้ในความแตกต่างของสิ่งของที่มองเห็น
- 4.2. ขั้นรู้สิ่งตรงกันข้าม (Opposition) ขั้นนี้เด็กรู้ว่าของต่างๆ มีลักษณะตรงกันข้ามเป็น 2 ด้าน เช่น มี-ไม่มี หรือ เล็ก-ใหญ่
- 4.3. ขั้นรู้หลายระดับ (Discrete degree) เด็กเริ่มรู้จักคิดสิ่งที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่อยู่ตรงกลางระหว่างปลายสุดสองปลาย เช่น ปานกลาง น้อย
- 4.4. ขั้นความเปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง (Variation) เด็กสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ เช่น บอกถึงความเจริญเติบโตของต้นไม้
- 4.5. ขั้นรู้ผลของการกระทำ (Function) ในขั้นนี้เด็กจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลง
- 4.6. ขั้นการทดแทนอย่างลงตัว (Exact compensation) เด็กจะรู้ว่าการกระทำทำให้ของสิ่งหนึ่งเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลต่ออีกสิ่งหนึ่งอย่างหักเหกันภาษาและกระบวนการคิดของเด็กแตกต่างจากผู้ใหญ่

กระบวนการทางสติปัญญามีลักษณะดังนี้

1. การซึมซับหรือการดูดซึม (Assimilation) เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์ เรื่องราว และข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

2. การปรับและจัดระบบ (Accommodation) คือ กระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากันเป็นระบบหรือเครือข่ายทางปัญญาที่ตนสามารถเข้าใจได้ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น

3. การเกิดความสมดุล (Equilibration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับ หากการปรับเป็นไปอย่างผสมผสานกลมกลืนก็จะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญารึ้นในตัวบุคคล

การนำไปใช้ในการจัดการศึกษา/ การสอนเมื่อทำงานกับนักเรียน ผู้สอนควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนดังต่อไปนี้ นักเรียนที่มีอายุเท่ากันอาจมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขา นักเรียนแต่ละคนจะได้รับประสบการณ์ 2 แบบคือ

1. ประสบการณ์ทางกายภาพ (Physical experiences) จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนแต่ละคนได้ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมโดยตรง
 2. ประสบการณ์ทางตรรกศาสตร์ (Logicomathematical experiences) จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนได้พัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาให้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม
- หลักสูตรที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. เน้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน โดยต้องเน้นให้นักเรียนใช้ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด
2. เสนอการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนพบกับความแปลกใหม่
3. เน้นการเรียนรู้ต้องอาศัยกิจกรรมการค้นพบ
4. เน้นกิจกรรมการสำรวจและการเพิ่มขยายความคิดในระหว่างการเรียนการสอน
5. ใช้กิจกรรมขัดแย้ง (Cognitive conflict activities) โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น นอกเหนือจากความคิดเห็นของตนเอง

การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ถามคำถามมากกว่าการให้คำตอบ
2. ครูผู้สอนควรจะพูดให้น้อยลง และฟังให้มากขึ้น
3. ควรให้เสรีภาพแก่นักเรียนที่จะเลือกเรียนกิจกรรมต่าง ๆ

4. เมื่อนักเรียนให้เหตุผลผิด ควรถามคำถามหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนใหม่ เพื่อให้นักเรียนจะได้แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง
5. ซึ่งระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนจากงานพัฒนาการทางสติปัญญา ขึ้นนามธรรมหรือจากงานการอนุรักษ์ เพื่อดูว่านักเรียนคิดอย่างไร
6. ยอมรับความจริงที่ว่า นักเรียนแต่ละคนมีอัตราพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน
7. ผู้สอนต้องเข้าใจว่านักเรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้นในระดับความคิดขั้นต่อไป
8. ตระหนักว่าการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพราะจดจำมากกว่าที่จะเข้าใจ เป็นการเรียนรู้ที่ไม่แท้จริง

(Pseudo learning)

ในขั้นประเมินผล ควรดำเนินการสอนต่อไปนี้

1. มีการทดสอบแบบการให้เหตุผลของนักเรียน
2. พยายามให้นักเรียนแสดงเหตุผลในการตอบคำถามนั้น ๆ
3. ต้องช่วยเหลือนักเรียนที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาต่ำกว่าเพื่อร่วมชั้น

ดังนั้นพัฒนาการของเด็กสามารถอธิบายได้โดยลำดับระยะพัฒนาทางชีววิทยาที่คงที่ แสดงให้ปรากฏโดยปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่าจากการศึกษาทฤษฎีทางจิตวิทยาทั้ง 4 ทฤษฎี พบว่า ทฤษฎีทางจิตวิทยา ควรนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

คุณลักษณะของเด็กปฐมวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ พัฒนาการแต่ละวัยอาจจะเกิดขึ้นตามวัยมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยพัฒนาเด็กให้เต็มความสามารถและศักยภาพ หรือช่วยเหลือเด็กได้ทันเวลาที่ ในกรณีที่พัฒนาการของเด็กไม่เป็นไปตามวัย ผู้สอนจำเป็นต้องหาจุดบกพร่องและรีบแก้ไขโดยจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ถ้าเด็กมีพัฒนาการสูงกว่าวัย ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ดังนี้

ด้านร่างกาย

อายุ 3-4 ปี

1. ตัดกระดาษออกจากกันได้
2. วึ่งและหยุดได้

อายุ 4-5 ปี

1. ตัดกระดาษตามแนวเส้นได้โดยอาจมีรอยหยัก
2. เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้
3. รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
4. เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้
5. กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
6. กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย
7. วึ่งอย่างรวดเร็วและหยุดได้โดยเสียการทรงตัวเล็กน้อย

อายุ 5-6 ปี

1. ตัดกระดาษตามแนวเส้นได้โดยไม่มีรอยหยัก
2. เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้
3. ใช้ก้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ
4. รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
5. ยึดตัวคล่องแคล่ว
6. เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
7. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้
8. วึ่งอย่างรวดเร็วและหยุดได้โดยไม่เสียการทรงตัว

ด้านอารมณ์-จิตใจ

อายุ 3-4 ปี

1. แสดงความพึงพอใจตนเอง
2. สนใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่นด้วยการฟังหรือมอง

อายุ 4-5 ปี

1. แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
2. รับรู้ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่นได้บ้าง
3. เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น

4. ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

5. ชอบท้าทายผู้ใหญ่

อายุ 5-6 ปี

1. รับรู้ความรู้สึกและแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น
2. ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง
3. เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น

ด้านสังคม

อายุ 3-4 ปี

1. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้บ้าง

อายุ 4-5 ปี

1. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมเองได้
2. รอคอยตามลำดับ ก่อน-หลัง
3. เก็บของเล่นเข้าที่ไว้ได้
4. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้
5. ร่วมเล่นกับผู้อื่นได้
6. แบ่งของให้ผู้อื่น

อายุ 5-6 ปี

1. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน

ด้านสติปัญญา

อายุ 3-4 ปี

1. ใช้คำถาม “อะไร” “ทำไม” ได้
2. รู้ค่าจำนวน 1-3
3. มีความคิดสร้างสรรค์

อายุ 4-5 ปี

1. บอกชื่อและสกุลของตนเองได้
2. ใช้คำถาม “อะไร” “ทำไม” “อย่างไร” ได้
3. รู้ค่าจำนวน 1-5
4. มีความคิดสร้างสรรค์
5. จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้
6. พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง หลังจากได้รับคำแนะนำ

7. สร้างผลงานตามความคิดของ ตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
8. สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
อายุ 5-6 ปี

 1. บอกชื่อ นามสกุลและอายุของตนเอง ได้
 2. ตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ได้
 3. รู้ค่าจำนวน 1-10
 4. มีความคิดสร้างสรรค์
 5. บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของได้
 6. พยายามหาวิธีแก้ปัญหาคด้วยตนเอง
 7. สนทนาโต้ตอบ/เล่าเป็นเรื่องราวได้
 8. สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น แปลกใหม่
 9. นับปากเปล่าได้ถึง เลข20
 10. เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม

ดังนั้น คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญๆ ของเด็กปฐมวัยที่กล่าวมาเป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องตระหนัก เพราะเด็กแต่ละช่วงอายุมีลักษณะสำคัญที่เด่นแตกต่างกันไป ถ้าผู้สอนไม่เข้าใจย่อมทำให้การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยไม่เกิดผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร เพราะผู้บริหารเป็นบุคคลที่ต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในเรื่องการสอนและด้านการบริหาร มีศาสตร์และศิลป์ ในการสร้างแรงจูงใจให้กับครูเพื่อให้ครูทำงานอย่างมีความสุข และผู้บริหารยังมีความรับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง เพื่อทำหน้าที่ติดต่อประสานงานร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพเหมาะสมกับวัย ปัจจัยด้านครูผู้สอน เพราะครูผู้สอนถือว่าเป็นบุคคลพิเศษสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องมีจรรยาบรรณของความเป็นครู แต่งกายเรียบร้อย พุดเพราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความรับผิดชอบในการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีการพัฒนาเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น รู้จักการนำสื่อ อุปกรณ์ที่หลากหลายเข้ามาช่วยในการจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมถือเป็นปัจจัย

ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย เนื่องจากอาคาร สถานที่ และบรรยากาศหากเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก จัดได้น่าอยู่ น่าเรียน เด็กก็จะสนุกและสนใจที่จะเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และที่สำคัญถ้าหากเด็กได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนก็จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กให้มีการเจริญเติบโตได้อย่างสมวัย (เบญญา แสงมลิ, 2550)

ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ภาวะผู้นำ

ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารจะต้องปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ก็คือ สมรรถภาพในการนำของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่อยู่ในขอบเขตภารกิจ ในเรื่องเหตุการณ์รอบตัวในเรื่องกระบวนการบริหาร อีกทั้งต้องมีทักษะที่จำเป็นในการบริหารด้วย สมรรถภาพในการบริหารนี้จะอาศัยจากประสบการณ์ที่ผ่านมา หรือจากสามัญสำนึกแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ ทั้งนี้เพราะประสบการณ์มิได้เป็นหลักประกันที่ดีที่สุดและนอกจากนี้สภาพสังคมปัจจุบันไม่เหมือนกับอดีต ปัจจุบันได้มีพัฒนาการศาสตร์ทางการบริหารและเทคโนโลยีทางการบริหารให้ก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งสังคมก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม การเมืองและเทคโนโลยี ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องตื่นตัวและพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เพื่อความก้าวหน้าของหน่วยงานและความก้าวหน้าในอาชีพของตนเอง การพัฒนาความเป็นผู้นำจะเน้นการพัฒนาตนเองของผู้บริหารเป็นสำคัญเพราะการที่ผู้บริหารมีความสนใจและสมัครใจที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอย่อมจะเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพมากกว่าการที่ผู้อื่นบังคับให้ทำ

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต (2547, หน้า 95-98) สามารถจำแนกคุณลักษณะของผู้นำสถานศึกษาปฐมวัยได้เป็น 4 ด้านใหญ่ๆ ด้วยกัน ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านความรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยเป็นผู้ที่ต้องดูแลสถานศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นสถาบันทางวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารควรจะต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องต่างๆ ดังนี้ วุฒิทางการศึกษา วุฒิทางการศึกษาเป็นระดับขั้นทางการศึกษา ซึ่งจัดว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมผู้บริหารให้เป็นที่ยอมรับนับถือของครูในโรงเรียนของตน ในชุมชนและผู้ปกครอง วุฒิทางการศึกษาเป็นเครื่องแสดงถึงความรู้และความสามารถของบุคคลนั้นๆ ในปัจจุบันการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ถ้าเป็นของรัฐผู้บริหารจะต้องมีคุณวุฒิต่างน้อยปริญญาตรี

ทางการศึกษาและหลังจากนั้นต้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการปฐมวัยศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยที่เป็นของเอกชน ควรจะต้องมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และถ้าไม่ได้ศึกษาวิชาเอกทางการปฐมวัยศึกษาก็ควรที่จะต้องผ่านการอบรมทางการปฐมวัยศึกษา มาด้วยความรู้ด้านวิชาการทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยควรจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่สอนอยู่ในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อจะสามารถนิเทศครูได้ รู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวในสังคม อีกทั้งมีความรู้เรื่องทั่วไปที่ควรจะต้องรู้ความรู้ด้านวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยควรที่จะต้องรู้ด้านวิชาชีพที่จำเป็นต่อการบริหารงานโรงเรียน เช่น เรื่องปรัชญาการศึกษา นโยบายในการจัดการศึกษา กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานในหน้าที่ หลักการทางปฐมวัยศึกษา การพัฒนาหลักสูตรหรือการพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์ เทคนิคการจัดประสบการณ์ การแนะแนว จิตวิทยาการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษาการวัดและการประเมินผลการศึกษา เป็นต้น เนื่องจากวิชาการทางด้านวิชาชีพได้มีการพัฒนาให้ก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาผู้บริหารควรต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงนี้อยู่เสมอความรู้เกี่ยวกับงานที่ต้องรับผิดชอบ ในการบริหารสถานศึกษาปฐมวัยผู้บริหารจะต้องมีความสามารถเรียนรู้งานในหน้าที่ที่ตนเองต้องปฏิบัติซึ่งมีอยู่ 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ก็ควรจะต้องรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการบริหารซึ่งที่นิยมพูดถึงกันมากได้แก่ กระบวนการบริหารที่เรียกว่า “POSDCoRB” อีกทั้งต้องรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นของการบริหารงานอีกด้วย เช่น ทักษะทางมโนคติ ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางเทคนิค ความรู้ทางด้านภาษา ผู้บริหารจะต้องทำงานติดต่อกับคนทั้งในหน่วยงานและนอกหน่วยงานอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการใช้ถ้อยคำการพูดในโอกาสต่างๆ การอ่าน การเขียนและการทำรายงาน ผู้บริหารจะต้องทำให้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคล เวลา สถานที่ และโอกาส อีกทั้งต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพ หมายถึง ทุกสิ่งทีประกอบเป็นตัวบุคคลหรือภาพรวมที่เป็นของบุคคลนั้นๆ ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะทางกาย อารมณ์ จิตใจ ความรู้ ความสามารถ และการแสดงออกต่างๆ บุคลิกภาพของคนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องพัฒนาบุคลิกภาพอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การมีบุคลิกภาพที่ดีเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมบุคลิกภาพช่วยในการสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การที่บุคคลมีเสน่ห์เริ่มมีบุคลิกภาพที่ดีชวนให้ผู้อื่นหลงใหลและมีความนิยมชมชอบย่อมทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น เพิ่มบุคลิกภาพที่เคยเห็นใครชอบจะดึงดูดและจูงใจคน ทำให้มีมิตรภาพระหว่างกันอย่างรวดเร็ว

การมีบุคลิกภาพที่ดีจะเป็นรากฐานให้บุคคลสร้างตัวเป็นผู้บริหารได้ง่าย ดังคำกล่าวที่ว่า “บุคลิกภาพคือ ขุนทรัพย์มหาศาล” (อุทัย หิรัญ โท, 2525, หน้า 55) บุคลิกภาพที่ดีมีหลายองค์ประกอบ ในที่นี้จะกล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญๆของผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่สติปัญญา ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย จะต้องมีความเฉลียวฉลาดมีความสามารถในการที่จะศึกษาและเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่ต้องเผชิญอยู่ได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการจดจำ มีความสามารถในการวินิจฉัย อีกทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อุปนิสัย ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยต้องเป็นคนร่าเริงแจ่มใส สุขภาพอ่อนโยน เรียบร้อย ท่าทางเป็นมิตร ให้ความอบอุ่นแก่ผู้ได้บังคับบัญชา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง อารมณ์จิตใจ ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยต้องเป็นคนที่มีอารมณ์มั่นคง มีความเป็นผู้ใหญ่ มีเหตุมีผล มีอารมณ์ขัน ใจเย็น มีความหนักแน่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความพึงพอใจในการทำงาน อีกทั้งมีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในความคิดของผู้อื่นร่างกาย ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยต้องเป็นคนที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง กระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไวสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยต้องมีความสามารถในการเข้าสมาคมกับคนได้ทุกระดับ วางตัวเป็นกันเองกับบุคคลทุกระดับ ทำตัวสนิทสนมกับทุกคนได้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ คอยให้และรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารต่างๆซึ่งกันและกัน อีกทั้งควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมการพูด ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยจะต้องติดต่อสื่อสารกับบุคลากรกลุ่มต่างๆอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับครูและผู้ปกครอง ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีศิลป์และศาสตร์ในการพูด การพูดของผู้บริหารควรจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ มีความมั่นใจ มีความจริงใจ มีความชัดเจน มีความสุภาพและมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เป็นต้น

3. คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงาน ขอบข่ายความสามารถในการบริหารงานสถานศึกษานั้นมีอยู่มาก ในที่นี้จะกล่าวถึงความสามารถในการบริหารงานโดยกว้างๆ ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการจัดองค์การ ความสามารถในการสั่งการและอำนวยการ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการจูงใจให้บุคคลทำงาน ความสามารถในการสร้างความสามัคคีในหน่วยงาน ความสามารถในการแบ่งงานหรือมอบงานและอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรภายในโรงเรียนอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถและมีความสามารถในการประสานงาน ความสามารถในการประเมินผลงานและความสามารถในการนิเทศงาน เป็นต้น

4. คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยจะต้องมีความตั้งใจกระตือรือร้นในการทำงาน มีความปรารถนาจะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จสูงยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเลือกความคิดเห็นที่ดี และหาทางปรับปรุงงานของตนอยู่เสมอ อีกทั้งมีความกล้าที่จะคิดกล้าที่จะทำงานใหม่ๆเพื่อปรับปรุงงานของโรงเรียนให้ก้าวหน้าในทุกๆด้าน

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารงานในสถานศึกษานั้นจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ คุณลักษณะด้านความรู้ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงานและคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะต่างๆ ดังที่กล่าวมานั้นอย่างครบถ้วน ก็จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเด็กก็จะได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และสถานศึกษาก็จะเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

การสร้างแรงจูงใจ

แนวทางหรือวิธีการกระตุ้นครูหรือผู้ร่วมงานของผู้บริหารการศึกษามีดังนี้

1. การใช้ความดี (Be good) การจูงใจวิธีนี้ผู้บริหารมุ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครู โดยการใช้ความดี เพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจของครูให้ดีขึ้น จัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน ให้ผลประโยชน์ตอบแทนร่วมกัน จัดให้บริการและสวัสดิการต่างๆ มีการนิเทศที่ดี โดยเชื่อว่าสิ่งต่างๆเหล่านี้จะช่วยให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น วิธีการใช้ความดี อาจแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบพ่อแม่กับลูก (Paternalism) และแบบให้ปัจจัยเกื้อหนุน (Hygienic management)

1.1 แบบพ่อแม่กับลูก ผู้บริหารที่ใช้วิธีการนี้มีแนวคิดที่ว่า ถ้าผู้บริหารดีต่อครู ให้ความรักเอาใจใส่ดูแลและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูแล้วครูจะทำงานเพิ่มขึ้น ดีขึ้นและมีความจงรักภักดีและรู้คุณอยู่ด้วยเป็นการตอบแทน วิธีการนี้จะเห็นว่าเป็นการใช้การจูงใจในด้านดี แต่ก็อาจทำให้ครูขาดวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ ชอบที่จะรู้สึกว่าคุณจะต้องพึ่งผู้อื่นและลดความสำคัญของตนเองลง นอกจากนี้รูปแบบพ่อแม่กับลูกมักจะมีสภาพการขู่ข่มอยู่ในตัว คือถ้าไม่ทำตามทีบอกก็จะไม่ได้รับการปฏิบัติที่ดีหรือไม่ได้รับรางวัลหรือผลตอบแทน และโดยทั่วไปแบบพ่อแม่กับลูกนั้นรางวัลหรือผลตอบแทนที่ให้จะแจกจ่ายให้กับทุกคน จึงทำให้ผลในการจูงใจน้อย เพราะครูจะเพียงทำงานตามเกณฑ์ขั้นต่ำหรือทำงานให้ครบเกณฑ์ขั้นต่ำเท่านั้น วิธีนี้จึงใช้กันน้อยส่วนใหญ่จะใช้ในองค์กรขนาดเล็กที่มีครูน้อย

1.2 แบบให้ปัจจัยเกื้อหนุน แนวคิดแบบการให้ปัจจัยเกื้อหนุนเชื่อว่าถ้าจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานดี มีเงินเดือนสูงได้รับสวัสดิการดี การนิเทศงานดีแล้วจะทำให้ผู้ร่วมงานมีขวัญกำลังใจดีขึ้นและจะทำงานด้วยความขยันขันแข็งขัน แต่ถ้ามองกันในด้านกรจูงใจแล้ว วิธีนี้จะเห็นว่าทุกคนจะได้ผลประโยชน์เหมือนกัน จึงไม่มีรางวัลหรือผลตอบแทนสำหรับการปฏิบัติงานที่ดีและไม่มีสิ่งจูงใจให้มีผลงานมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามวิธีนี้จะช่วยให้ภาพลักษณ์ขององค์กรดีขึ้นเป็นการดึงดูดให้คนอยากเข้ามาทำงานมากขึ้น

2. การใช้ความเด็ดขาด (Be strong) วิธีนี้เป็นรูปแบบการจูงใจที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิม โดยเน้นถึงการใช้อำนาจหน้าที่ (Authority) ในการทำให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตาม หรือไม่ทำงานจะไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือลงโทษสถานอื่นๆ เพราะเชื่อว่าคนที่คนทำงาน ก็เพื่อเงินและคนกลัวที่จะสูญเสียงานที่มีอยู่ วิธีนี้เป็นการที่ผู้บริหารมองคนแบบทฤษฎี X ของ แมคเกรเกอร์ ที่ว่าไม่มีใครชอบทำงาน คนจะพยายามหลีกเลี่ยงงานหรือทำงาน ไม่รับผิดชอบหรือ ทำงานให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้มีการกระทำความผิด ผู้บริหาร จึงควรจะต้องบอกครูว่าควรทำอะไรในแต่ละขั้นตอน กำหนดกฎเกณฑ์ให้มีลักษณะที่ทำให้ครูมีความคิดแตกต่างกันน้อยที่สุด และมีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและเข้มงวดกดขี่ต่อการดำเนินงาน ให้มากที่สุดวิธีการนี้อาจได้ผลในการจูงใจสำหรับครูที่มีความต้องการในระดับต้นๆ ตามแนวคิดของมาสโลว์ แต่จะได้ผลในการจูงใจน้อยสำหรับครูที่มีความต้องการในระดับสูง และอาจมีผลกระทบบางประการต่อการบริหารงาน เช่น

2.1 เมื่อถูกการใช้อำนาจหน้าที่กดดันบีบบังคับ ครูอาจตั้งกลุ่มรวมตัวกันต่อต้านผู้บริหารเพื่อปกป้องหรือปกปิดความผิดให้แก่นักและกัน จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง

2.2 ในบางองค์การผู้บริหารไม่อาจใช้อำนาจหน้าที่หน้าที่ของตนได้อย่างเด็ดขาดเต็มที่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นผลให้การจูงใจแบบนี้บังเกิดผลน้อยหรือไม่ได้ผล

2.3 การใช้วิธีการนี้ทำให้ครูอยู่ภายใต้ภาวะความกดดัน เกิดความคับข้องใจ แค้นใจ เกิดความเครียด ถ้าไม่สามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบทางตรงได้ก็จะเกิดพฤติกรรมเก็บกด เมื่อเก็บกดมากๆ ก็อาจมีปฏิกิริยาไปในทางลบ เช่น ใช้ความรุนแรงก้าวร้าว หลบหลีก วางเฉยหรือลาออกจากงาน เป็นต้น

2.4 สัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารกับครูจะลดลง ทำให้ผลต่อการบริหารงานและการปฏิบัติงานของทั้ง 2 ฝ่าย

3. การใช้การต่อรองที่เด่นชัด (Implicit bargaining) วิธีการใช้การต่อรองนี้ผู้บริหารและครูจะมีการตกลงกันว่าถ้าผู้ร่วมงานเพิ่มคุณภาพและปริมาณในการทำงานและทำงานดีขึ้นแล้วผู้บริหารจะให้ผลตอบแทนสูงขึ้นอย่างไร เป็นการตกลงยินยอมร่วมกันโดยไม่มีการบังคับใดๆ ถึงแม้การตกลงยินยอมนั้นจะไม่ใช่อัตตกลงที่เป็นหนังสือ เอกสาร หรือข้อกำหนดก็ตาม เช่น มีข้อต่อรองและตกลงกันว่า ถ้าผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทุกกลุ่มวิชาทุกระดับชั้นสูงขึ้นร้อยละ 5 ผู้บริหารจะพาคณะครู ไปทัศนศึกษาที่มาเลเซีย 5 วัน เป็นต้น การต่อรองนี้ในบางครั้งผู้บริหารอาจยินยอมให้ครูทำงานขัดกับกฎเกณฑ์บางอย่างที่ไม่สำคัญมากนักได้บ้างซึ่งถือว่าเป็น

เป็นส่วนหนึ่งของการต่อรอง เช่น ครูขอเอาเครื่องพิมพ์ดีดของสถานศึกษาไปใช้พิมพ์คู่มือการสอน
 ซ่อมเสริมที่บ้านในวันเสาร์อาทิตย์ ผู้บริหารก็อนุญาต โดยมีข้อตกลงว่า ถ้าเกิดเครื่องพิมพ์ดีดเสียหาย
 ครูจะต้องดูแลรับผิดชอบ เป็นต้น การใช้การต่อรองนี้มีข้อดีตรงที่จะสามารถเพิ่มปริมาณและ
 คุณภาพของงานได้ในระดับที่พึงพอใจทั้งผู้บริหารและครู เป็นการสร้างแรงจูงใจและความสัมพันธ์
 อันดีระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติการ ถึงแม้วิธีการนี้จะพบว่าทำให้เกิดการเพิ่มของผลงาน
 แต่เพียงเล็กน้อยแต่โดยแท้จริงแล้วผลงานจะอยู่ในระดับดีพอใช้และจะอยู่ในสภาพเช่นนี้ค่อนข้าง
 ถาวรซึ่งเป็นเป้าหมายที่ผู้บริหารส่วนใหญ่คาดหวังและต้องการ

4. การแข่งขัน (Competition) การจูงใจแบบนี้เป็นการแข่งขันเพื่อให้ได้รับผลตอบแทน
 ที่สูงขึ้นรวมทั้งการให้ความคิดความชอบสำหรับผู้ที่มีการทำงานดีเด่น และเป็นวิธีการที่ช่วยให้
 เกิดความพึงพอใจ เนื่องจากได้รับผลตอบแทนตามที่ต้องการไม่ว่าจะเป็นรางวัลตัวเงิน ความดี
 ความชอบ หรือการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ที่ทำงานเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จ
 มีความสมบูรณ์ในชีวิต มีความรู้สึกว่าตนเองได้พัฒนา ได้รับการยกย่องนับถือในสังคมมากขึ้น
 ผู้บริหารที่ใช้การแข่งขันเป็นวิธีการในการจูงใจอาจจะไม่ต้องใช้การนิเทศมากนักเพราะผู้ร่วมงาน
 ต่างจะมีความพยายาม มีความต้องการที่จะทำงานให้ได้ดีที่สุดเพื่อผลงาน โดยไม่ต้องมีคนอื่น
 คอยผลักดันหรือกระตุ้น อย่างไรก็ตามการแข่งขันจะมีประโยชน์มากในการทำงานเฉพาะตัวบุคคล
 ถ้าทำงานเป็นหมู่คณะอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกันในหมู่คณะได้ ดังนั้นในการจูงใจโดยใช้การแข่งขัน
 ผู้บริหารจึงควรคำนึงและตระหนักถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

4.1 การแข่งขันอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งกับในกลุ่มผู้ทำงาน ทำให้มีความรู้สึกแค้น
 ใจ ผู้ชนะจะมีความพึงพอใจตื่นเต้นต่อชัยชนะ แต่ผู้แพ้จะเกิดความวิตกกังวล คับข้องใจ เกิด
 เกิดแรงกดดัน และผู้แพ้จะมีมากกว่าผู้ชนะซึ่งอาจจะทำให้มีการรวมกลุ่มและมีปฏิกิริยาโต้ตอบ
 ในทางลบได้ ดังนั้นเพื่อไม่ให้มีการแข่งขันมากภายในกลุ่ม อาจจะมีการสร้างมาตรฐานของกลุ่ม
 เพื่อให้เกิดการแข่งขันในปริมาณที่พอดี

4.2 บางกรณีในการทำงานก็เป็นการยากที่วัดหรือประเมินว่าบุคคลใดเป็นคนทำงาน
 ดีเด่น มีผลงานดีหรือประสบความสำเร็จมากที่สุด เพราะไม่สามารถแจกแจงแยกแยะผลงาน
 ออกเป็นรายบุคคลได้ จึงทำให้ยากต่อการจะนำมาเป็นพื้นฐานในการพิจารณาให้ผลตอบแทนหรือ
 ให้ความดีความชอบจนทำให้มองดูว่าขาดความเสมอภาคหรือขาดความยุติธรรม

4.3 โดยธรรมชาติของมนุษย์บุคคลมีความแตกต่างกัน บางคนมีความทะเยอทะยานสูง
 มีความมานะพยายามสูง มีความสนใจในความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งเป็น
 ลักษณะประเภท Y ตามแนวคิดของแมคเกรเกอร์ การแข่งขันจะช่วยให้บุคคลประเภทนี้เกิด

แรงจูงใจขึ้น แต่บุคคลประเภท X ที่อาจจะพึงพอใจกับสภาพปัจจุบัน ไม่ต้องการใช้ความพยายามเพิ่มขึ้น ไม่สนใจกับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ การใช้การแข่งขันเป็นสิ่งจูงใจอาจจะไม่ได้ผล หรือบังเกิดผลน้อยมากก็ได้

5. การสร้างให้เกิดการจูงใจในตนเอง (Internalized motivation) เป็นการจูงใจโดยการทำให้ครูเห็นความสำคัญของงานที่มีในตัวองงานที่ตนรับผิดชอบ อันจะทำให้ครูมีความยินดีและพึงพอใจที่จะทำงานด้วยความขยันขันแข็งเอาใจใส่ต่องานของตน วิธีนี้ผู้บริหารจะไม่เน้นหรือให้ความสำคัญกับการจูงใจทางเศรษฐกิจหรือสภาพแวดล้อมของงาน แต่จะมุ่งให้บุคคลมีความพึงพอใจกับงาน โดยการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบใหม่ การมอบหมายงาน การขยายงาน การหมุนเวียนงาน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ทำงาน การสร้างความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน (Sense of belonging) เกิดความร่วมมือ (Collective mind) และร่วมมือ (Cooperation) การจัดให้มีการทำงานเป็นทีมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการทำงาน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดเกณฑ์ระเบียบวิธีการทำงาน การควบคุมงาน ตลอดจนการมีสิทธิมีเสียงต่างๆ สิ่งต่างๆ ดังที่กล่าวมานี้จะมีผลทำให้ครูเกิดความเข้าใจ เกิดความรัก ความหวงแหน รู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้บริหารและองค์การที่ตนทำงานอยู่

ดังนั้นจากวิธีการที่กล่าวมาข้างต้นทั้ง 5 แนวทางนี้ จะเห็นว่าการสร้างให้เกิดการจูงใจในตนเอง (Internalized motivation) เป็นแนวทางที่ค่อนข้างจะดีที่สุด เพราะเป็นวิธีการที่ช่วยให้ครูมีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนในการทำงาน โดยตนเป็นผู้เลือกผู้กำหนดเอง เมื่อครูมีความสุขกับการทำงานครูก็จะทำงานได้เต็มที่เต็มความสามารถส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่อย่างไรก็ตามวิธีการนี้ก็ยังมีใช้วิธีที่ดีที่สุดวิธีเดียว ดังนั้นผู้บริหารจึงไม่ควรใช้วิธีการเดียวในการจูงใจควรใช้หลายๆ วิธีประกอบกันจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

สุมาลี คุ่มชัยสกุล (2543, หน้า 25-26) กล่าวถึง ความหมายของการมีส่วนร่วมของบุคคลในแต่ละฝ่ายในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. ในแง่มุมมองของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะผ่านทางใดก็ตาม ด้วยการสื่อสาร 2 ทางที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีความพร้อมและมีศักยภาพ เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียน พร้อมเปิดรับด้วยความจริงใจและให้เกียรติต่อกัน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้มีบทบาทและความรับผิดชอบในกระบวนการของกิจกรรมใดๆนั้น ตลอดจนกระบวนการนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนกระทั่งถึงจุดสิ้นสุด จนถึงขั้นตอนการประเมินและตรวจสอบ

2. ในส่วนของครู การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ความร่วมมือ ในกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในระดับการเรียนการสอน

3. ในด้านผู้บริหารถือว่า ผู้ปกครองเป็นเสมือนบุคลากรของโรงเรียน จึง เป็นผู้รับแนวนโยบาย และแนวปฏิบัติจากทาง โรงเรียน การประสานงานจึงเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับ ระบบราชการ ส่วนภาคเอกชนนั้น จะให้ความหมายต่อการดำเนินการใดๆก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองว่า เป็นงานบริการอย่างหนึ่งที่เป็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียน โดยตรง ผู้ปกครองจึงเป็นผู้รับบริการเช่นเดียวกับนักเรียน ดังนั้นในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทางโรงเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินงาน

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548, หน้า 296) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของ ผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองสามารถเชื่อมสานความเป็นอยู่ การดูแล และการให้ความรู้แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง จากบ้านสู่โรงเรียนและจากโรงเรียนสู่บ้าน การร่วมมือจากผู้ปกครองอย่างจริงจังจะเกิดผลลัพธ์ ในทางบวกแก่เด็ก

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2551, หน้า 48) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง จำแนก ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การศึกษาทางอ้อม เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองทางสื่อมวลชน มี เผยแพร่ หึ่งที่เป็นสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ปัจจุบันมีเผยแพร่ผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ด้วย

2. การศึกษาทางตรง เป็นการจัดการศึกษาอย่างเป็นทางการที่หน่วยงานหรือองค์กร จัดขึ้นในรูปแบบของการฝึกอบรม การประชุม การสัมมนา หรือการให้การปรึกษา

ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง คือการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับ สถานศึกษาในการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เพราะความร่วมมือ จากทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนจะเป็นพลังที่สำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ครบทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสอดคล้องกับพัฒนาการที่เด็กควรได้รับอย่างเต็มศักยภาพ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กะนิง สายแก้ว (2549) ได้ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ในจังหวัดสุรินทร์ทั้งการบริหารโดยภพรวม การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหาร งบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ที่ประกอบด้วย วิทยุทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และ ตั้งตัวชี้วัด โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบายที่มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาบริบท โดย 1) การศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา 2) การอภิปราย กลุ่มเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และสิ่งคุกคาม การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย

ของจังหวัดสุรินทร์ และ 3) การศึกษาพหุกรณีสถานศึกษาด้านแบบการบริหารจัดการปฐมศึกษา จำนวน 3 แห่ง ขั้นตอนที่สองเป็นการพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบายจากข้อมูลที่สังเคราะห์ได้จากผลการวิจัยในขั้นตอนแรกด้วยวิธีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการสองครั้ง และขั้นตอนที่สามเป็นการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้จากขั้นตอนที่สองโดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสม ความสอดคล้องความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ ด้วยวิธีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการและวิธีการประชาพิจารณ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เลียง(Liang,1987) ได้ศึกษาการรับรู้และความพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพ การจัดการศึกษาระดับอนุบาล: กรณีศึกษาผู้ปกครองเด็กอนุบาลได้หวันในโรงเรียนอนุบาลพบว่า การศึกษาของผู้ปกครองรายได้ของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของผู้ปกครองผู้ปกครองที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความพอใจในคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาลแตกต่างกันการรับรู้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของผู้ปกครอง และความพอใจในคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของผู้ปกครองเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และพบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกและพื้นที่ว่างสถานที่ตั้งหลักสูตรปรัชญาการศึกษาคุณสมบัติ ของครูและค่าใช้จ่ายเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองใช้ในการเลือกโรงเรียนอนุบาล

วิทเทเกอร์ (Whitaker, 1987) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองและผู้บริหารที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน บริเวณที่ตั้งของโรงเรียนในเมือง เกี่ยวกับการวินิจฉัยสั่งการ หรือการตัดสินใจ ด้านการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณภาพไม่สะดวกในการรับรู้ข้อมูลหรือประกาศเกี่ยวกับ โรงเรียนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในเรื่องนโยบายการตัดสินใจทางการศึกษาแต่ผู้บริหารกลับเห็นว่า ผู้ปกครองยังมีอิทธิพลต่อโรงเรียนแม้จะมีความสนใจน้อย จึงสรุปว่า ชุมชน มีความสำคัญและควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนควรตระหนักถึงและ วางโครงการร่วมกันให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน

จากงานวิจัยดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปกครองก็ล้วนมีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ของเด็กปฐมวัย และปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับความต้องการ ของเด็กปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2

สรุปได้ว่าปัจจัยในด้านผู้บริหาร หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ดี จะทำให้ผู้บริหารเกิดการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เมื่อผู้นำเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ก็จะสามารถออกแบบหรือกำหนด นโยบายที่จะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นที่พัฒนาศักยภาพ ผู้รับบริการอย่างเต็มศักยภาพ เมื่อผู้บริหารมีกรอบนโยบายที่ดีแล้วตอบสนองต่อความต้องการ

ของผู้รับบริการแล้ว ผู้บริหารก็มีหน้าที่กระตุ้นให้นโยบายเกิดผลสำเร็จโดยการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชา(ครู) ปฏิบัติตามนโยบายด้วยความเต็มใจให้คำนึงถึงบทบาทหน้าที่ที่ครูควรปฏิบัติร่วมด้วย สิ่งจำเป็นของการบริหารงานปฐมวัย จะก่อให้เกิดผลสำเร็จทางการพัฒนาคุณภาพได้ต้องอาศัยความร่วมมือกัน 3 ส่วน คือ สถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง หากมีนโยบายที่ดีแล้ว มีผู้รับนโยบายแล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการแล้ว แต่ขาดการให้ความร่วมมือแรงสนับสนุนจากผู้ปกครอง อาจเป็นผลให้นโยบายล้มเหลว ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ร่วมสนับสนุน เป็นการสร้างความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน เพื่อส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ปัจจัยด้านครูผู้สอน

จรรยาบรรณ คำว่า “จรรยาบรรณ” เป็นคำที่ใช้กันอยู่ในวงการของวิชาชีพ ดังนั้น ความหมายของจรรยาบรรณได้มีนักวิชาการด้านนี้ให้ไว้ ดังนี้

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2545, หน้า 128) ได้กล่าวว่า จรรยาบรรณ หมายถึง ความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ กำหนดขึ้นเพื่อรักษาชื่อเสียง เกียรติคุณของวิชาชีพนั้นๆ โดยบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีกฎหมายรับรอง เมื่อผู้ใดมีความประพฤติผิดจรรยาบรรณ จำต้องถูกลงโทษตามกฎหมายด้วยราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 289) ได้ให้ความหมายของจรรยาบรรณไว้ว่า จรรยาบรรณเป็นคำนาม หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่าง กำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

ยนต์ ชุ่มจิต (2554, หน้า 206) ได้กล่าวว่า จรรยาบรรณ หมายถึง ข้อกำหนดที่สำคัญประการหนึ่งในจำนวนหลายๆ ข้อของการเป็นวิชาชีพหรือวิชาชีพชั้นสูงเนื่องด้วยจรรยาบรรณเป็นข้อกำหนดความประพฤติของสมาชิกในแต่ละวิชาชีพ จึงทำให้จรรยาบรรณมีความสำคัญ ดังต่อไปนี้ (พิชัย ไชยสงคราม, 2542, หน้า 126)

1. ช่วยควบคุมมาตรฐานรับประกันคุณภาพและปริมาณที่ถูกต้องในการประกอบวิชาชีพตามลักษณะของงานแต่ละประเภทของวิชาชีพ
2. ช่วยควบคุมจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพ ผู้ผลิต และผู้ค้า เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม เป็นต้น
3. ช่วยส่งเสริมมาตรฐานคุณภาพและปริมาณที่ดี มีคุณค่า และเผยแพร่ให้รู้จักเป็นที่นิยมเชื่อถือได้

4. ช่วยส่งเสริมจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพและผู้ผลิต เช่น ให้มีเมตตา หิริ โอตตัมปะ เป็นต้น

5. ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม ลดปัญหาการคดโกง นี้อฉล เอรัดเอาเปรียบ ความเห็นแก่ได้ เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตน เป็นต้น

6. ช่วยให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้นในภาพพจน์ที่ดีของผู้มีจริยธรรม เช่น การเสียสละ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและอาชีพ

7. ช่วยทำหน้าที่พิทักษ์รักษาสติตามกฎหมาย สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพให้เป็นไปอย่างถูกต้องและยุติธรรม

จรรยาบรรณที่ดีของครู 9 ประการ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556, 2556)

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

2. ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์ อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3. ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

4. ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์

5. ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช่ให้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาผลประโยชน์ ให้แก่ตนโดยมิชอบ

6. ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาชีพด้านบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจสังคมและการเมืองอยู่เสมอ

7. ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรวิชาชีพครู

8. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

9. ครูพึงประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

ดังนั้น ครูมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยการปลูกฝังความรู้ ความคิดและจิตใจให้แก่นักเรียน

เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นพลเมืองดีและมีประสิทธิภาพ ครูจึงต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา ใจ เป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน และมีจรรยาบรรณอยู่เสมอว่าเป็น “ครู” ต้องมีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป

การจัดประสบการณ์

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 23) ได้กล่าวถึง หลักการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงตัวเด็กแต่ละคนซึ่งมีความสนใจแตกต่างกันจึงควรให้มีกิจกรรมหลายประเภท ให้เหมาะสมกับวัย ตรงตามความสามารถและความต้องการของเด็ก และจัดให้มีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กได้ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ควรเปิดโอกาส ให้เด็กได้ริเริ่มกิจกรรมด้วย ตนเอง กิจกรรมที่จัดมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่เคลื่อนไหว และสงบ ที่เด็กริเริ่ม และครูริเริ่ม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัยมีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็กควรเน้นสื่อของจริงได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเองมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ และผู้ใหญ่ การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

สมองของเด็กเล็กได้รับความสนใจในช่วงประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา เราได้เรียนรู้ว่าสมอง ถูกออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้ คำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องของสมองของเด็กเล็กชี้ชัดว่าการเชื่อมต่อของเซลล์สมองของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว เครือข่ายเซลล์สมองที่เชื่อมต่อกันนี้ มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจะถูกป้อนเข้าสู่สมองของเด็ก และเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมต่อของเส้นใยประสาท เส้นใยประสาทและจุดเชื่อมต่อที่ทำงาน อยู่เสมอจะมีการสร้างไขมันล้อมรอบ (Myelinization) ทำให้การเคลื่อนไหวของกระแสไฟฟ้า ในเส้นใยประสาทเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และเป็นการป้องกันไม่ให้เครือข่ายเส้นใยประสาทถูกกำจัดไป (ทวิศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2549, หน้า 98)

1. สมองสามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน (A parallel processor) และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสรีระทั้งหมดของร่างกาย สมองทำงานเป็นระบบซึ่งเป็นองค์รวม (A whole system) จะไม่แยกเรียนรู้เฉพาะทีละส่วน การจัดการศึกษาจึงต้องไม่จัดโดยแยกเป็นส่วนๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์

2. ในช่วงแรกของชีวิตสมองเติบโตอย่างรวดเร็วมาก การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสมอง เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้

3. มนุษย์มีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติในการค้นหาความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้น จึงต้องตอบสนองต่อความต้องการค้นหาความหมายด้วยการได้สำรวจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ

4. สมอจะทั้งรับรู้และทำความเข้าใจรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่สมอจะสร้างและแสดงออกด้วยรูปแบบของตัวเอง ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดรูปแบบในการเรียนรู้และทำความเข้าใจของตนเอง

5. อารมณ์มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ อารมณ์และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ดังนั้น บรรยากาศที่เหมาะสมจึงเอื้อให้เกิดการเรียนรู้

6. สมอทั้งสองซึ่งจะทำงานอย่างสัมพันธ์กันในทุกๆ กิจกรรม ซึ่งทำให้เราได้รู้ว่าสมอ จะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ และทำความเข้าใจโดยภาพรวม ดังนั้น การจัดการศึกษาที่ดี ต้องตระหนักถึงข้อนี้ โดยการให้เรียนรู้เป็นภาพรวมและส่วนย่อย

7. การเรียนรู้ประกอบด้วยจุดสนใจหลักและรับรู้สิ่งต่างๆรอบตัวไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ในทุกแง่มุม

8. การเรียนรู้เป็นไปโดยที่เกิดความตระหนักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้และไม่ได้ตระหนักว่า เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้อาจ ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีแต่ต้องใช้เวลาที่ค่อยๆเกิดขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องออกแบบให้เอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเกิดความเข้าใจและเรียนรู้

9. มนุษย์มีวิธีจัดระบบความจำ 2 แบบที่สำคัญ คือ ระบบการจำเป็นมิติ และการท่องจำ การเรียนรู้ที่อย่างมีความหมายต่อผู้เรียนจะเกิดจากระบบความจำทั้งสองแบบนี้ ดังนั้น การเรียนรู้ จะเกิดจากสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

10. ในช่วงต้นของชีวิต สมอจะมีการเติบโตอย่างรวดเร็วมากซึ่งมีลักษณะของ Hard wiring มีการสร้างเส้นใยประสาท และจุดเชื่อมต่อมากมาย ซึ่งมีช่วงของการเรียนรู้ที่เหมาะสม ในเรื่องต่างๆ (Windows of opportunity) แต่อย่างไรก็ตาม สมอก็ไม่ได้จำกัดหรือหยุดการเจริญเติบโต มนุษย์จึงสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ดังนั้น จึงควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ Windows of opportunity และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11. ความท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้ต้องการเรียนรู้ ส่วนความกลัวจะยับยั้งการเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่ปราศจากความกลัว และมีความท้าทายให้ต้องการเรียนรู้

12. มนุษย์ทุกคนมีสมอ แต่สมอของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น แต่ละคนจึงมีแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning style) ความสามารถ และเขาว์ปัญญาที่แตกต่างกัน

ดังนั้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการทำงานของสมอง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กมีอิสระในการเลือกเรียนตามความสนใจ และความสามารถ ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติจริง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้จากบุคคลอื่น ได้ทำกิจกรรมที่ท้าทาย และเกิดความสำนึก ได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อบอุ่น และยอมรับ และมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนไปใช้อย่างมีความหมาย การที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้น จึงต้องให้เด็กได้รับประสบการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยการจัดการเรียนรู้บนฐานของหลักการเรียนรู้ของสมองและจิตของเด็ก

สื่อ อุปกรณ์

ตามแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget) เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วงปฐมวัยจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม คือถ้าเด็กได้มีโอกาสเห็น สัมผัส จับต้องสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองเขาก็จะเกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงของสิ่งนั้นๆ

รีด และแพตเตอร์สัน (Read and patterson) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับหลักการเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไว้ว่า “การเลือกสื่อ วัสดุอุปกรณ์ควรต้องคำนึงถึงพัฒนาการและความต้องการของเด็กในแง่ของการเรียนรู้ และนอกจากนั้นจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย(ชัยงค์ พรหมวงศ์, 2521 อ้างถึงใน ประภาพรณ สุวรรณสุข, 2553, หน้า 102-104) ได้เสนอลักษณะที่ดีของของเล่นและอุปกรณ์ไว้ดังนี้

1. เหมาะกับขนาดและวัยของเด็ก
2. มีความมั่นคง ไม่แตกสลายง่าย ทนฟ้าทนฝน
3. ทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็ก อาจทำด้วยไม้ พลาสติก หรือเหล็ก ให้ระวังวัสดุที่มีสารตะกั่วเจือปน หรือติดไฟได้ง่าย
4. มีความปลอดภัย ไม่มีเหลี่ยม หรือความคมที่จะเป็นภัยต่อเด็ก ห้ามใช้ของเล่นที่ทำด้วยแก้ว เพราะอาจแตกและเป็นอันตรายต่อเด็ก
5. มีสีสันสวยงาม
6. มีการวางระบบออกแบบที่ดี เล่นได้หลายคนและหลายจุดประสงค์
7. หาซื้อได้ง่ายด้วยราคาประหยัด หรืออาจทำขึ้นมาได้เอง
8. มีวิธีการใช้อย่างง่าย ไม่ยุ่งยาก
9. มีลักษณะเร้าใจเด็กให้อยากรู้ อยากเห็น สนใจ ชวนให้คิดคำนึง ส่งเสริมให้เด็กเล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยสร้างจินตนาการและแก้ปัญหา

10. ควรได้มีการทดลองใช้ แล้วมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง (โดยปกติบริษัทผู้ผลิตจะต้องทำการวิจัยประเมินผลให้ดีเสียก่อนก่อนผลิตออกจำหน่าย)

11. ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหวและการใช้มือ

12. ช่วยพัฒนาวิธีการที่จะให้เด็กอยากอ่าน เขียน และทราบตัวเลข

13. ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโต เป็นตัวของตัวเอง ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม และสัมพันธ์ภาพกับสังคม

ประเภทของสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การแบ่งประเภทของสื่อ วัสดุอุปกรณ์ สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายรูปแบบ แต่ในที่นี้จะยกตัวอย่างให้เห็นเพียง 2 รูปแบบ ได้แก่

1. แบ่งตามสถานที่ที่เล่น ได้แก่ การเล่นในร่ม และการเล่นกลางแจ้ง

1.1 ในร่ม สื่อ อุปกรณ์สำหรับประเภทที่เล่นในร่มได้แก่ การต่อรูปภาพ หุ่นจำลอง ตุ๊กตา บล็อกไม้ โทรศัพท์ เครื่องครัว เครื่องเล่นพลาสติก กระดาษรูปทรงต่างๆ ฯลฯ

1.2 กลางแจ้ง สื่อ อุปกรณ์สำหรับประเภทที่เล่นกลางแจ้งได้แก่ ชิงช้า กระดานหก รถจักรยาน ไม้ลื่น ราวไต่ เชือกโหน ม้าหมุน ลูกบอล เชือกสำหรับกระโดด เครื่องมือที่ใช้ทำสวนครัว ฯลฯ

2. แบ่งตามหมวดวิชา สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนครูควรจัดให้มีครบทุกหมวดวิชา ดังนี้

2.1 หมวดคณิตศาสตร์ สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหมวดคณิตศาสตร์ ได้แก่ เครื่องตวง เครื่องวัด เครื่องชั่ง ลูกคิด รูปทรงเรขาคณิตต่างๆ แผนภูมิเลขคณิต บัตรตัวเลข แบบฝึกปฏิบัติ เขียนเลข ฯลฯ

2.2 หมวดภาษาไทย สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหมวดภาษาไทย ได้แก่ บัตรคำ แผนภูมิ ตัวอักษร และพยัญชนะ แบบเรียน หนังสือที่มีภาพประกอบคำหนังสือนิทาน ตัวอักษร ตัวพยัญชนะที่เป็นไม้ หรือพลาสติก แบบฝึกปฏิบัติเขียนเส้น และเขียนตัวอักษร ทรายอักษร พิมพ์ดีด หุ่นกระบอก ฯลฯ

2.3 หมวดวิทยาศาสตร์ สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหมวดวิทยาศาสตร์ ได้แก่ แผนภูมิ รูปภาพ ตู้เลี้ยงปลา กรงเลี้ยงสัตว์ สัตว์ ต้นไม้ เมล็ดพืชต่างๆ แม่เหล็ก เลนส์แว่นขยาย ฯลฯ

2.4 หมวดสังคมศึกษา สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหมวดสังคมศึกษา ได้แก่ แผนที่ของชุมชนนั้นๆ แผนที่ประเทศไทย ภาพชุด แผนภูมิ หุ่นกระบอก หนังสือนิทานประกอบภาพ เครื่องแต่งกาย บ้านจำลอง ศิลปะและหัตถกรรมของชุมชนต่างๆ ฯลฯ

2.5 หมวดศิลปศึกษา สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหมวดศิลปศึกษา ได้แก่ กระจาดยี่ กระดาษวาดเขียน ขาหยั่งเขียนภาพ ดินสอดำ ดินสอสีชนิดต่างๆ แป้ง ดินน้ำมัน ดินเหนียว กรรไกร แปรงฟู่กัน เศษวัสดุ พิมพ์ชนิดต่างๆ ฯลฯ

2.6 หมวดดนตรี สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหมวดดนตรี ได้แก่ เครื่องดนตรีประเภทต่างๆ ที่ทางศูนย์สามารถจัดหาได้ เช่น กลอง ฉิ่ง ฉาบ ระฆัง ระนาด เปียโน ไม้เคาะจังหวะ กรับพวง กรับกรึงกรึง เครื่องเล่นเทป เครื่องเล่นแผ่นเสียง ฯลฯ

2.7 หมวดพลานามัย สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหมวดพลานามัย ได้แก่ รถจักรยาน กระดานลื่นม้าโยก เชือกกระโดด รถลาก ห่วงยาง ลูกบอล เกือกม้า ไม้ไต เบาะ ยางรถยนต์ ฯลฯ

ดังนั้นสื่อ อุปกรณ์จึงมีความสำคัญต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กในวัยนี้อย่างมาก ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ถึงแม้ว่าสื่อ อุปกรณ์จะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างมากเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าครูไม่รู้หลักในการเลือกสื่อ อุปกรณ์มาใช้ ก็อาจทำให้สื่อ อุปกรณ์เหล่านั้นหมดคุณค่าไปได้ ในการเลือกสื่อ วัสดุอุปกรณ์นั้นไม่จำเป็นจะต้องเลือกเอาแต่ อุปกรณ์ที่มีราคาแพง ควรเลือกหาอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ซึ่งทำได้ง่ายมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลชาย พลสมัคร (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครู ระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านพัฒนาการทางร่างกาย ด้านพัฒนาการทางอารมณ์-จิตใจ ด้านพัฒนาการทางสังคม และด้านพัฒนาการทางสติปัญญา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกอนุบาล มีพฤติกรรมการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการ โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มากกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกอื่นอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ธงชัย วิทยาภู (2547, หน้า 47) ได้ศึกษาการพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนห้วยลึกผดุงวิทยาอำเภอสีคิ้วจังหวัดนครราชสีมาพบว่าเมื่อดำเนินการพัฒนาครูที่ปรึกษา โดยการฝึกอบรมการศึกษาเอกสารและการนิเทศแล้วพบว่าครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นระบบครอบคลุมทำให้รู้จักนักเรียนมากขึ้น

การแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา มีความชัดเจนการส่งเสริมนักเรียน มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมและกิจกรรมอื่นๆ ที่หลากหลายการป้องกันและแก้ไขปัญหามีการจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องส่วนการส่งต่อนักเรียนยังไม่มีการรายงานข้อมูลการจัดกิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มีระเบียบวินัยมีคุณธรรมจริยธรรม

และไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดผลการศึกษาค้นคว้าชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้การฝึกอบรมการศึกษาเอกสารและการนิเทศทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานจัดกิจกรรมตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนการทำงานเป็นระบบควรมีการนิเทศกำกับติดตามการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สเตรสเซอร์ (Strasser, 1996, p. 2558-A) ได้ศึกษาการเล่น ภาษา และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ที่กระบะทรายของเด็กก่อนประถมศึกษา โดยใช้เวลาเรียน 3 เดือน โดยมีจุดประสงค์ว่าผู้เล่นเป็นใครเล่นอย่างไร เกิดปฏิสัมพันธ์อย่างไรบ้าง ด้านภาษา วัสดุ อุปกรณ์ การร่วมมือในการแก้ปัญหาเมื่อเกิดกรณีขัดแย้ง ตามทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget) โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ การสังเกตเด็กทั้งชั้น ในขณะที่เล่นกระบะทรายของเด็กสามารถปรับใช้กับการเล่นแบบอื่นได้ เช่น การเล่นบทบาทสมมุติ ทำให้เด็กมีความแตกต่างกันระหว่างเด็กที่ชอบอยู่ตามลำพัง กับเด็กที่ชอบแสดงออก เด็กจะรู้จักปรับตัวในการเล่นร่วมกัน มีโอกาสได้แสดงออกและพัฒนาการทั้งทางด้านภาษาและความคิดเห็นของตน ตลอดจนช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันได้ทำให้เกิดประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ มีรูปแบบในการเล่นที่หลากหลาย ทำให้ผลของการจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ

จากงานวิจัยดังกล่าวได้ว่าครูเป็นบุคคลสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย และปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

สรุปได้ว่าปัจจัยในด้านครูจรรยาบรรณเป็นเสมือนเครื่องกำหนดบทบาทหน้าของครูที่พึงมีต่อศิษย์ต่อการปฏิบัติตามวิชาชีพของตนอย่างสุจริตชอบ หากครูมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณที่ดีแล้วครูจะคำนึงถึงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ของเด็ก รวมไปถึงพัฒนาการของสมองที่ปรับเปลี่ยนไปตามช่วงวัยด้วยความใส่ใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีให้กับนักเรียน กิจกรรมที่เหมาะสม และมีสื่อที่ตอบสนองสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความปลอดภัยจากการใช้สื่อในการเรียนรู้ ล้วนแล้วต้องเกิดจากความเอาใจใส่ของครูผู้สอนและการให้ความสำคัญของวิชาชีพของตนเองอย่างเต็มที่ เมื่อครูมีความเมตตาต่อศิษย์ รักให้ความอบอุ่นต่อศิษย์ได้มาก การรับรู้ก็มีมากจะเกิดเป็นแรงจูงใจ

ทางบวกให้นักเรียนมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อย่างสมบูรณ์

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

อาคารสถานที่

ตามนโยบายของลักษณะการบริหารสถานศึกษานั้น ได้กำหนดนโยบายที่ต้องนำมาปฏิบัติ ใน 3 ลักษณะ คือ นโยบายจากกรมและกระทรวง นโยบายด้านการตอบสนองวัตถุประสงค์และเกณฑ์มาตรฐาน และนโยบายเฉพาะของสถานศึกษาในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สำหรับการบริหารด้านอาคารสถานที่นั้น ผู้บริหารต้องยึดเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระเบียบของทางราชการที่กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐาน โรงเรียนอนุบาล อาทิเช่น ระเบียบเกี่ยวกับการจัดอาคารอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ผู้บริหารยังต้องพิจารณาถึงการจัดอาคารที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เฉพาะของสถานศึกษาและสภาพท้องถิ่น ซึ่งอาจพิจารณาถึงความเหมาะสมดังที่ (ศิริ เจริญวัย, 2519 อ้างถึงใน วัฒนา ปญญอุทธิ ,2547, หน้า 245-249) เสนอไว้ดังนี้

ลักษณะอาคาร มักจะมีผู้เสนอแนะว่าอาคารเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นอาคารชั้นเดียวหรือถ้าเป็นอาคารหลายชั้น ห้องเรียนของเด็กปฐมวัยจะต้องอยู่ช่วงล่าง ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการทำกิจกรรมและความปลอดภัยของเด็กและถ้าหากมีอาคารหลายหลัง ความห่างของอาคารแต่ละหลังนั้นจะห่างกันประมาณ 4 เท่าของความสูงของอาคารนั้นๆ

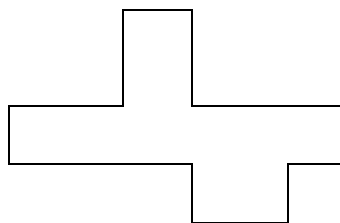
ลักษณะสภาพแวดล้อม ซึ่งต้องพิจารณาถึงเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป ที่จะมีผลกระทบต่อการทำกิจกรรมในอาคาร อันได้แก่ การกำหนดทิศทางในอาคาร แสงสว่างภายใน เสียง และความร้อน ซึ่งก่อนสร้างอาคารจะต้องศึกษาวิธีแก้ปัญหาหรือป้องกันล่วงหน้า แต่ถ้าเป็นอาคารเดิมต้องแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอ

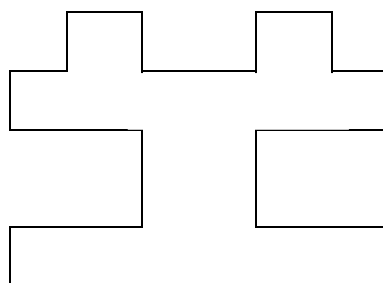
2. สภาพแวดล้อมด้านภูมิอากาศ ได้แก่ แสงแดด อุณหภูมิ ฝน และทิศทางลม มีผลต่อการวางแผนอาคารให้อยู่ในทิศทางที่เหมาะสม

รูปแบบผังของอาคารเรียน ควรพิจารณาให้เหมาะกับบริเวณเนื้อที่ดังนี้

1. แบบปีก (Wing type) เป็นอาคารที่แยกเป็นปีกออกไปตามทิศทางที่เหมาะสมใช้กับเนื้อที่บริเวณแคบ มีทั้งแบบหลังเดี่ยวและหลังคู่



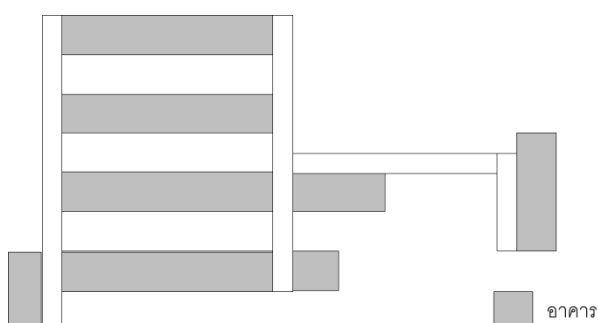
แบบหลังเดี่ยว



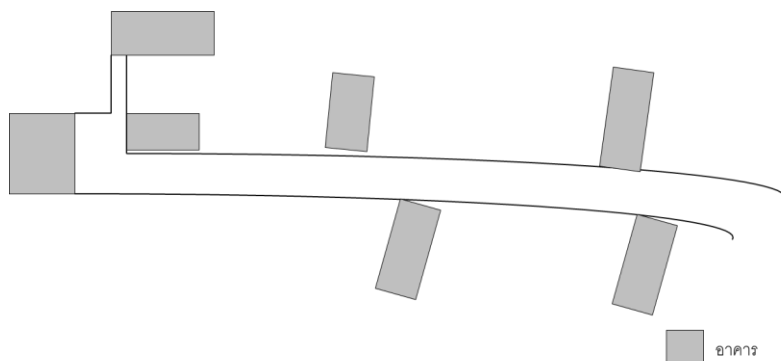
แบบหลังคู่

ภาพที่ 2 รูปแบบผังอาคารเรียนแบบปีก

2. แบบนิ้วมือ (Finger type) เป็นผังอาคารที่มีลักษณะคล้ายนิ้วมือมีเฉลียงทางเดินติดต่อกันระหว่างอาคารต่างๆที่สร้างไว้เป็นหลังๆ ตามงบประมาณที่ได้รับเป็นปีๆ ผังอาคารแบบนี้เหมาะกับเขตที่มีฝนตกชุก มีทั้งแบบที่ใช้กับภูมิประเทศเป็นที่ราบและแบบภูมิประเทศที่เป็นเนิน



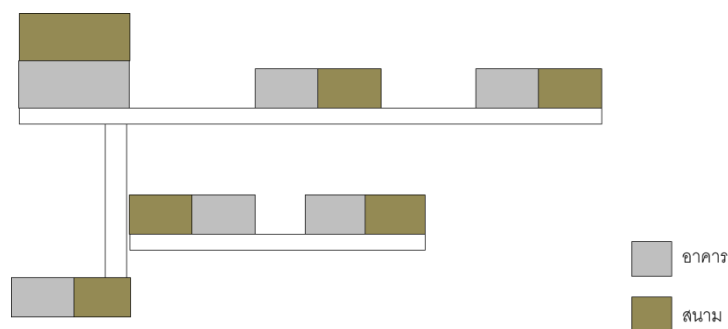
แบบใช้กับพื้นราบ



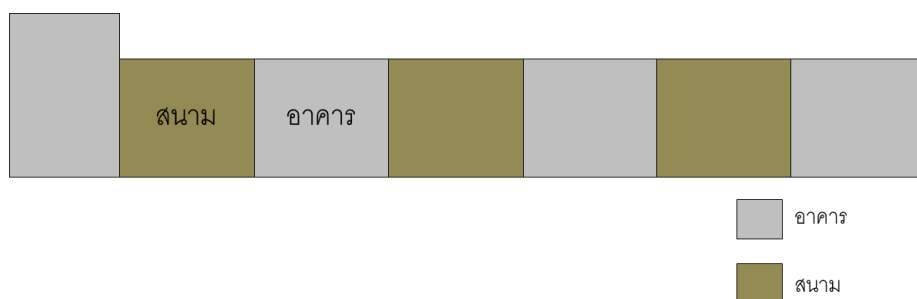
แบบใช้กับภูมิประเทศที่เป็นเนิน

ภาพที่ 3 รูปแบบอาคารเรียนแบบนิ้วมือ

3. แบบกลุ่ม (Cluster type) คล้ายแบบที่ 1 แต่ทำในลักษณะเป็นหย่อมๆ สำเร็จรูปตามงบประมาณที่ได้รับในแต่ละครั้ง อาคารแต่ละหลังไม่ใหญ่โตนักสามารถทำได้สองแบบ คือแบบมีลานเล่นซึ่งมีหลังคาคลุม และแบบสนามติดอาคารภายนอก



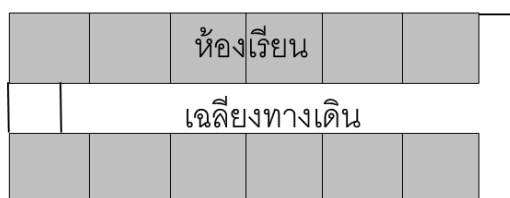
แบบมีสนามติดห้องเรียนภายนอกอาคาร



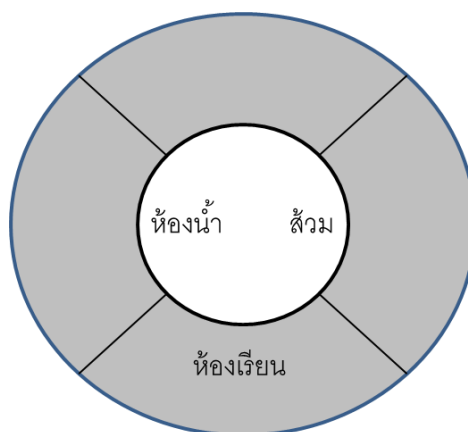
แบบมีลานเล่นซึ่งมีหลังคาคลุม

ภาพที่ 4 รูปแบบอาคารเรียนแบบกลุ่ม

4. แบบแกน (Core type) เป็นแบบที่มีเฉลียงและห้องน้ำ ห้องส้วมอยู่กลางอาคาร แต่มีข้อเสีย คือ ต้องนำอุปกรณ์เครื่องช่วยด้านแสง เสียง และความเย็นมาช่วยเพื่อให้เกิดความเหมาะสมของอาคาร อาคารแบบนี้จะมีแบบเฉลียงอยู่กลางและแบบห้องน้ำห้องส้วมอยู่ตรงกลาง



แบบเฉลียงอยู่กลาง



แบบห้องน้ำห้องส้วมอยู่กลาง

ภาพที่ 5 รูปแบบอาคารเรียนแบบแกน

ดังนั้น อาคารสถานที่ คือพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมของเด็ก เป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กในการดำรงชีวิตและทำกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฉะนั้นจึงถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องวางแผนการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็ก

บรรยากาศ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นนั้น ได้แก่ การสร้างบรรยากาศด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านบริหารและการจัดการซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. บรรยากาศด้านกายภาพ ผู้บริหารมีหน้าที่ในการจัดการด้านอาคาร สถานที่ ห้องเรียน และกิจกรรมตลอดจนบริเวณ โดยทั่วไปของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและเหมาะสมสามารถใช้ในการได้ตลอดเวลาทั้งนี้รวมถึงการดูแล บำรุงรักษา จัดการให้มีความสะอาด สะอาด สวยงาม น่าอยู่ จัดพื้นที่ได้พอเพียงต่อความต้องการใช้งาน จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ให้พอเพียง จัดให้มีผู้รับผิดชอบดูแลด้านอาคาร สถานที่ และการบริการความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่

2. บรรยากาศด้านวิชาการ ผู้บริหารมีหน้าที่ในการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเด็ก และสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ภายใต้บรรยากาศที่ดีอันได้แก่ การจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กๆ ได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง และขณะเดียวกัน ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจกับครูว่าเด็กๆ จะเรียนรู้ได้ดีในสถานการณ์ที่ปราศจากความหวาดกลัว หรือไม่สบายใจดังนั้นครูจึงควรมีการปฏิบัติต่อเด็กอย่างนุ่มนวล แสดงออกด้วยความรัก ความเมตตา และเข้าใจเด็ก นอกจากนี้ผู้บริหารต้องให้บริการทางวิชาการแก่ครู อาทิเช่น การจัดหาวัสดุการสอน ให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการ และจัดให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบในการให้บริการ การเก็บรักษาและการติดตามผลการใช้ให้เหมาะสมด้วย

3. บรรยากาศการบริหารและการจัดการ (ชเนศ ขำเกิด, 2533 อ้างถึงใน วัฒนา บุญญฤทธิ์, 2547, หน้า318-319) ได้อธิบายว่า บรรยากาศด้านการบริหารการจัดการเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งแบบเปิด (Open climate) ซึ่งเป็นบรรยากาศแห่งการให้เกียรติแก่กันและกันเชื่อถือเพราะจะมีผลถึงบรรยากาศทุกๆด้านในสถานศึกษา บรรยากาศดังกล่าวนี้ได้แก่ บรรยากาศการบริหารไว้วางใจกัน เห็นอกเห็นใจและเกรงใจกัน ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำให้สมาชิกมีขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงานสูง มีความรู้สึกอบอุ่นใจ รักผูกพัน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของสูง มีความสนิทสนมกลมเกลียวกันมากกว่าการใช้คำสั่งหรือการควบคุม มีกฎเกณฑ์ ระเบียบ แต่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์สิ่งที่จะก่อให้เกิดบรรยากาศดังกล่าวนี้ได้แก่

1. คณะผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำและแม่แบบในการสร้างบรรยากาศแบบเปิด
2. สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีและมีความเป็นมิตรระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มาเยี่ยมชม จัดให้มีการประชุมอภิปรายเพื่อแก้ปัญหาและหาข้อยุติวางแผนปฏิบัติร่วมกัน จัดโครงการให้บุคลากรได้พบปะสังสรรค์กันในโอกาสอันควร

3. การสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร ทั้งในด้านสวัสดิการ ด้านกำลังใจ สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานหรือเพิ่มพูนความรู้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานต่างๆ อย่างเหมาะสม

ดังนั้นผู้บริหารที่จัดสภาพด้านบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้น่าอยู่ อบอุ่น สร้างความรู้สึกรักใคร่กลมเกลียวกันระหว่างบุคลากร จะทำให้เกิดผลดีต่อการทำงานและพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถที่จะพัฒนางานไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ได้อย่างราบรื่น

ด้านโภชนาการ

โภชนาการที่ดีสำหรับเด็ก พลังงาน เป็นสิ่งจำเป็นที่เด็กต้องการจากอาหารที่หลากหลาย เพื่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่ดี โดยปกติแหล่งพลังงานหลักคือ อาหารที่ให้คาร์โบไฮเดรต แต่ควรเลือกคาร์โบไฮเดรตเชิงซ้อนอย่างข้าวกล้อง ผลิตภัณฑ์จากธัญพืชขัดสีน้อย ขนมปังโฮลวีท พาสต้าโฮลวีท เป็นต้น โปรตีนจำเป็นมากสำหรับการสร้างเนื้อเยื่อใหม่ ซ่อมแซม และทดแทนเนื้อเยื่อที่เสื่อมสภาพ แหล่งโปรตีนที่ดี ได้แก่ ปลา นม และไข่ ส่วนไขมันก็ขาดไม่ได้ แต่เด็กก็ต้องการในปริมาณน้อยที่สุด ไม่ว่าจะเป็นจากน้ำมันพืช เนย นม สุกท่ายูทิลิตีและเกลือแร่ เช่น แคลเซียม เหล็ก สังกะสี และไอโอดีน ทำให้มีร่างกายเติบโตอย่างเป็นปกติ และยังช่วยให้ร่างกายได้ได้รับพลังงานจากสารอาหารตัวอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น พ่อแม่จึงเป็นกำลังสำคัญในการดูแลเรื่องอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ควบคู่กับการสอนเรื่องการทำงานอาหารที่มีประโยชน์ให้กับลูก เพื่อเตรียมพร้อมกับการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

โรงเรียนสามารถพัฒนากิจนิสัยทางโภชนาการในบางโรงเรียนจัดของว่างสำหรับเด็ก 2 เวลา มีเช้าและบ่าย รวมทั้งอาหารกลางวัน ของที่เด็กรับประทานควรจัดรายการเตรียมไว้ อาหารควรมีคุณค่า ถูกส่วน นำรับประทาน ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดอาหารว่างและอาหารมีดังนี้ (เบญญา แสงมล, 2550)

1. ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กในการรับประทานอาหาร
 2. บรรยากาศแวดล้อมสะดวกสบาย และมีความสุข
 3. สนับสนุนเด็กให้ทดลองอาหารที่เด็กยังไม่เคยรับประทาน
 4. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมอาหาร
 5. สนับสนุนเด็กให้ช่วยเหลือตนเองเท่าที่ควรจะทำให้
 6. ใช้เครื่องมือในการรับประทานที่เหมาะสมกับเด็ก
 7. ฝึกให้เด็กรู้จักสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร
- เนื้อหาที่เตรียมให้เด็กได้กระทำกิจกรรมเพื่อสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในด้านนี้ ได้แก่
1. ส่วนต่างๆ ของร่างกายและการรักษาความสะอาด
 2. การรักษาความสะอาดเครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้
 3. การรับประทานอาหารและสุขนิสัยในการรับประทานอาหาร

4. การขับถ่าย

5. การพักผ่อนและการเล่น

6. การระวังรักษาตัวให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บและอุบัติเหตุ

7. การฝึกอิริยาบถที่ดีในการนั่ง ยืน เดินและนอน

ปริมาณอาหารที่เรียกว่าเพียงพอ สำหรับเด็กวัย 4-6 ปี

1. กลุ่มข้าว+แป้ง วันละ 5 ทัพพี

2. กลุ่มผัก วันละ 3 ทัพพี

3. กลุ่มผลไม้ วันละ 3 ส่วน (ผลไม้แบบผล 1 ส่วน ส้มผลกลาง 2 ผลหรือกล้วยน้ำว้า

1 ผล,ผลไม้แบบชิ้นคำเช่นมะละกอ แดงโม สับปะรด 1 ส่วน= 8 ชิ้นคำ)

4. กลุ่มนมวันละ 2-3 แก้ว

5. กลุ่มเนื้อสัตว์ วันละ 4 ช้อนกินข้าว

6. กลุ่มไขมัน น้ำมันวันละ 5 ช้อนชา (น้ำตาล,เกลือ กินได้แต่น้อย)

ดังนั้น การจัดประสบการณ์ด้านสุขภาพและการรักษาความปลอดภัย รวมความถึง ประสบการณ์ที่สร้างนิสัยเด็กให้รู้จักการพักผ่อนที่ถูกวิธี มีร่างกายแข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การพักผ่อน การขับถ่าย และการรักษาความสะอาด นอกจากนั้นยังปลูกฝังนิสัยของเด็กให้รู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ และมีสังคมนิสัยที่ดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิชาญ สุวรรณวงษ์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 พบว่า 1) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 ตามการรับรู้ของครู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ครูชายและครูหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

สุนน อมรวิวัฒน์ (2530, หน้า 13) ได้ศึกษาเรื่องสภาพในปัจจุบัน และปัญหาด้านการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนที่มีลักษณะทางกายภาพที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างความสนใจใฝ่รู้และศรัทธาต่อการเรียน นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักเรียนและระหว่างครูกับนักเรียน ความรัก และศรัทธาที่ครูและนักเรียนมีต่อกัน การเรียนที่ไร้บรรยากาศจากความกลัวและวิตกกังวล สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนได้ดี

เจงส์ (Jencks, 1971) ได้ศึกษาเรื่องการแบ่งระดับชั้นของสังคมและการศึกษาในระดับสูงพบว่า ผู้ที่ได้ศึกษาในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีในเมืองจะมีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่เรียนในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่ด้อยกว่าในชนบท

จากงานวิจัยดังกล่าวถือว่าสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีส่วนที่จะส่งผลต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย และปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

สรุปได้ว่าปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ หากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีอาคารสถานที่ที่ดี มีพื้นที่ใช้สอยที่ตอบสนองต่อความต้องการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย มีพื้นที่จัดกิจกรรม มีการคำนึงถึงความปลอดภัยที่อาจเกิดจากความซุกซนของเด็กที่มีตามช่วงวัย ส่งผลให้ครูมุ่งเน้นในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ง่าย เป็นการจูงใจให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน สนุกกับการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงพัฒนาการ ด้านการเจริญเติบโตของเด็ก สารอาหารมีส่วนช่วยในการพัฒนานักเรียน ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการให้ผู้เรียนได้รับโภชนาการอย่างถูกต้องตามหลักโภชนาการ เพื่อการพัฒนาทางร่างกายที่สมบูรณ์และแข็งแรงมีภูมิคุ้มกันทาน เมื่อมีสถานที่ที่เหมาะสมพร้อมบรรยากาศในการเรียนรู้ที่กระตุ้นการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนได้รับสารอาหารที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการเรียนรู้ รับรู้ อย่างสมบูรณ์ก็จะทำให้ผู้บริหาร ครู และสถานศึกษาสามารถสร้างให้เด็กเกิดการพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาได้อย่างง่ายดาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 สำหรับวิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. แนวทางการพัฒนาด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 112 โรงเรียน โดยใช้เขตอำเภอ จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอเกาะจันทร์ และอำเภอบ่อทอง จำนวนครูปฐมวัยทั้งหมด 221 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp.608-610 อ้างถึงใน สมุทร ชำนาญ, 2557, หน้า 83) ได้กลุ่มตัวอย่าง 140 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามอำเภอ ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
พนัสนิคม	94	59
พานทอง	54	34
บ่อทอง	42	27
เกาะจันทร์	31	20
รวม	221	140

3. ผู้เชี่ยวชาญระดับการศึกษาปริญญา จำนวน 3 ท่าน เพื่อสัมภาษณ์หาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปริญญา ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อที่ 4 โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

1. แบบสอบถามความคิดเห็นครูปริญญา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 จำนวน 140 ชุด แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน รายละเอียดของแบบสอบถามในแต่ละตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหาร มี 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านภาวะผู้นำมี 5 ข้อ
2. ด้านการสร้างแรงจูงใจ มี 5 ข้อ
3. ด้านการสร้างสายสัมพันธ์กับผู้ปกครองมี 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับปัจจัยด้านครูผู้สอนมี 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านจรรยาบรรณของครู มี 5 ข้อ
2. ด้านการจัดประสบการณ์ มี 5 ข้อ
3. ด้านสื่อ อุปกรณ์มี 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพสิ่งแวดล้อม มี 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านอาคาร สถานที่ มี 5 ข้อ
2. ด้านบรรยากาศ มี 5 ข้อ
3. ด้านโภชนาการ มี 5 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัย มี 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านร่างกาย มี 5 ข้อ
2. ด้านอารมณ์ มี 5 ข้อ
3. ด้านสังคม มี 5 ข้อ
4. ด้านสติปัญญา มี 5 ข้อ

แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของ Likert(1967) ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ตอน รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งหน้าที่ หน่วยงาน และประสบการณ์ทางการศึกษาปฐมวัย

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ระดับปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย จากเอกสาร ตำราต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
2. ศึกษาแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
4. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC)

โดยใช้สูตร
$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกคน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งมีการให้คะแนนดังนี้

ให้ +1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

ผลการพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามในแต่ละด้านที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ใน 5 มีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 10ปีประกอบด้วย 5ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัฒนรัตน์ คมขำ อาจารย์ประจำสาขาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.2 ดร.สุกัลยา สุเมธ อาจารย์ประจำสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พงษ์ทิกุล อาจารย์ประจำสาขาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.4 อาจารย์กัลยาณี อินตะสิน อาจารย์ประจำสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

4.5 คุณครูอำพร บุญเย็น หัวหน้าฝ่ายวิชาการปฐมวัย โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไป ทดสอบใช้กับครูปฐมวัย
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) เลือกในข้อที่มีค่าอำนาจ
จำแนกไม่น้อยกว่า 0.2 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's
product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง.21-.81

6. นำคำถามทั้งหมดมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่า
สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp.202-204) โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ปรากฏว่าแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 ซึ่งแสดงว่า
แบบสอบถามฉบับนี้มีความคงเส้นคงวาในการวัดสูง และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วเสนอกรรมการที่ปรึกษา
เพื่อตรวจสอบพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
ต่อไป

8. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ
ทางการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

8.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับมหาวิทยาลัย ดร.สุทธภา ชาติประดิษฐ์
อาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยบูรพา

8.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับผู้บริหาร นางสาวอุษาวดี เหลืองอ่อน
ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาชะอางค์

8.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับผู้บริหารหัวหน้าฝ่ายปฐมวัย นางชลลดา วัตโส หัวหน้าฝ่ายปฐมวัย โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 จำนวน 140ฉบับ เพื่อจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง นำแบบสอบถามจำนวน 140ฉบับ ไปเก็บข้อมูล และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 140 ฉบับ คิดเป็น 100 % ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด
4. หลังจากได้ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว จะเริ่มเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3ฉบับ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการศึกษาวิจัยต่อไป
3. เณฑ์การแปลความหมายคะแนนของปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัด 5ระดับ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด นำมาเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า 121) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย หรือไม่มีเลย สำหรับการ พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปอาจใช้เกณฑ์ดังนี้ (Hinkle, 1998, p.118) ค่า ระดับของความสัมพันธ์

.90-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

.70-.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

.50-.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

.30-.50 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

.00-.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

5. นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสัมภาษณ์มาสรุปหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางคณิตศาสตร์สำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานโดยใช้การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

แนวทางการพัฒนาด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัยแล้วหาแนวทางการพัฒนาด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย โดยมีคุณสมบัติแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดั่มหาวิทยาลัยประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาระดับปฐมวัยไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดั่มหาวิทยาลัยประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาระดับปฐมวัยไม่น้อยกว่า 10 ปี

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดั่มหาวิทยาลัยประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาระดับปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี

ประกอบด้วย 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดั่มหาวิทยาลัย ดร.สุทธภา ชาติประดิษฐ์ อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดั่มหาวิทยาลัย นางสาวอุษาวดี เหลืองอ่อน ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาชะอางค์

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดั่มหาวิทยาลัย หัวหน้าฝ่ายปฐมวัย นางชลลดา วัดโส หัวหน้าฝ่ายปฐมวัย โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
**	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
X_x	แทน	ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวม
X_y	แทน	ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวม
X_z	แทน	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยรวม
X_1	แทน	ภาวะผู้นำ
X_2	แทน	การสร้างแรงจูงใจ
X_3	แทน	การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
X_4	แทน	จรรยาบรรณ
X_5	แทน	การจัดประสบการณ์
X_6	แทน	สื่อ อุปกรณ์
X_7	แทน	อาคาร สถานที่
X_8	แทน	บรรยากาศ
X_9	แทน	โภชนาการ
Y	แทน	การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
Y_1	แทน	ด้านร่างกาย
Y_2	แทน	ด้านอารมณ์
Y_3	แทน	ด้านสังคม
Y_4	แทน	ด้านสติปัญญา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับ
ปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อม ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 2-13

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียน
ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยด้านผู้บริหาร	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านภาวะผู้นำ	4.350	0.712	มาก	2
2. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	4.347	0.710	มาก	3
3. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	4.657	0.574	มากที่สุด	1
รวม	4.451	0.665	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากยกเว้นด้าน

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับ1 ได้แก่ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารต้นตัวและพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ	4.207	0.818	มาก	5
2. ผู้บริหารพัฒนาบุคลิกภาพอยู่เสมอ	4.393	0.707	มาก	3
3. ผู้บริหารเป็นคนที่มีความมั่นใจมั่นคง มีความเป็นผู้ใหญ่	4.336	0.736	มาก	4
4. ผู้บริหารสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้กับบุคคล ทุกระดับ	4.407	0.688	มาก	2
5. ผู้บริหารสามารถสื่อสารให้ท่านเข้าใจได้ดี	4.407	0.610	มาก	1
รวม	4.350	0.712	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านภาวะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถสื่อสารให้ท่านเข้าใจได้ดี สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้กับบุคคลทุกระดับ และผู้บริหารพัฒนาบุคลิกภาพอยู่เสมอ ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียน
ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
ด้านการสร้างแรงจูงใจครู

การสร้างแรงจูงใจครู	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารกล่าวชื่นชมครู เมื่อปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มความสามารถและเกิดผลอันดี ต่อสถานศึกษา/ ครู/นักเรียน	4.214	0.812	มาก	4
2. ผู้บริหารมีการให้โอกาสครู ให้คำแนะนำ รายบุคคลและรายกรณี	4.400	0.676	มาก	2
3. ผู้บริหารให้ครูได้เป็นผู้ออกแบบการจัด การเรียนการสอนอย่างเต็มที่	4.321	0.732	มาก	5
4. ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้กับครู ในด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ ตามความเหมาะสม	4.400	0.708	มาก	3
5. ผู้บริหารจัดกิจกรรมเพื่อลดความตึงเครียด จากการทำงานใน โอกาสที่เหมาะสม	4.400	0.621	มาก	1
รวม	4.347	0.710	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการสร้างแรงจูงใจครู โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารจัด
กิจกรรมเพื่อลดความตึงเครียดจากการทำงานใน โอกาสที่เหมาะสม ผู้บริหารมีการให้โอกาสครู
ให้คำแนะนำรายบุคคลและรายกรณี และผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้กับครูในด้านงบประมาณ
และอาคารสถานที่ตามความเหมาะสม ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียน
ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครอง	4.797	0.493	มากที่สุด	1
2. ผู้บริหารมีนโยบายเกี่ยวกับการศึกษา สภาพแวดล้อมครอบครัวเด็กและ สถานความสัมพันธ์ชุมชน	4.593	0.667	มากที่สุด	5
3. ผู้บริหารมีอริยาสัยที่เป็นมิตรต่อผู้ปกครอง ในทุกครั้งที่พบกัน เช่น การไถ่ถาม การส่งยิ้ม เป็นต้น	4.729	0.492	มากที่สุด	2
4. ผู้บริหารจัดให้มีระบบช่วยเหลือผู้ปกครอง ผ่านการช่วยเหลือเด็ก เช่น มีทุนสนับสนุน เด็กเรียนดี ทุนปัจจัยยากไร้ เป็นต้น	4.607	0.620	มากที่สุด	3
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามา มีส่วนร่วมรับรู้ และเข้าใจหลักการจัด การเรียนการสอนระดับปฐมวัยที่เหมาะสม	4.600	0.597	มากที่สุด	4
รวม	4.657	0.574	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก
ได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
ผู้บริหารมีอริยาสัยที่เป็นมิตรต่อผู้ปกครองในทุกครั้งที่พบกัน เช่น การไถ่ถาม การส่งยิ้ม เป็นต้น
ผู้บริหารจัดให้มีระบบช่วยเหลือผู้ปกครองผ่านการช่วยเหลือเด็ก เช่น มีทุนสนับสนุนเด็กเรียนดี
ทุนปัจจัยยากไร้ เป็นต้น ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านครูผู้สอนของผู้เรียน
ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านจรรยาบรรณ	4.634	0.560	มากที่สุด	2
2. ด้านการจัดประสบการณ์	4.631	0.560	มากที่สุด	3
3. ด้านสื่อ อุปกรณ์	4.651	0.583	มากที่สุด	1
รวม	4.639	0.568	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 ได้แก่ ด้านสื่อ อุปกรณ์

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของผู้เรียน
ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
ด้านจรรยาบรรณ

จรรยาบรรณ	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ และแสวงหาความรู้ อยู่เสมอ	4.521	0.640	มากที่สุด	5
2. ครูมีความศรัทธาในวิชาชีพครู	4.671	0.568	มากที่สุด	2
3. ครูเป็นผู้ที่รับรู้และช่วยแก้ปัญหาของเด็กได้	4.657	0.533	มากที่สุด	3
4. ครูเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก	4.721	0.510	มากที่สุด	1
5. ครูเป็นผู้มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้ม ร่าเริง และเป็นมิตรต่อเด็ก	4.600	0.547	มากที่สุด	4
รวม	4.634	0.560	มากที่สุด	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านจรรยาบรรณ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ครูมีความศรัทธาในวิชาชีพครู และครูเป็นผู้ที่รับรู้และช่วยแก้ปัญหาของเด็กได้ ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติและได้แสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม	4.514	0.640	มากที่สุด	5
2. ครูจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในวันสำคัญหรือเหตุการณ์ต่างๆตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	4.657	0.572	มากที่สุด	3
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.664	0.531	มากที่สุด	2
4. ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	4.721	0.510	มากที่สุด	1
5. ครูประเมินพัฒนาการเด็กหลังทำกิจกรรมด้วยการสังเกตพฤติกรรม	4.600	0.547	มากที่สุด	4
รวม	4.631	0.560	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูจัดกิจกรรม

ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และครูจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในวันสำคัญ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสื่อ อุปกรณ์

สื่อ อุปกรณ์	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ครูนำสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม	4.750	0.525	มากที่สุด	1
2. ครูนำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนปฐมวัยมาประยุกต์ใช้	4.593	0.634	มากที่สุด	5
3. ครูใช้สื่อที่มีความหลากหลาย สามารถสร้างความสนใจของเด็กได้	4.714	0.513	มากที่สุด	2
4. ครูไม่เลือกใช้สื่อที่ส่งเสริมความรุนแรง และใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม	4.600	0.644	มากที่สุด	4
5. ครูเน้นสื่อที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม	4.600	0.597	มากที่สุด	3
รวม	4.651	0.583	มากที่สุด	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสื่อ อุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูนำสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมครูใช้สื่อที่มีความหลากหลาย สามารถสร้างความสนใจของเด็กได้ และครูเน้นสื่อที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของผู้เรียน
ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
โดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคาร สถานที่	4.350	0.716	มาก	3
2. ด้านบรรยากาศ	4.633	0.560	มากที่สุด	2
3. ด้านโภชนาการ	4.663	0.573	มากที่สุด	1
รวม	4.549	0.616	มากที่สุด	

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดยกเว้น
ด้านอาคาร สถานที่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
อันดับ 1 ได้แก่ ด้านโภชนาการ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของผู้เรียน
ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
ด้านอาคาร สถานที่

อาคาร สถานที่	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. โรงเรียนมีสนามเด็กเล่นที่จัดเป็นสัดส่วน ชัดเจน	4.214	0.812	มาก	5
2. โรงเรียนมีสถานที่สำหรับล้างหน้าแปรงฟัน และมีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะเหมาะสม กับเด็กปฐมวัย	4.393	0.707	มาก	3
3. โรงเรียนมีการออกแบบอาคาร สถานที่ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ในระดับปฐมวัย	4.329	0.763	มาก	4

ตารางที่ 11 (ต่อ)

อาคาร สถานที่	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
4. อาคารเป็นสีโทนเย็นหรือสีที่มีส่วน ในการพัฒนาสมองของเด็ก(BBL)	4.414	0.678	มาก	1
5. อาคารระบายความชื้นได้ดี มีอากาศถ่ายเท ได้สะดวก	4.400	0.621	มาก	2
รวม	4.350	0.716	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านอาคาร สถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ อาคารเป็นสีโทนเย็นหรือสีที่มีส่วนในการพัฒนาสมองของเด็ก (BBL) อาคารระบายความชื้นได้ดี มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และโรงเรียนมีสถานที่สำหรับล้างหน้าแปรงฟัน และมีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านบรรยากาศ

บรรยากาศ	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ	4.521	0.640	มากที่สุด	5
2. ครูจัดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้เปรียบเสมือนบ้าน เช่น มีมุมอ่านหนังสือ มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ มุมบทบาทสมมุติ มุมบล็อก เป็นต้น	4.657	0.572	มากที่สุด	3

ตารางที่ 12 (ต่อ)

อาคาร สถานที่	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
3. ครูสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มีลักษณะเหมือนครอบครัว เช่น การให้ความรัก การสานสัมพันธ์ด้วยการกอด เป็นต้น	4.679	0.527	มากที่สุด	2
4. ครูมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนุกสนานแปลกใหม่ กระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้อยู่เสมอ	4.707	0.516	มากที่สุด	1
5. ครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างกฎเกณฑ์ และยอมรับในกฎเกณฑ์ได้ภายใต้ระบบข้อตกลง เช่น เราจะไม่ส่งเสียงดัง ขณะครูสอนหากส่งเสียงดังจะต้องรับโทษ เป็นต้น	4.600	0.547	มากที่สุด	4
รวม	4.633	0.560	มากที่สุด	

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านบรรยากาศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนุกสนานแปลกใหม่ กระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้อยู่เสมอ ครูสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มีลักษณะเหมือนครอบครัว เช่น การให้ความรัก การสานสัมพันธ์ด้วยการกอด เป็นต้น และครูจัดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้เปรียบเสมือนบ้าน เช่น มีมุมอ่านหนังสือ มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ มุมบทบาทสมมติ มุมบลิ๊อค เป็นต้น ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านโภชนาการ

โภชนาการ	n = 140			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และถูกสุขลักษณะ	4.757	0.521	มากที่สุด	2
2. ภาชนะเครื่องใช้สำหรับรับประทานอาหาร อยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ	4.641	0.619	มากที่สุด	3
3. นักเรียนได้รับการปลูกฝังวินัยและมารยาท ในการรับประทานอาหาร เช่น การล้างมือ ก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง และ การไม่คุยกันระหว่างรับประทานอาหาร เป็นต้น	4.743	0.485	มากที่สุด	2
4. นักเรียนได้รับประทานอาหารว่าง ได้แก่ นม ผลไม้ และขนมที่มีประโยชน์ทุกวัน	4.600	0.644	มากที่สุด	5
5. นักเรียนได้รับประทานอาหารครบ 3 มื้อทุกวัน	4.600	0.597	มากที่สุด	4
รวม	4.633	0.573	มากที่สุด	

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านโภชนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และถูกสุขลักษณะ นักเรียนได้รับการปลูกฝังวินัยและมารยาทในการรับประทานอาหาร เช่น การล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง และการไม่คุยกันระหว่างรับประทานอาหาร เป็นต้น และภาชนะเครื่องใช้สำหรับรับประทานอาหารอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 14-18

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านร่างกาย	4.684	0.466	มากที่สุด	1
2. ด้านอารมณ์	4.551	0.542	มากที่สุด	2
3. ด้านสังคม	4.379	0.600	มาก	3
4. ด้านสติปัญญา	4.374	0.597	มาก	4
รวม	4.497	0.551	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านร่างกายและด้านอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 ได้แก่ ด้านร่างกาย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านร่างกาย

ด้านร่างกาย	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. นักเรียนมีการพัฒนา เจริญเติบโต สมวัย	4.621	0.501	มากที่สุด	3
2. นักเรียนมีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว เดิน วิ่ง กระโดด และ โหนได้	4.693	0.463	มากที่สุด	2

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ด้านร่างกาย	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
3. นักเรียนมีการพัฒนากล้ามเนื้อมือ สามารถบีบ หีบ จับ ขยำ คีบ ลงสีและเขียนได้	4.779	0.416	มากที่สุด	1
4. นักเรียนมีการพัฒนากล้ามเนื้อบริเวณปาก ลิ้น ดูแลฟัน ซึ่งมีผลต่อการออกเสียง	4.650	0.479	มากที่สุด	4
5. นักเรียนผ่านการทดสอบสมรรถภาพ ทางด้านร่างกาย	4.679	0.469	มากที่สุด	3
รวม	4.683	0.466	มากที่สุด	

จากตารางที่ 15 พบว่า การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีการพัฒนากล้ามเนื้อมือสามารถบีบ หีบ จับ ขยำ คีบ ลงสีและเขียนได้ นักเรียนมีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว เดิน วิ่ง กระโดด และ โหน ได้ และนักเรียนผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกาย ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านอารมณ์

ด้านอารมณ์	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. นักเรียนแสดงอารมณ์ได้เหมาะสม กับสถานการณ์	4.500	0.502	มาก	3
2. นักเรียนรู้จักชื่นชมความสามารถของตนเอง และผู้อื่น	4.607	0.490	มากที่สุด	2
3. นักเรียนมีนิสัยรัก ร่าเริง แจ่มใส	4.771	0.421	มากที่สุด	1

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ด้านร่างกาย	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
4. นักเรียนไม่ไว้วางใจ โมโหร้าย ทำลายสิ่งของหรือก่อกวนผู้อื่น	4.457	0.640	มาก	4
5. นักเรียนรู้จักการอดทน	4.421	0.658	มาก	5
รวม	4.551	0.542	มากที่สุด	

จากตารางที่ 16 พบว่า การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านอารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีอหิชาศัย ร่าเริง แจ่มใส นักเรียนรู้จักชื่นชมความสามารถของตนเอง และผู้อื่น และนักเรียนแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านสังคม

ด้านสังคม	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง	4.450	0.554	มาก	4
2. นักเรียนเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.379	0.605	มาก	2
3. นักเรียนรู้จักรอคอยลำดับก่อนหลัง	4.371	0.592	มาก	3
4. นักเรียนเป็นได้ทั้งผู้ให้ และผู้รับ	4.357	0.576	มาก	4
5. นักเรียนมีสัมมาคารวะ (รู้จักขอบคุณ ขอโทษ และทำความเคารพผู้ที่มีอายุมากกว่า)	4.336	0.674	มาก	5
รวม	4.379	0.600	มาก	

จากตารางที่ 17 พบว่า การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง นักเรียนเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และนักเรียนรู้จักรอคอยลำดับก่อนหลังตามลำดับ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสติปัญญา

ด้านสติปัญญา	<i>n</i> = 140			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์	4.443	0.566	มาก	1
2. นักเรียนกล้าพูด และแสดงความคิดเห็น	4.393	0.596	มาก	2
3. นักเรียนมีไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	4.350	0.574	มาก	4
4. นักเรียนมีทักษะการจำแนก สังเกต ตั้งคำถาม และกล้าที่จะแสวงหาคำตอบ	4.357	0.576	มาก	3
5. นักเรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมในกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้	4.329	0.673	มาก	5
รวม	4.374	0.597	มาก	

จากตารางที่ 18 พบว่า การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านสติปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนกล้าพูด และแสดงความคิดเห็น และนักเรียนมีทักษะการจำแนก สังเกต ตั้งคำถาม และกล้าที่จะแสวงหาคำตอบ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 19-21

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ปัจจัย ด้าน ผู้บริหาร	การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย										แปลผล
	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y ₄		Y		
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	
X ₁	.402**	.000	.408**	.000	.345**	.000	.331**	.000	.372**	.000	ระดับต่ำ
X ₂	.400**	.000	.403**	.000	.339**	.000	.325**	.000	.367**	.000	ระดับต่ำ
X ₃	.436**	.000	.403**	.000	.299**	.000	.285*	.001	.356*	.000	ระดับต่ำ
X _x	.413**	.000	.405**	.000	.328**	.000	.314**	.000	.365**	.000	ระดับต่ำ

** $p < .01$

จากตารางที่ 19 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูผู้สอนกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ปัจจัย ด้าน ครูผู้สอน	การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย										แปลผล
	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y ₄		Y		
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	
X ₄	.321**	.000	.468**	.000	.314**	.000	.294**	.000	.349**	.000	ระดับต่ำ
X ₅	.322**	.000	.465**	.000	.312**	.000	.293**	.000	.348**	.000	ระดับต่ำ
X ₆	.426**	.000	.406**	.000	.294**	.000	.281*	.001	.352*	.000	ระดับต่ำ
X _y	.356*	.000	.446**	.000	.307**	.000	.289**	.000	.350**	.000	ระดับต่ำ

** $p < .01$

จากตารางที่ 20 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอนโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ปัจจัย ด้าน	การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย										แปลผล	
	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y ₄		Y			
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p		
สภาพแวดล้อม												
X ₇	.402**	.000	.408**	.000	.345**	.000	.331**	.000	.372**	.000	ระดับต่ำ	
X ₈	.322**	.000	.467**	.000	.313**	.000	.294**	.000	.349**	.000	ระดับต่ำ	
X ₉	.445**	.000	.388**	.000	.296**	.000	.283*	.001	.353*	.000	ระดับต่ำ	
X _z	.390*	.000	.421**	.000	.318**	.000	.303*	.000	.358**	.000	ระดับต่ำ	

** $p < .01$

จากตารางที่ 21 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาปฐมวัยจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับมหาวิทยาลัย ดร.สุทธภา โขติประดิษฐ์

อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยบูรพา ตั้งอยู่ที่ 169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอ เมือง จังหวัด ชลบุรี 20131 ทำการสัมภาษณ์ที่สถานศึกษา เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2560

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล สรุปประเด็น ได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านร่างกายจากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านร่างกาย ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

1.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า จัดกิจกรรมได้มากมาย เพราะว่าการพัฒนาทางด้านร่างกายเราคำนึงถึงการทรงตัวความสมดุลความคล่องแคล่วแล้วก็เรื่องความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก ตอบสนองในเรื่องของการพัฒนาในแต่ละด้านของกล้ามเนื้อ เช่น กล้ามเนื้อใหญ่เราก็เน้นกิจกรรมที่ให้เด็กได้วิ่งเล่นปีนป่ายกระโดดแล้วก็ยืนหรือวิ่งซิกแซกเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่ว ส่วนในเรื่องของกล้ามเนื้อมัดเล็กใช้กิจกรรม เช่นกิจกรรมการร้อยจัดกิจกรรมการปั้นกิจกรรมการวาดด้วยฟู่กันเพื่อให้เด็กได้ได้ฝึกการใช้นิ้วมือ อยู่นิ่งมือ ข้อมือแล้วก็กล้ามเนื้อส่วนต่างๆของมือให้สัมพันธ์กับตา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยเรามีแนวทางในการจัดกิจกรรมมากมายเลยนะเพราะว่าการพัฒนาทางด้านร่างกายเราคำนึงถึงการทรงตัวความสมดุลความคล่องแคล่วแล้วก็เรื่องความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กแนวทางในการจัดกิจกรรมก็ต้องตอบสนองในเรื่องของการพัฒนาในแต่ละส่วนของพัฒนาการในแต่ละด้านของกล้ามเนื้อ เช่นกล้ามเนื้อใหญ่เราก็เน้นกิจกรรมที่ให้เด็กได้วิ่งเล่นปีนป่ายกระโดดแล้วก็ยืนหรือวิ่งซิกแซกเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่ว เรื่องของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้สัมพันธ์กับร่างกายในส่วนอื่นๆ ส่วนในเรื่องของกล้ามเนื้อย่อยหรือกล้ามเนื้อเล็กเราก็มีกิจกรรมเช่นกิจกรรมการร้อยจัดกิจกรรมการปั้นกิจกรรมการวาดด้วยฟู่กันเพื่อให้เด็กได้ได้ฝึกการใช้นิ้วมือ อยู่นิ่งมือ ข้อมือแล้วก็กล้ามเนื้อส่วนต่างของมือให้สัมพันธ์กับตาจะ ควรจะสังเกตพัฒนาการของเด็กแต่ละแต่ละด้านก่อนแล้วก็วิเคราะห์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยหลังจากนั้นจึงจัดกิจกรรมให้ส่งเสริมในแต่ละด้านของเด็กแต่ละบุคคลไม่ควรจะจัดเหมือนกันทุกคนทุกวันเพราะเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกันการจัดกิจกรรมก็ควรจะให้เด็กได้ฝึกทักษะแต่ละด้าน โดยครูอาจจะใช้การฝึกโดยครูกำกับกับการฝึกโดยที่ครูให้อิสระในการทำกิจกรรมนะคะ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

1.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร กับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า มีความสำคัญเป็นอย่างมากถ้าเด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่ไม่เหมาะสมตามวัย จะส่งผลให้พัฒนาการทางด้านอื่นๆมีความบกพร่อง เช่น ถ้านั่งอยู่กับที่เป็นเวลานานๆพัฒนาการทางด้านสมองก็จะพัฒนาช้าลงพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจเด็กก็ไม่ได้ฝึกในเรื่องของการมีอารมณ์ต่อสถานการณ์นั้นๆ นอกจากนี้ในเรื่องของโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัยก็สำคัญด้วยเพราะเด็กที่ได้รับโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยในแต่ละวันจะส่งผลให้เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเติบโตขึ้นได้เหมาะสมตามวัย

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ครูมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างมากถ้าเด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกายไม่ดีหรือมีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่ไม่เหมาะสมตามวัยจะส่งผลให้พัฒนาการทางด้านอื่นๆมีความบกพร่องหรือไม่เหมาะสมตามวัย ยกตัวอย่างเช่น เด็กถ้าเกิดนั่งเรียนหรือนั่งอยู่กับที่เป็นเวลานานๆพัฒนาการทางด้านสมองก็จะพัฒนาช้าลงพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจเด็กก็ไม่ได้ฝึกในเรื่องของการมีอารมณ์ต่อสถานการณ์นั้นๆหรือในเรื่องของการแบ่งปันทางด้านสังคมการมีทักษะในการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในการเล่นกับเพื่อนในการแบ่งปันของเล่นกับเพื่อน ดังนั้นทางด้านร่างกายจึงเป็นประเด็นแรกที่สำคัญนอกจากนี้ในเรื่องของโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัยก็สำคัญด้วยเพราะเด็กที่ได้รับโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยและมีจำนวนเหมาะสมในแต่ละมื้อในแต่ละวันจะส่งผลให้เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเติบโตขึ้นได้เหมาะสมตามวัยค่ะ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

1.3 ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับคำว่า “เด็กที่ขาดการฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็กในวัยเด็กจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในตอนโตอย่างถาวร” เห็นด้วยหรือไม่ และมีแนวทางการจัดการอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นด้วย เพราะการขาดการฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็กในวัยเด็กจะส่งผลทางด้านทักษะ การใช้ทักษะการใช้ของวิยะในตอนโต ครูมีกระบวนการช่วยฝึกและพัฒนาให้กับเด็ก เช่นการร้อยลูกปัด การฉีกกระดาษเป็นชิ้นให้เล็กที่สุดและให้การสร้างรูปโดยไม่มีแบบเป็นต้น

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เด็กที่ขาดการฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็กในวัยเด็กจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในตอนโตอย่างถาวรครูเห็นด้วยนะค่ะ เพราะว่า ถ้าเด็กไม่ได้ฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็กในกล้ามเนื้อมัดเล็กเนี่ย นอกจากการใช้มือ ใช้ข้อมือใช้นิ้วมือทั้งนิ้วมือ แล้วยังนิ้วเท้าเด็กก็จะมีผลในเรื่องของความต้องหรือการใช้ทักษะการใช้ของวิยะเหล่านี้เวลาที่เขาโตขึ้นเด็กบางคนในเรื่องการหยิบจับกัการใช้ทักษะกล้ามเนื้ออุ้งมือถือปลายนิ้วมือบางคนยังไม่มีทักษะในด้านนี้ครูควรที่จะฝึกแล้วก็พัฒนาให้ยกตัวอย่าง

เช่น การให้เด็กร้อยลูกปัดร้อยใบไม้ ร้อยดอกไม้หรือให้เด็กได้ฝึกเรื่องการฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็กๆ ให้เล็กที่สุด แล้วก็สร้างรูปด้วยตัวเองโดยที่ครูไม่ได้มีการออกแบบภาพไว้ก่อนแล้วค่อยให้เด็ก มาปะติดแต่การที่เด็กได้นึกแล้วก็ปะด้วยตัวเองเนี่ย เขาจะได้เรื่องของความคิดสร้างสรรค์ด้วยเรื่อง การวางแผนเรื่องของการใช้กล้ามเนื้อ ได้สัมพันธ์กับสายตาค่ะ...”(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านอารมณ์จากการวิเคราะห์ พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านอารมณ์ ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

2.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยควรเน้นเรื่องของการใช้อารมณ์ให้เหมาะสม กับสถานการณ์ เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์คุณครูควรจะให้เด็กได้แสดงอารมณ์ได้ อย่างอิสระในทุกๆกิจกรรม เช่น กิจกรรมกลางแจ้งเด็กจะได้ลงไปเล่นสนาม ได้แสดงอารมณ์ อย่างชัดเจนว่าได้หัวเราะเต็มที่ ได้วิ่ง ได้แสดงอารมณ์ขณะที่มีข้อขัดแย้งกับเพื่อน เป็นต้น

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เด็กปฐมวัยควรจะเน้นเรื่องของการใช้อารมณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ อารมณ์ ของเด็กปฐมวัยมีทั้งอารมณ์รัก อารมณ์ชอบ อารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการในด้านอื่นๆ เพราะฉะนั้น การแสดงอารมณ์ของเด็กที่เห็นด้วยดีใจเวลาที่ประสบความสำเร็จเกิดความภาคภูมิใจในตัวเองหรือ ชื่นชมขณะที่ฟังนิทานไปด้วยหรือมีอารมณ์ร่าเริงขณะที่เด็กเขาร้องเพลงเล่นกับเพื่อนๆนั้น ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์คุณครูควรจะให้เด็กได้แสดงอารมณ์ ได้อย่างอิสระในทุกๆกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมของเด็กปฐมวัยถ้าเป็นกิจกรรมอิสระยกตัวอย่าง เช่นกิจกรรมกลางแจ้งเด็กจะได้ลงไปเล่นสนามได้แสดงอารมณ์ได้อย่างชัดเจนว่าได้หัวเราะเต็มที่ ได้วิ่งได้แสดงอารมณ์ขณะที่ต้องมีข้อขัดแย้งกับเพื่อนอะไรประมาณนี้ค่ะ...”(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

2.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้าน อารมณ์ของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า มีความสำคัญ หากมีการศึกษาในเชิงลึก ซึ่งมีหลายคน ศึกษาในเรื่องของ ความฉลาดทางอารมณ์(EQ) เด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สามารถบ่งบอกได้ถึง ความมุ่งมั่นของเด็ก เด็กที่มีอารมณ์สม่ำเสมอชัดเจน เด็กกลุ่มนี้จะมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

มีการยับยั้งชั่งใจเวลาเจอเรื่องขัดแย้ง ใช้สมองมากกว่ากำลัง เพราะฉะนั้นพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จะมีผลต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆของเด็กในระดับปฐมวัย

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ความสำคัญน่าจะเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ และถ้าเราดูในเชิงลึกน่าจะจะมีหลายคนที่ศึกษาเรื่องอื่น EQ หรือ Emotional quotient นะคะ ได้อยู่ในกลุ่มที่เป็น EQ เนี่ยเขาจะเน้นลงลึกไปถึงความมุ่งมั่นเด็กที่มีอารมณ์สม่ำเสมอชัดเจนเด็กกลุ่มนี้เขาจะมีความมุ่งมั่นในการทำงานมีเรื่องของกรยับยั้งชั่งใจเวลาที่เจอข้อขัดแย้งไม่ใช่กำลังแต่จะใช้สติปัญญาในการตัดสินใจในการวางแผนในการคิดมันจะเชื่อมโยงไปสู่การทำงานของสมอง เพราะฉะนั้นอารมณ์เนี่ยมันมีผลต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆของเด็กปฐมวัยมากเลย...”(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

2.3 ท่านคิดว่าการแสดงออกอย่างไรจึงถือเป็นสิ่งผิดปกติทางด้านอารมณ์ของเด็กปฐมวัย และมีแนวทางการรับรู้และแก้ปัญหาอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า การแสดงออกที่ผิดปกติทางด้านอารมณ์มีหลายประเภท หากเป็นความผิดปกติทางด้านร่างกายหรือมีปัญหาทางด้านสุขภาพ จะมีอาการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น ก้าวร้าว เก็บกด นั่งนิ่งไม่แสดงออก ไม่พูด ชอบทำร้ายตนเอง ทำลายสิ่งของ หรือการคิดเชิงลบกับผู้อื่น จะสามารถพัฒนาได้โดยครูควรจะศึกษาลักษณะของเด็กแต่ละคนให้เข้าใจก่อนแล้วจึงแก้ปัญหาในแต่ละด้านซึ่งการแก้ปัญหานั้นต้องมาจากการศึกษาประสบการณ์และถูกหลังของเด็กจึงจะสามารถแก้ปัญหานั้นได้อย่างถูกต้อง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เด็กที่มีการแสดงออกที่ผิดปกติทางด้านอารมณ์ มีหลายประเภทบางคนการแสดงออกเกิดจากภาวะของร่างกายยกตัวอย่างเช่นเด็กกลุ่มออทิสติกหรือเด็กกลุ่มที่เป็นปัญหาในเรื่องของพฤติกรรมบกพร่องค่ะ หรือเด็กที่มีปัญหาในเรื่องของสุขภาพร่างกายเด็กกลุ่มนี้จะมีสติผิดปกติในเรื่องของอารมณ์ด้วย อาการแสดงออกทางด้านอารมณ์ก็จะแตกต่างกันไปบางคนก้าวร้าว บางคนก็เก็บกดนั่งนิ่งไม่แสดงออกถามอะไรไม่พูดชอบทำร้ายตัวเองชอบทำร้ายสิ่งของหรือบางคนมีความคิดเชิงลบกับผู้อื่น เด็กในกลุ่มนี้ถ้าสมมุติว่าเราได้ เข้าไปมีส่วนที่จะพัฒนาเด็กเราควรจะศึกษาลักษณะของเด็กแต่ละคนให้เข้าใจก่อนแล้วจึงจะแก้ปัญหาในแต่ละด้านการแก้ปัญหาไม่ได้ใช้การแก้ปัญหาคอบคลุมหรือเป็นบทเดียวกันทุกคนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของเด็ก เบื้องหลังภูมิหลังของเด็กว่าเด็กเป็นมาอย่างไรเราจึงจะแก้ปัญหานั้นๆ ได้อย่างถูกต้องค่ะ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสังคมจากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสังคม ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

3.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม ของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า จัดตามช่วงวัยของเด็ก วัย 3 ขวบ เล่นกับเพื่อน ที่เรียกว่า การเล่นแบบคู่ขนาน วัย 4 ขวบ เริ่มเล่นกับเพื่อนเป็นกลุ่มๆ กลุ่มที่เป็นครอบครัวเดี่ยว ไม่มีพี่น้อง จะค่อนข้างมีปัญหาในการวางตัว ครูควรจัดให้มีกิจกรรมให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนบ่อยๆ ครูมีหน้าที่ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสื่อที่เหมาะสม ทำท่ายความสามารถของเด็ก กิจกรรม การละเล่นไทยจะช่วยเรื่องการเข้าสังคมและพัฒนาพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กให้ดีขึ้น

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...พัฒนาการทางด้านสังคมแนวทางในการจัดกิจกรรมด้านสังคมมีเยอะมากเด็กในวัย 3 ขวบจะเริ่มเข้าสังคมมีการเล่นกับเพื่อนแต่เล่นข้างกันเขาเรียกว่าเล่นแบบคู่ขนานส่วน 4 ขวบ เด็กจะเริ่มเล่นกับเพื่อนนะเป็นกลุ่มๆ กลุ่มเด็กที่เป็นกลุ่มครอบครัวเดี่ยว ไม่มีพี่น้องกลุ่มนี้จะลำบาก ในการเข้าเล่นกับคนอื่นเด็กจะวางตัวลำบากเลยตรงนี้จะครูจะต้องมีแนวทางในการพัฒนาหรือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนบ่อยๆ กิจกรรมที่ดีสำหรับเด็กก็คือกิจกรรมการเล่นตามมุมค่ะ กิจกรรมการเล่นตามโมงเนี่ยเด็กจะได้ฝึกการเล่นกับเพื่อนอย่างอิสระครูมีหน้าที่จัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้มีสื่อที่เหมาะสมและมีสื่อ ที่เด็กสามารถนำมาใช้ได้หลากหลายทำท่าย ความสามารถเล่นได้หลากหลายมากขึ้นอีกกิจกรรมหนึ่งก็น่าจะเป็นกิจกรรมกลางแจ้งนะคะ เด็กได้เล่นร่วมกันหรือกิจกรรมที่ควรจัดให้เช่นการละเล่นไทยก็จะช่วยให้เด็กได้ฝึกในเรื่อง ของการเข้าสังคมหรือพัฒนาการทางด้านสังคมดีขึ้นค่ะ...”(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

3.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านสังคม ของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นด้วย เพราะเป็นพัฒนาการเบื้องต้นที่เด็กต้องฝึกฝน ทักษะชีวิต นำไปสู่อนาคต ควรจะให้เด็กเติบโตอยู่ในสังคม อยู่ในสภาพแวดล้อม หรือบริบทวัฒนธรรม ของเด็กคนนั้น ไม่ควรจะมาอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสังคมที่ครูกำหนด

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...พัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นพัฒนาการเบื้องต้นที่เด็กๆ จะต้อง ฝึกฝนทักษะชีวิตเพื่อจะนำไปสู่ในอนาคต หลายคนไม่เข้าใจเรื่องของทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย

มักจะใช้วิธีการที่เหมือนกันกับเด็กโต เด็กจะทำอะไรเหมือนกันทุกอย่างหรือการเข้าอยู่ในกฎระเบียบซึ่งไม่ควรใช้สำหรับเด็ก ซึ่งในประเทศฟินแลนด์การพัฒนาเด็กเข้าจะเน้นเรื่องของความเป็นเด็กให้มากที่สุดเน้นในเรื่องของความเป็นตัวตนของเด็กแต่ละคนไม่เน้นการพัฒนาเด็กให้เป็นรูปแบบเดียวกันหรือเหมือนกันทั้งหมด ดังนั้นการพัฒนาทางด้านสังคมของเด็กควรจะ让孩子เติบโตอยู่ในสังคมอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือ บริบทวัฒนธรรมของเด็กคนคนนั้น หรือเด็กคนนั้น ไม่ควรจะทำให้เด็กมาอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสังคมที่ครูเป็นคนกำหนดเท่านั้นค่ะ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

3.3 ท่านคิดว่าการใช้เทคโนโลยีช่วยสอน เช่น การ์ตูน คลิปวิดีโอ รวมทั้งการที่ผู้ปกครองเลี้ยงลูกด้วยเทคโนโลยีส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหรือไม่อย่างไร และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ส่งผลให้พัฒนาการทางด้านสังคมและมีปฏิสัมพันธ์ช้าลง เพราะเด็กไม่เข้าใจเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ หากดูสื่อเป็นเวลานานอาจส่งผลต่อสุขภาพทางกายของเด็กด้วย หากครูหรือผู้ปกครองต้องการใช้สื่อ ควรอยู่กับเด็กและให้เด็กเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยี 15 นาทีเป็นอย่างมาก เลือกสื่อที่มีความหมายใช้สำหรับการพัฒนาทักษะชีวิต ไม่ควรเลือกสื่อที่ตนเองสบายแล้วเด็กนั่งนิ่งเป็นเวลานานอันนี้ไม่ควร ควรใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นการอธิบายรูปแบบอธิบายสิ่งต่างๆ ให้เด็กเข้าใจมากยิ่งขึ้น

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ในการที่จะใช้เทคโนโลยีช่วยสอนเช่นการ์ตูนคลิปวิดีโอหรือการที่ผู้ปกครองใช้เทคโนโลยีหากผู้ปกครองเนียไม่ได้อยู่กับเด็กโดยตรงหรือไม่ได้อยู่ร่วมกับเด็กในการเรียนรู้เหล่านี้ก็ไม่ควรเพราะเด็กยังตัดสินใจไม่ได้นะคะ อีกประเด็นหนึ่งเด็กเรียนไม่เข้าใจในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อเหล่านี้เพราะฉะนั้นมันจะกลายเป็น การมีปฏิสัมพันธ์ทางเดียวแล้วเด็กจะไม่ได้เรียนรู้เรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างการรับสารในทางเดียวจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคมหรือการผลิตมีปฏิสัมพันธ์ช้าลง หากคุณครูหรือผู้ปกครองต้องการใช้เทคโนโลยีควรจะอยู่กับเด็กแล้วคุณจะให้เด็กเรียนรู้กับเทคโนโลยีเหล่านั้นเนียประมาณ 15 นาทีนะจะเป็นอย่างมากและควรจะสอนวิธีการเลือกเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ของตัวเองในแต่ละเรื่องไม่ควรจะให้เด็กนั่งเปิดแล้วก็ดูสื่อเหล่านั้นเป็นเวลานานๆ โดยที่ไม่ทำอะไรเลยจะส่งผลถึงสุขภาพทางด้านร่างกายของเด็กด้วยคะ การเลือกสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยผู้ครองและครูควรจะเลือกสื่อที่มีความหมายสำหรับเด็กแล้วก็ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กด้วยไม่ควรจะเลือกสื่อที่ผู้ปกครองหรือครูรู้สึกว่าตัวเองสบายมากกว่าก็คือเปิดปุ๊บเด็กก็จะนั่งดูอย่างเดียวน่าไม่ต้องทำอะไรแล้วเด็กก็นั่งนิ่งได้นานอันนี้ไม่ควรเพราะว่าการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นการอธิบายรูปแบบอธิบายสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก

ให้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นนั้นผู้ปกครองและครูควรจะใช้สื่อให้เหมาะสมคะ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

4. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญา จากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญา ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

4.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เน้นทักษะการคิด ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการคิดรูปแบบที่หลากหลาย ส่งเสริมด้านภาษา การใช้คำถาม ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรียนรู้ผ่านการค้นคว้า การลงมือทำ ไม่ควรให้นั่งดูหรือนั่งเรียนพร้อมๆกันเป็นเวลานานๆ จะทำให้กระบวนการทางด้านสมองของเด็กถูกพัฒนาไปในทางที่ไม่เหมาะสม

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเน้นทักษะการคิดคือทักษะในเรื่องของการคิดครูควรจะสอนหรือส่งเสริมให้เด็กมีทักษะด้านการคิดในรูปแบบต่างๆส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาในเรื่องการใช้คำถามส่งเสริมให้เด็กได้ใช้กระบวนการในการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆเช่นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ฝึกให้เด็กได้สืบเสาะแสวงหาฝึกให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการค้นคว้า เรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำหรือผ่านในเรื่องของการทำงานต่างๆด้วยตัวเองไม่ควรให้เด็กนั่งอยู่เฉยๆแล้วมานั่งคัด ก-ฮ หรือมานั่งเรียนพร้อมๆกันทั้งหมดเป็นเวลานานๆซึ่งทำให้กระบวนการเรียนรู้ทางด้านสมองของเด็กถูกพัฒนาไปในทางที่ไม่เหมาะสม...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

4.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เน้นเรื่องของพัฒนาการทางด้านต่างๆ เช่นการใช้ภาษา การพูดถูกต้องหรือไม่ การสื่อสารได้หรือไม่ และการฟังแล้วเข้าใจตามหรือไม่

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ความสำคัญของการพัฒนาทางด้านสติปัญญาเราควรจะเน้นในเรื่องของพัฒนาการในด้านต่างๆของเด็กปฐมวัยเช่นการใช้ภาษา เด็กใช้ภาษาพูดได้ถูกต้องไหม ภาษาพูดของเด็กเป็นประโยคหรือยัง สื่อสารกับคนอื่นรู้เรื่องไหม ภาษาที่เด็กๆใช้ในเรื่องของการฟังคนอื่นเขาพูดเนี่ย ฟังรู้เรื่องหรือเปล่า หรือในเรื่องของการอ่านเด็กได้อ่านอะไร อ่านจากสภาพแวดล้อมไหม อ่านจาก

หนังสือนิทานที่คุณครูเลือกแล้วว่ามันมีประโยชน์หรือคุณครูให้เด็กๆอ่านในสิ่งที่ตัวเองเขียนอันนี้ก็จะ เป็นประโยชน์กับเด็กในอนาคต...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

4.3 ปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างมากสำหรับการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย โดยสถานศึกษาหลายแห่งมีนโยบายให้เด็กอ่านออก เขียนได้ กำหนดเป็นตั้งแต่ระดับปฐมวัย ท่านคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับช่วงวัยหรือไม่ และมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ไม่เหมาะสม เพราะไม่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และขัดแย้งกับหลักการจัดการศึกษาของเด็กในวัยนี้ ซึ่งควรจะเน้นให้เด็กเป็นเด็ก เรียนรู้แบบเด็ก คิดแบบเด็กทำแบบเด็กเพื่อนำผลที่ได้มาใช้กับตัวเด็กเองในอนาคต เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กได้คิดเอง ปฏิบัติเองการอ่านออกเขียนได้ กำหนดเป็นควรจะอยู่ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าในระดับชั้นอนุบาล

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“...ในเรื่องของการแข่งขันในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เด็กโดยมีนโยบายให้เด็กอ่านออกเขียนได้และกำหนดเป็นตั้งแต่ปฐมวัยคิดว่าสิ่งนี้ไม่เหมาะสมค่ะ เหตุผลก็คือแสดงว่าตัวผู้จัดการหาปฐมวัยไม่เข้าใจ การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างมากแล้วก็ไม่เข้าใจพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ว่าควรจะทำอะไรอย่างไรการจัดการศึกษาของปฐมวัยจึงเป็นการแข่งขันเชิงรูปธรรมมองเห็นภาพแล้วก็จับภาพเหล่านั้นมาแข่งกันแต่ไม่ได้คิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับเด็กในอนาคตการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้องการจะให้เด็กเป็นเด็กและเรียนรู้แบบเด็กคิดแบบเด็กทำแบบเด็กเพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในเรื่องของอนาคตของเด็กเอง ในการจัดกิจกรรมทั้งหลายก็เช่นกันในการจัดกิจกรรมควรจะเน้นให้เด็กเรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเองเรียนรู้ด้วยการที่เขาได้คิดเองทำเองปฏิบัติเองเพื่อเขาจะได้เป็นแนวทางในการนำไปใช้ในอนาคตนะคะ ส่วนในเรื่องของการอ่านออกเขียนได้ของเด็กปฐมวัยเด็กควรจะเริ่มจากการภาพอ่านนิทานหรืออ่านสิ่งที่อยู่รอบตัวและที่สำคัญควรจะต้องเข้าใจในเรื่องของภาษาจะได้เสนอแนะหรือบอกเด็กได้ว่าภาษาเหล่านั้นถูกหรือไม่ถูกหรือควรจะใช้ภาษาอะไร การเขียนก็เช่นกันควรจะเป็นเขียนอย่างอิสระจนกระทั่งเด็กได้เข้าสู่กระบวนการแล้วก็เขียนเป็นเรื่องราวในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่ใช่อนุบาลส่วนการกำหนดน่าจะเป็นเรื่องของพื้นฐานทักษะทางคณิตศาสตร์เช่นการนับ การจำแนก การเปรียบเทียบมากกว่ามาคำนวณบวกคูณหารซึ่งยังไม่เหมาะสำหรับเด็กในระดับปฐมวัยค่ะ แนวทางในการจัดต่างๆนะคะสำหรับเรื่องนี้เช่นคุณครูอาจจะมิกิจกรรมให้เด็กได้เล่นในมุมอ่านคุณครูก็เพิ่มเรื่องของสื่อในการเขียนเข้าไปเช่นมีดินสอสี มีสีเทียนอยู่ในมุมเพื่อให้เด็กได้ว่าภาพ อ่านนิทานที่เด็กเขาได้อ่านไปแล้วเขียนชื่อนิทานหรือมีตัวละครตัวตุ๊กตาดำมีหุ่นมือเพื่อให้เด็กได้เล่าเรื่องมีฉากนิทานเพื่อให้เด็กนำมาเสริมแต่งพัฒนาการของตัวเองให้มากขึ้นตรงนี้จะช่วยในเรื่องของพัฒนาการทางภาษาส่วนทักษะเรื่องการอ่าน

ครูอาจจะมีช่วงเวลาให้เด็กได้ฝึกอ่านด้วยตัวของเขาเองฝึกทักษะเรื่องการอ่านเช่นกันหยิบหนังสือ หยิบขัง การจับหนังสือจับขัง การเปิดหนังสือ การเก็บหนังสือที่ถูกต้อง ส่วนการเขียนก็เน้น เรื่องการเขียนอิสระเป็นหลักนะคะ ไม่ควรเน้นเรื่องของการเขียนตามแบบหรือเขียนตามแบบฝึกหัด ที่มีขายในท้องตลาดคะ ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2560)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับผู้บริหาร นางอุษาวดี เหลืองอ่อน ผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาชะอางค์ตั้งอยู่ที่ หมู่ 4 ตำบล พลวงทอง อำเภอ บ่อทอง จังหวัด ชลบุรี 20270 ทำการสัมภาษณ์ที่สถานศึกษา เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2560

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล สรุปประเด็น ได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านร่างกายจากการวิเคราะห์ พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านร่างกาย ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

1.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ส่งเสริมได้หลากหลาย ปล่อยให้เล่นอิสระ เพื่อให้เด็ก ได้ใช้ทุกส่วนของร่างกาย ให้เล่นตามธรรมชาติ ให้อยู่กับธรรมชาติให้มากที่สุด เล่นกับต้นไม้ เป็นการออกกำลังกาย ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง โดยครูจะเป็นผู้จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ไว้ ให้เด็กอย่างหลากหลายให้เด็กได้ใช้จินตนาการของตนเองในการเลือกเล่นสิ่งของ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เราสามารถส่งเสริมได้หลากหลาย อย่างเช่นเข้าขึ้นมาเรารับเขามาแล้วเนี่ย เราก็ จะปล่อยให้เขาเล่นอิสระ เพื่อที่เขาจะได้ใช้ร่างกายของเขาทุกส่วน เช่นให้เขาไปเล่นของเล่น เราจะมีของเล่นให้เขาแล้วก็ให้เขาได้เล่นตามธรรมชาติ โดยเราจัดมุมธรรมชาติให้เขาได้เล่น มีต้นไม้ ดอกไม้ ให้ออกไปวิ่งเล่น ให้อยู่กับธรรมชาติมากที่สุด ได้จินตนาการ เป็นการออกกำลังกายไปด้วยในตัว...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

1.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร กับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้าน ร่างกายของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า วัยนี้เป็นวัยที่ต้องการการเจริญเติบโตมากที่สุด การที่เด็ก ได้เล่นเป็นส่วนสำคัญให้เด็กได้พัฒนาด้านร่างกายและทุกๆส่วนไปพร้อมๆกัน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...คือเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการเจริญเติบโตมากที่สุด เพราะฉะนั้นการที่ให้เขา ได้เล่น ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ถือว่าเป็นการพัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางสมอง

ไปในตัว คือสามารถทำได้ทุกอย่าง ในการเล่นของเด็กนี่เขาสามารถใช้ทุกส่วนของร่างกาย ได้หมดเลย...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

1.3 ท่านคิดเห็นอย่างไรกับคำว่า “เด็กที่ขาดการฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็กในวัยเด็ก จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในคอนโตอย่างถาวร” เห็นด้วยหรือไม่ และมีแนวทางการจัดการอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นด้วย หากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาทางด้านกล้ามเนื้อ จะทำให้ เด็กมีพัฒนาการช้า เราต้องพยายามให้เขาได้ฝึกเยอะๆ จากกิจกรรม ปั่นดินน้ำมัน ระบายสี โยนลูกบอล ดูจากความพร้อมของเด็กแบ่งกลุ่มส่งเสริมพัฒนาการเป็นรายกลุ่ม

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เห็นด้วย เพราะถ้าเราปล่อยให้เขาไม่ได้มีการใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนแล้วเนี่ย พัฒนาการของเขาจะช้า พยายามที่จะให้เขาได้ฝึกเยอะๆ เช่น ให้ปั่นดินน้ำมัน ให้เขาระบายสี โยนลูกบอล ในหนึ่งวันเราอาจจะจัดไม่ครบกิจกรรมหลัก เราก็สามารถที่จะจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายได้ โดยเราดูความสามารถของแต่ละคนเพราะแต่ละคนจะมีความพร้อมไม่เหมือนกัน บางคนกล้ามเนื้อมัดเล็กก็จะคล่องแคล่ว บางคนกล้ามเนื้อมัดใหญ่ไม่คล่องแคล่ว เราก็จะแบ่งกลุ่มให้เขาเล่นตามความสามารถของเขา ให้เขาได้ใช้จินตนาการของตนเอง...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านอารมณ์จากการวิเคราะห์ พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านอารมณ์ ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

2.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ให้เด็กได้เรียนดนตรี เปิดเพลงเร็ว เพลงช้า ใส่อุปกรณ์ ชวนเขาเต้น เดินตามจินตนาการ ก่อนนอนก็มีการใช้เพลงกล่อมก่อนนอน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ให้เขาได้เรียนดนตรี เปิดดนตรี เพลงเร็ว เพลงช้า ให้เขาหัดฟัง ชวนเขาเต้น ชวนเขาทำท่าทางประกอบจังหวะ เช่น เพลงเร็วให้เขาได้เดินตามจินตนาการของเขาให้เข้าจังหวะ เพลง เขาอยากเต้นอะไรก็ปล่อยให้เขาเต้น และก่อนนอนเราก็จะเปิดเพลงช้าๆ กล่อมเด็กให้เขาได้ฟังเพลงก่อนนอน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

2.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้าน อารมณ์ของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นว่าสำคัญมาก อารมณ์ของเด็กจะขึ้นอยู่กับผู้ฝึกสอน เด็กบางคนมีพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมมาจากที่ข้าง เช่น โมโห เจ้าอารมณ์ เราต้องปรับเด็กๆ ให้ทำความเข้าใจว่า มาอยู่ในส่วนรวมเราจะใช้อารมณ์ลักษณะนี้ไม่ได้ เพราะเราต้องมีสังคม และต้องประสานงานกับผู้ปกครองให้พยายามอย่าใส่อารมณ์กับเด็ก ระวังการแสดงออกทางด้านอารมณ์ หากมีพฤติกรรมทางอารมณ์ไม่เหมาะสมให้ใช้วิธีการปลอบ และทำความเข้าใจ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ให้ความสำคัญมาก เพราะว่าเด็กจะเป็นคนก้าวร้าว หรือเป็นคนอารมณ์ดี ก็ขึ้นอยู่กับการฝึกของเรา และอยู่ที่การฝึกของพ่อแม่ด้วย เด็กบางคนจะเป็นเด็กเจ้าอารมณ์ เอาแต่ใจมาจากบ้าน เพราะฉะนั้นเวลาที่เขาอยู่โรงเรียนเราต้องเป็นคนปรับเขา ต้องช่วยเหลือเขาว่า ไม่ได้นะ หนูมาอยู่โรงเรียนแล้วหนูต้องปรับตัวใหม่ อย่าใช้อารมณ์แบบนี้ไม่ได้ หนูต้องมาเล่นกับเพื่อน หนูต้องมีเพื่อนนะ หนูต้องมีสังคม ประมาณนี้ ผู้ปกครองบางคนก็มาเล่ากับครูว่า ลูกอยู่บ้านเอาแต่ใจ อะไรอย่างนี้ เราก็ต้องบอกผู้ปกครองด้วยว่า เราต้องค่อยๆ พูดกับเขา เราต้องไม่ใส่อารมณ์กับเด็ก หรือเด็กวินใจใส่ เราก็ไม่ควรวินใจใส่เด็กกลับ เราต้องปล่อยให้เขาอยู่กับตัวเองสักพักนึง แล้วดูพฤติกรรมเขาว่าเขาจะทำยังไงต่อ แล้วเราค่อยเรียกเขามาคุย ค่อยๆ ปลอบ ธรรมชาติของเด็กเขาต้องการคนปลอบ แล้วคุยด้วยเหตุผลกับเขา เช่น หนูเล่นแบบนี้ไม่ได้นะ หนูทำแบบนี้ไม่ได้นะ เพื่อนเขาเจ็บ ถ้าเพื่อนทำเราเราก็เจ็บ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

2.3 ท่านคิดว่าการแสดงออกอย่างไร? จึงถือเป็นสิ่งผิดปกติทางด้านอารมณ์ของเด็กปฐมวัย และมีแนวทางการรับรู้และแก้ปัญหาอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า การทำเอวและชี้หน้า คำเพื่อน เรียกนักเรียนมาพูดคุยทำความเข้าใจ และสอบถามพฤติกรรมที่บ้านจากผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการช่วยแก้ปัญหาพฤติกรรมดังกล่าว

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...การทำเอวแล้วชี้หน้าคำเพื่อน เพราะที่โรงเรียนเคยมี เราก็จะเรียกพ่อแม่มาคุย มาถามก่อนว่าอยู่ที่บ้านเลี้ยงเด็กตามใจไหม พอมาโรงเรียนแล้วครูจะได้ช่วยแก้ไขให้ พอกลับบ้านไปผู้ปกครองก็ต้องช่วยกันนะ แล้วเราก็จะเรียกเด็กมาคุยว่า หนูทำแบบนี้ไม่น่ารักนะ หนูอยากเป็นคนสวยไหม หนูอยากเป็นเด็กน่ารักไหม อยากให้คุณครูรักไหม อยากให้เพื่อนๆ รักไหม ถ้าอยากให้รักเพราะฉะนั้นหนูจะทำแบบนี้ไม่ได้...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสังคมจากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสังคม ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

3.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ให้เขาฝึกการแบ่งปันการเล่นร่วมกับเพื่อนๆ ให้อภัยซึ่งกันและกัน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เราจัดกิจกรรมให้เขาได้เล่นกลางแจ้ง เล่นเกมการละเล่น เช่น งูกินหาง เล่นโยนลูกบอล แก้อีคนตรี หรือมอญซ่อนผ้า ฝึกให้เขาได้เล่นร่วมกับเพื่อนๆ แบ่งปันกันเล่น เรียนรู้การอยู่ในสังคม การให้อภัย ซึ่งกันและกัน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

3.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร?กับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า สังคมของเด็กกับคนโตไม่เหมือนกัน เด็กจะต้องมีการให้เขามีมุมการเล่นที่หลากหลาย เล่นขายของ ให้เรียนรู้การแบ่งปัน ให้อภัยกัน ไม่ทะเลาะกัน อยู่ในสังคมได้

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เด็กเนี่ย สังคมของเด็กกับสังคมคนโตมันไม่เหมือนกัน เราก็จะจัดมุมให้เขาเล่นอย่างหลากหลาย เช่น มุมขายของ รู้จักแบ่งปันให้เพื่อน รู้จักให้อภัย ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน เพื่อเรียนรู้การอยู่ในสังคม...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

3.3 ท่านคิดว่าการใช้เทคโนโลยีช่วยสอน เช่น การ์ตูน คลิปวิดีโอ รวมทั้งการที่ผู้ปกครองเลี้ยงลูกด้วยเทคโนโลยีส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหรือไม่อย่างไร และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ส่งผล ไม่แนะนำให้ใช้เทคโนโลยีกับผู้เรียน หรือหากใช้ต้องมีผู้ใหญ่ให้คำแนะนำ และจัดหาให้โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ไม่เน้นการต่อสู้อะไรรุนแรง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ไม่แนะนำให้ใช้ของพวกนี้เท่าไรหรอก เพราะว่า การ์ตูนบางเรื่องก็รุนแรงเกินไป เราควรเลือกรื่องการ์ตูนที่เหมาะสมกับเด็กให้เด็กดู เช่นการ์ตูนเกี่ยวกับการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การ์ตูนที่แสดงออกถึงความอบอุ่นในครอบครัว ก็คือ เห็นด้วย แต่ต้องมีผู้ปกครองนั่งดูด้วยหรือมีครูคอยชี้แนะ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

4. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญาจากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญา ของผู้เชี่ยวชาญคนที่2 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

4.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ให้เขาได้รู้จักความแตกต่างของสิ่งของ ใช้การเปรียบเทียบ น้ำหนัก รูปร่าง รูปทรง ได้สัมผัสสิ่งของจริง ใช้คำถามในการชักจูงให้เปรียบเทียบ และเกิดการเรียนรู้ต่างๆ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ให้เขาได้รู้จักความแตกต่างของสิ่งของ เช่น ให้เด็กๆลองไปหยิบของสิ่งของ แล้วเปรียบเทียบว่าอันไหนหนักอันไหนเบา เปรียบเทียบน้ำหนัก เปรียบเทียบรูปร่าง เปรียบเทียบรูปทรง และได้สัมผัสกับสิ่งของที่เรานำมาให้ เช่น สอนเรื่องสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม หรือวงกลม เราก็เอารูปทรงมาให้เขาได้จับ หรือเด็กๆลองหยิบสี ว่าอันไหนเป็นลูกบอล แล้วลูกบอลมีลักษณะเหมือนกับรูปทรงอันไหน เป็นการเปรียบเทียบของสองสิ่ง แล้วใช้ความคิดของตนเอง โดยที่เรามีรอยเสริมแรง...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

4.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นว่าสำคัญ ครูต้องเน้นย้ำสิ่งที่เด็กเรียนรู้ ครูคอยช่วยเสริมแรงและกระตุ้นเด็กระหว่างการทำกิจกรรมต่างๆ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...คือพยายามเน้นครูที่สอนเด็กให้เขาเน้นย้ำสิ่งที่เด็กกำลังเรียนรู้ และคอยเสริมแรงทุกครั้งที่ทำกิจกรรม ครูส่วนใหญ่จะสอนแบบบูรณาการ เช่น ให้เด็กๆยืนเปรียบเทียบกับเพื่อนๆ แล้วดูว่าใครสูง ใครต่ำ ให้เขาได้เรียนรู้แบบเห็นภาพจริงๆ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

4.3 ปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างมากสำหรับการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย โดยสถานศึกษาหลายแห่งมีนโยบายให้เด็กอ่านออก เขียนได้ กำหนดเป็นตั้งแต่ระดับปฐมวัย ท่านคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับช่วงวัยหรือไม่ และมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ไม่เห็นด้วย ควรส่งเสริมให้เหมาะสมกับช่วงวัย การส่งเสริมเกินวัยจะส่งผลให้เด็กเบื่อการเรียนต่อไปในวัยที่สูงขึ้น

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ไม่เหมาะสมอย่างยิ่งเลย ยกตัวอย่างลูกของเพื่อนคนหนึ่ง เขาให้ลูกเรียนพิเศษ ตั้งแต่เด็กๆเลย ตอนประถมก็ขยันอยู่ พอเด็กขึ้นมัธยมเด็กเริ่มมีความกล้าเพราะรู้สึกว่าได้รับมาเยอะแล้ว พอกล้าเลยกลายเป็นเด็กที่ซ่า ไม่อยากที่จะรับรู้อะไรแล้ว เราควรที่จะสอนให้เหมาะสมกับวัย ในเด็กปฐมวัยเนี่ยเรายังไม่ต้องอยากให้อ่านออกเขียนได้หรอก แต่เน้นให้เขาเรียนรู้สังคม เรียนรู้การเข้ากับเพื่อน เราอาจจะให้เขาขีดเขียนได้ แต่โดยไม่ต้องบังคับเขาให้เขาต้องรู้นะ ต้องได้นะ ให้เขาเท่าที่เขาทำได้เท่านั้น ไม่ไปกดดันเขาเกินไป พอเขาเริ่มโตเข้าประถมพร้อมที่จะเรียนอ่านเรียนเขียน นั้นแหละคือช่วงเวลาที่เขาจะเรียนรู้ได้เต็มที่ รับเต็มที่ ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2560)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในระดับผู้บริหารหัวหน้าฝ่ายปฐมวัย นางชลลดา วัดโต หัวหน้าฝ่ายปฐมวัย โรงเรียนชุมชนวัดหนองรี ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 7 บ้านหนองรี ตำบล หนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัด ชลบุรี 20000 ทำการสัมภาษณ์ที่สถานศึกษา เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2560

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล สรุปประเด็น ได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านร่างกายจากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านร่างกาย ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

1.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่าจัดตามความสามารถของเด็ก โดยให้สอดคล้องกับหลักสูตร มีการส่งเสริมความถนัดของผู้รายบุคคล มีการช่วยเหลือ กระตุ้น แนะนำ สำหรับเด็กที่อ่อน หรือพัฒนาการเป็นไปอย่างช้าๆ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...แนวทางคือ ดูที่พัฒนาการของเด็กที่จะสามารถทำได้ เช่นด้านร่างกาย เราก็ดูว่าเด็กในวัยนี้เป็น เด็ก 3 ขวบ 4 ขวบ หรือ 5 ขวบ แล้วก็ไปดูในหลักสูตรว่าเด็กวัยนี้ ทำอะไรได้บ้าง แต่ทั้งหมดนี้ ก็ต้องดูเด็กเป็นรายบุคคลอีก ดูความสามารถของเด็กแต่ละคน ดูเกณฑ์ เมื่อเราทำตามเกณฑ์แล้ว ก็มาเปรียบเทียบเกณฑ์ว่าเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ ในส่วนไหนที่เด็กขาดเราก็ส่งเสริม แต่หากเด็กมีพรสวรรค์ด้านนี้เป็นพิเศษเราก็ส่งเสริมขึ้นไปอีก...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

1.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร กับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า พัฒนาการด้านร่างกายมีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานที่สามารถต่อยอดไปยังพัฒนาการด้านอื่นๆ ได้ เด็กจะมีความสุขกับการเล่นและการลงมือทำ หากร่างกายไม่พร้อมก็จะไม่สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ จะมีผลต่อเนื่องไปยังพัฒนาการทางด้านอื่นๆ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพของเด็กเช่นกัน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มันเป็นสิ่งที่จะต่อยอดไปด้านอื่นๆ เพราะมันเป็นพื้นฐาน คือถ้าร่างกายพร้อมมันเป็นส่วนสำคัญะกับการพัฒนาของเด็ก เด็กเขาจะอยู่กับร่างกายมากกว่าอยู่กับสมองจะอยู่กับการเล่น เมื่อมีความพร้อมทางด้านร่างกาย มีสมรรถภาพร่างกายที่แข็งแรง มันจะส่งผลไปทางด้านอารมณ์ด้านอื่นๆ ได้ ถ้าวาดร่างกายสำคัญที่สุดเพราะเด็กจะสนุกกับการเล่น ถ้าร่างกายไม่พร้อมเล่นไม่ได้ มือ เท้า กล้ามเนื้อไม่ไป มันก็จะไปทำอย่างอื่นไม่ได้ อย่างอื่นก็จะไม่ตามมา...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

1.3 ท่านคิดเห็นอย่างไรกับคำว่า “เด็กที่ขาดการฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็กในวัยเด็กจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในตอนโตอย่างถาวร” เห็นด้วยหรือไม่ และมีแนวทางการจัดการอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นด้วย เป็นไปตามหลักทฤษฎีทางการเรียนรู้ระดับปฐมวัย เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกและพัฒนา เพราะจะมีผลต่อการพัฒนาของสมอง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เห็นด้วย เพราะกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กจะต้องใช้ตลอด ทำนั่นทำนี่ทำนั่น ตัดกระดาษบ้าง ระบายสีบ้าง ปั้นดินน้ำมันบ้าง นี่แหละเป็นสิ่งที่ส่งไปยังสมองซึ่งมันสอดคล้องกัน ส่งผลให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องพัฒนาเลย เพราะหากจะไปปล่อยให้ผู้ปกครองเลี้ยง หรือปล่อยให้เด็กเล่นเอง จะไม่ค่อยได้อะไร ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านอารมณ์จากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านอารมณ์ ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

2.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า สอนด้วยเพลง นิทาน การจัดกิจกรรมกลุ่ม การจัดกิจกรรมกลุ่มจะทำให้เราสามารถมองเห็นพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของผู้เรียน ได้ชัดเจนมาก เนื่องจากสังเกตจากการที่เด็กพูดคุยกับเพื่อน การทำงานร่วมกับเพื่อน การใช้ของร่วมกับเพื่อน ในส่วนของอารมณ์จะออกมาค่อนข้างชัดเจน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...สอนด้วยเพลง ด้วยนิทาน การทำงานเป็นกลุ่ม การเล่นเป็นกลุ่ม หรือทำอะไรที่เป็นกลุ่มเนี่ย ตัวนี้จะเป็นตัวบ่งบอกการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กได้ มันก็อยู่ในด้านสังคมด้วย แต่ถ้าเด็กเล่นคนเดียวเราก็จะไม่ค่อยรู้ด้านอารมณ์ของเขามาก แต่ถ้าเด็กอยู่กับเพื่อนสองคนสามคน ทำกิจกรรมกับเพื่อน เขาไปร้องเพลงกับเพื่อน ใช้หนังสือนิทานกับเพื่อน นี่แหละตรงนี้เราจะมองทางด้านอารมณ์เขาออกเยอะ ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

2.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นว่าสำคัญมาก เพราะพัฒนาการด้านนี้จะช่วยให้เด็กจัดการกับตนเองและสังคมได้ หมายถึงเขาจะควบคุมตนเองได้ จะยอมรับในผู้อื่น และสังคมได้ หากไม่มีการพัฒนาทางด้านอารมณ์ ไม่ยอมรับอารมณ์ผู้อื่น เด็กก็จะอยู่แต่กับตนเอง กับแม่ จะกลับแต่บ้าน มีความสุขเฉพาะเวลาที่อยู่บ้าน ไม่มีความสุขในสถานที่อื่นๆ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ให้ความสำคัญมาก แล้วก็พัฒนาการทางด้านอารมณ์จะทำให้เด็กจัดการกับระบบตัวเองกับระบบสังคมได้ หมายถึง เขาจะควบคุมตัวเองได้ และเขาก็จะยอมรับคนอื่นได้ อยู่ในสังคมกับคนอื่นได้ ถ้าเด็กจัดการกับอารมณ์ตนเองไม่ได้ เด็กก็จะอยู่ในสังคมไม่ได้ พออยู่ในสังคมไม่ได้ก็จะไม่ยอมมาโรงเรียนร้องแต่จะกลับบ้านไปหาแม่ จะอยู่แต่กับแม่ เขาจะรู้สึกมีความสุขเฉพาะอยู่ที่บ้าน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

2.3 ท่านคิดว่าการแสดงออกอย่างไรจึงถือเป็นสิ่งผิดปกติทางด้านอารมณ์ของเด็กปฐมวัย และมีแนวทางการรับรู้และแก้ปัญหาอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่าการเล่นคนเดียว ไม่ถาม ไม่สงสัย ไม่พูดไม่ตอบ ให้ของสิ่งหนึ่งสามารถอยู่ได้ ถือว่าผิดปกติ วิธีแก้โดยหากิจกรรมที่สามารถดึงเด็กออกมาจากการเล่นคนเดียวในระยะสั้นๆติดต่อกัน กระทั่งเด็กสามารถเล่น พูดคุยกับเพื่อนในระยะยาวได้ ไม่ใช่คำสั่งหรือการห้าม ต้องค่อยๆเป็นค่อยๆไป

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...การเล่นคนเดียว ไม่ถาม ไม่สงสัย ไม่พูด ไม่ตอบ อยู่แต่กับตัวเอง นี่แหละ มีปัญหาแล้วเราก็สังเกตเขา แล้วก็หากิจกรรมให้เขาทำเพื่อดึงเขาออกมาจากการอยู่คนเดียวในระยะสั้นๆ ค่อยๆดึงแบบๆแล้วปล่อยให้เขาแล้วก็ดึงเขากลับมาใหม่อีกครั้ง จนเขาอยู่กับเพื่อนในระยะยาวๆได้ ต้องใช้เวลาอย่าไปพูดว่าอย่าไปเล่นคนเดียวสิ ให้กลับมาเล่นกับเพื่อนนะ และห้ามไปไหนด้วย ให้มาเล่นตรงนี้แบบนี้เราไม่ควรพูดเด็ดขาด แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะให้ลูกเล่นคนเดียว เพราะเขาตัดปัญหาการ

ดีกัน การแข่งของเล่นกัน บางคนก็ให้ลูกเล่นอยู่กับโทรศัพท์ อยู่กับโทรทัศน์เพื่อตัดปัญหาการมารบกวนแม่ แต่มันจะกลายเป็นปัญหาระยะยาว...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสังคมจากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสังคมของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

3.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น การพัฒนาในส่วนนี้ ส่วนใหญ่ต้องผ่านการเล่น เด็กจะได้ร่วมเล่นด้วยกัน ร่วมแก้ปัญหาด้วยการ เป็นกิจกรรมที่ไปความคู่กับการพัฒนาทางด้านอารมณ์

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...กิจกรรมให้ผ่านการเล่น แล้วก็แทรกด้วยการละเล่นของเด็กไทยบ้าง ในด้านสังคม เราจะเน้นการเล่น เล่นกับเพื่อน ฝึกแก้ปัญหาช่วยกันคิด จะได้ด้านอารมณ์และสังคมไปด้วยกัน ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

3.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร?กับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นว่าสำคัญ เพราะหากเด็กอยู่ในสังคมไม่ได้ เด็กก็จะดำเนินชีวิตในสังคมไม่ได้ ต้องรู้จักจัดการกับอารมณ์ของตนเอง เพราะจะมีผลระยะยาวกระทั่งเด็กเป็นผู้ใหญ่

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...สำคัญนะ ถ้าเด็กอยู่ในสังคมไม่ได้ เด็กก็จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขไม่ได้ อันนี้มันเป็นพื้นฐานไม่ว่าจะเด็กหรือคนโตจะใช้ชีวิตอยู่ในโลกใบนี้ ในการทำงาน ในการมีเพื่อน ก็ต้องจัดการกับอารมณ์ของตัวเองให้ได้เพื่อให้อยู่ในสังคม...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

3.3 ท่านคิดว่าการใช้เทคโนโลยีช่วยสอน เช่น การ์ตูน คลิปวิดีโอ รวมทั้งการที่ผู้ปกครองเลี้ยงลูกด้วยเทคโนโลยีส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหรือไม่อย่างไร และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ส่งผล การเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีช่วยสอนถือว่าดี แต่ต้องมีคนประกบ คอยให้คำแนะนำ เพราะเป็นการศึกษาด้านเด็วเด็กใช้การมอง มองไปเรื่อยๆ

ทำให้ขาดกระบวนการคิดที่เหมาะสม

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ส่งผล การเรียนด้วยคลิปวิดีโอ การ์ตูน ทิวี่ ถามว่ามีประโยชน์ไหม ก็มีนะ แต่เราต้องดูหรือคอยประกบ ชี้แนะ เพราะการดูการ์ตูน ดูทิวี่ มันเป็นการสื่อสารด้านเดียว เด็กมักจะเลียนแบบพฤติกรรมนั้นๆ เด็กจะไม่ค่อยได้คิด คิดก็คิดตามทิวี่ ไม่ได้คิดแก้ปัญหาอะไร เรื่องราวนั้นๆ มันก็จบ หรืออาจจะมองไปเฉยๆ จนกลายเป็นคนเฉื่อยชา ส่วนใหญ่ปัจจุบันผู้ปกครองยังเลี้ยงลูกด้วยวิธีนี้กันอยู่ สมัยเราเขาบอกปล่อยให้ดูทิวี่มากไปไม่ดี เดี่ยวปล่อยให้เล่นเกม สมัยเราก็จะให้อ่านหนังสือ แก้ปัญหาด้วยการอ่านหนังสือ อย่างน้อยๆเลยก็ทำให้ตัวหนังสือผ่านตา อ่านออกบ้าง ต่างกับปัจจุบันปล่อยให้เด็กอยู่กับโทรศัพท์อยู่กับเกม ทำให้มีปัญหาส่งไปยังตอนโต เช่นในเกมพอเล่นๆไปมันตายก็แค่เริ่มเล่นใหม่ พอมาอยู่กับของจริงเวลาทำข้าวของเสียหายเด็กก็จะมองว่าเป็นเรื่องธรรมดา แรกแล้วก็ซื้อให้ หาใหม่ได้ มันติดมาโดยที่เด็กไม่รู้ตัว หรือการตีเพื่อน เด็กจะรู้สึกว่ามันดีเชื่อนิดเดียวเองไม่เป็นไรหรอก ดูหนังในละครตี เขาม่ากันจะเป็นจะตายไม่เห็นเป็นไรเลย ประมาณนี้...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

4. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญาจากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญา ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ที่มาจากความคิดเห็นส่วนตัว มีดังนี้

4.1 ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า พัฒนาการในส่วนนี้จะเป็นผล มาจากกระบวนการพัฒนาการทั้งสามด้าน หากมีการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมอย่างดีแล้ว ด้านสติปัญญาจะพร้อมตามไปด้วย ไม่เห็นด้วยกับการให้เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยเหมือนเป็นการกระโดดข้ามพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก และจะทำให้เด็กเกิดทัศนคติทางลบกับตนเอง เมื่อมีการกดดันมากเกินไป

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ด้านสติปัญญาครุคิดว่า ถ้าด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมพร้อม เดี่ยวด้านสติปัญญาจะมาเอง เมื่อเขาอยู่อนุบาลได้เล่นพอแล้ว พอเขาจะขึ้นป.1 มันจะมาเองเขาจะพร้อมรับเอง จะเรียนรู้ได้เร็วด้วย แต่ที่ปัจจุบันให้เด็กเรียนเร็ว เพราะเขาแข่งกับเอกชน เขาคิดว่าถ้าเด็กเรียนเร็ว อ่านได้เร็ว เขียนได้เร็ว เด็กจะเรียนได้ดี แต่ถามว่าดีไหมเด็กเรียนเร็ว เรียนรู้ได้ดี แต่ถามว่าแล้วด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมของเด็กละมันก็เป็นการเรียนรู้หมดเลยนะ เราไม่ใช่ไม่เรียนนะ มันเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผู้อำนวยการบางโรงเรียนก็มีนโยบายให้มีการสอบในวัย

อนุบาล แล้วมาแปลผลว่าคนนี้ได้ที่เท่านี้ คนนี้ได้ที่เท่านี้ จัดลำดับ ถามว่าถ้าเด็กมี 30 คน ถาม
 หน่อยว่าใครอยากจะได้ที่ 30 บ้าง มันฝืนกับวัยเขาที่จะต้องมาแข่งขันกันตั้งแต่เด็ก แต่ถ้าเรา
 จับกลุ่มเป็นด้านร่างกาย ทำได้ อารมณ์ ทำได้ สังคม ทำได้ สติปัญญา ทำได้ คือใน 30 คนนี้ ด้าน
 ร่างกายเธอทำได้ ฉันก็ทำได้ ไม่เห็นด้วยที่จะมาแข่งขันกันตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กเกิดมาก็มีสติปัญญา
 ไม่เท่ากันอยู่แล้ว บริบทก็ต่างกัน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

4.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการทางด้าน
 สติปัญญาของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นว่าสำคัญ เนื่องจากด้านนี้จะเป็นด้านที่ต่อยอด
 มาจากด้านอื่นๆ เด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาไม่เท่ากัน ดังนั้นในการจัดประสบการณ์
 ให้เด็กแต่ละคนควรคำนึงถึงความสามารถของแต่ละคนไม่ควรนำมาเปรียบเทียบกัน เพราะจะเป็น
 การสร้างปมด้อยให้เด็ก

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็สำคัญนะ สำคัญทุกด้าน ทั้ง 4 ด้าน แต่ว่าด้านสติปัญญานี้ต้องไปต่อยอดจาก
 พื้นฐานของเขา เด็กจะต้องมีการพัฒนาจากเดิม แต่ไม่ใช่ว่าเด็กจะต้องเก่งเท่ากันหมด เพราะเด็ก
 เกิดมาสติปัญญาไม่เท่ากันหรอก อย่างว่าแต่เด็กเลย ผู้ใหญ่อย่างเรายังมีสติปัญญาไม่เท่ากันเลย ผู้ใหญ่
 นะปัจจุบันนี้ด้านอารมณ์ ด้านสังคมมีปัญหาเยอะที่สุด ผู้ใหญ่ปัจจุบันไม่ค่อยมีความอดทน มักยึด
 ตนเองเป็นหลัก อะไรจะเกิดขึ้นก็ไม่สนใจถ้าไม่เกี่ยวกับตนเอง ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์,
 5 เมษายน 2560)

4.3 ปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างมากสำหรับการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย
 โดยสถานศึกษาหลายแห่งมีนโยบายให้เด็กอ่านออก เขียนได้ กำหนดเป็นตั้งแต่ระดับปฐมวัย
 ท่านคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับช่วงวัยหรือไม่ และมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เห็นด้วยส่วนหนึ่ง สิ่งที่เด็กปฐมวัยเรียนเป็นความรู้
 ทั้งหมด การคำนวณ จราจร เศรษฐกิจพอเพียง สี เป็นต้น ตัวอย่างการคำนวณ ระดับปฐมวัยเด็ก
 จะเรียนการเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจำแนก สั้นยาว ใหญ่เล็ก ใกล้เคียง มากน้อย ซึ่งเป็น
 ลักษณะของการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสมอง ไม่ใช่การนำมาลงในกระดาษ เป็นการจัดการเรียนรู้
 ในลักษณะการทำความเข้าใจ การถามตอบเป็นส่วนใหญ่

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เห็นด้วยส่วนหนึ่ง แต่การคำนวณอะไรจะไม่คำนวณเป็นเปเปอร์เหมือนเด็กโต
 สิ่งที่ปฐมวัยเรียนปัจจุบันอะ ถือว่าเป็นการเรียนรู้หมดเลยนะ จะเรียนมาก เรียนน้อย เรียนสั้น

เรียนยาว เรียนสูง เรียนต่ำ เด็กเราเรียนหมดนะ เช่น การเปรียบเทียบความสูงต้นไม้ การเรียงลำดับ จากต่ำไปสูง จากมากไปน้อย เด็กเรียนรู้กับสิ่งรอบตัวถือว่าเป็นการคำนวณ ความคิดสร้างสรรค์ก็ได้ ต้นไม้ต้นนี้โตขึ้นไปจะมีรูปร่างอย่างไร แต่ถ้าคิดคำนวณบนเปเปอร์อนุบาลไม่ควรทำ ไม่ว่าจะเป็ เศรษฐกิจพอเพียงอนุบาลมี การประดิษฐ์สิ่งจากรีไซเคิลอนุบาลมี ผักสวนครัวอนุบาลสอน เรื่อง โภชนาการอนุบาลมี เรื่องกฎหมาย จราจรอนุบาลก็เรียน อนุบาลมีหมด แต่เราไม่ได้ทำออกมาเป็น เปเปอร์ สิ่งที่อนุบาลเรียนอยู่ในแผน 40 หน่วย ซึ่งสอดแทรกและบูรณาการอยู่ในนั้น ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2560)

ตารางที่ 22 ตารางสรุปแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

ผู้เชี่ยวชาญ	แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
คนที่ 1	
- ด้านร่างกาย	จัดกิจกรรมได้มากมาย เพราะว่าการพัฒนาทางด้านร่างกายเราคำนี้ถึง การทรงตัวความสมดุลความคล่องแคล่วแล้วก็เรื่องความแข็งแรง ของกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก ตอบสนองในเรื่องของ การพัฒนาในแต่ละด้านของกล้ามเนื้อ เช่นกล้ามเนื้อใหญ่เราก็เน้นกิจกรรม ที่ให้เด็กได้วิ่งเล่นปีนปายกระโดดแล้วก็ยืนหรือวิ่งซิกแซ็กเพื่อให้เกิด ความคล่องแคล่ว ส่วนในเรื่องของกล้ามเนื้อมัดเล็กใช้กิจกรรม เช่นกิจกรรม การร้อยจัดกิจกรรมการปั้นกิจกรรมการวาดด้วยพู่กันเพื่อให้เด็กได้ฝึก การใช้นิ้วมือ อุ้งมือ ข้อมือแล้วก็กล้ามเนื้อส่วนต่างๆของมือให้สัมพันธ์กับ ตา
- ด้านอารมณ์	เด็กปฐมวัยควรเน้นเรื่องของการใช้อารมณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อ การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์คุณครูควรจะให้เด็กได้แสดงอารมณ์ ได้อย่างอิสระในทุกๆกิจกรรม เช่น กิจกรรมกลางแจ้งเด็กจะได้ลงไปเล่น สนาม ได้แสดงอารมณ์อย่างชัดเจนว่าได้หัวเราะเต็มที่ ได้วิ่งได้แสดง อารมณ์ขณะที่มีข้อขัดแย้งกับเพื่อน เป็นต้น

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
- ด้านสังคม	<p>จัดตามช่วงวัยของเด็ก วัย 3 ขวบ เล่นกับเพื่อน ที่เรียกว่าการเล่นแบบคู่ขนาน วัย 4 ขวบ เริ่มเล่นกับเพื่อนเป็นกลุ่มๆ กลุ่มที่เป็นครอบครัวเดี่ยวไม่มีพี่น้องจะค่อนข้างมีปัญหาในการวางตัว ครูควรจัดให้มีกิจกรรมให้เด็กได้เล่นกับเพื่อนบ่อยๆ ครูมีหน้าที่จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสื่อที่เหมาะสม ทำทายความสามารถของเด็ก กิจกรรมการเล่นไทยจะช่วยเรื่องการเข้าสังคมและพัฒนาพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กให้ดีขึ้น</p>
- ด้านสติปัญญา	<p>เน้นทักษะการคิด ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการคิดรูปแบบที่หลากหลาย ส่งเสริมด้านภาษา การใช้คำถาม ใช้กระบวนการทววิทยาศาสตร์ เรียนรู้ผ่านการค้นคว้า การลงมือทำ ไม่ควรให้นั่งดูหรือนั่งเรียนพร้อมๆ กันเป็นเวลานานๆ จะทำให้กระบวนการทางด้านสมองของเด็กถูกพัฒนาไปในทางที่ไม่เหมาะสม</p>
คนที่ 2	
- ด้านร่างกาย	<p>ส่งเสริมได้หลากหลาย ปล่อยให้เล่นอิสระ เพื่อให้เด็กได้ใช้ทุกส่วนของร่างกาย ให้เล่นตามธรรมชาติ ให้อยู่กับธรรมชาติให้มากที่สุด เล่นกับต้นไม้ เป็นการออกกำลังกาย ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง โดยครูจะเป็นผู้จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ไว้ให้เด็กอย่างหลากหลายให้เด็กได้ใช้จินตนาการของตนเองในการเลือกเล่นสิ่งของ</p>
- ด้านอารมณ์	<p>ให้เด็กได้เรียนดนตรี เปิดเพลงเร็ว เพลงช้า ใ้จังหวะ ชวนเขาเต้น เต้นตามจินตนาการ ก่อนนอนก็มีการใช้เพลงกล่อมก่อนนอน</p>
- ด้านสังคม	<p>ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ให้เขาฝึกการแข่งขันการเล่นร่วมกับเพื่อนๆ ให้อภัยซึ่งกันและกัน</p>
- ด้านสติปัญญา	<p>ให้เขาได้รู้จักความแตกต่างของสิ่งของ ใช้การเปรียบเทียบน้ำหนัก รูปร่าง รูปทรง ได้สัมผัสสื่อจริง ใช้คำถามในการชักจูงให้เปรียบเทียบ และเกิดการเรียนรู้ต่างๆ</p>

ผู้เชี่ยวชาญ	แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย
คนที่ 3	
- ด้านร่างกาย	<p>จัดตามความสามารถของเด็กโดยให้สอดคล้องกับหลักสูตร มีการส่งเสริมความถนัดของผู้รายบุคคล มีการช่วยเหลือ กระตุ้น แนะนำ สำหรับเด็กที่อ่อน หรือพัฒนาการเป็นไปอย่างช้าๆ</p>
- ด้านอารมณ์	<p>สอนด้วยเพลง นิทาน การจัดกิจกรรมกลุ่ม การจัดกิจกรรมกลุ่มจะทำให้เราสามารถมองเห็นพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของผู้เรียนได้ชัดเจนมาก เนื่องจากสังเกตจากการที่เด็กพูดคุยกับเพื่อน การทำงานร่วมกับเพื่อน การใช้ของร่วมกับเพื่อน ในส่วนของอารมณ์จะออกมาค่อนข้างชัดเจน</p>
- ด้านสังคม	<p>ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น การพัฒนาในส่วนนี้ส่วนใหญ่ต้องผ่านการเล่น เด็กจะได้ร่วมเล่นด้วยกัน ร่วมแก้ปัญหาด้วยการ เป็นกิจกรรมที่ไปความคู่กับการพัฒนาทางด้านอารมณ์</p>
- ด้านสติปัญญา	<p>พัฒนาการในส่วนนี้จะเป็ผล มาจากกระบวนการพัฒนาการทั้งสาม ด้าน หากมีการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมอย่างดีแล้ว ด้านสติปัญญาจะพร้อมตามไปด้วย ไม่เห็นด้วยกับการให้เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยเหมือนเป็นการกระโดดข้ามพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก และจะทำให้เด็กเกิดทัศนคติทางลบกับตนเองเมื่อมีการกดดันมากเกินไป</p>

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 และศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสัมภาษณ์ จำนวน 12 ข้อ และแบบสอบถามครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 65 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.21-0.81 และมีค่าความเชื่อมั่น (α -coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 สถิติที่ใช้ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 ได้แก่ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

1.1.1 ด้านภาวะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถสื่อสารให้ท่านเข้าใจได้ดี ผู้บริหารสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้กับบุคคลทุกระดับ และผู้บริหารพัฒนาบุคลิกภาพอยู่เสมอ ตามลำดับ

1.1.2 ด้านการสร้างแรงจูงใจครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารจัดกิจกรรมเพื่อลดความตึงเครียดจากการทำงานในโอกาสที่เหมาะสม ผู้บริหารมีการให้โอกาสครู ให้คำแนะนำรายบุคคลและรายกรณี และผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้กับครูในด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ ตามความเหมาะสม ตามลำดับ

1.1.3 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ผู้บริหารมีอริยาศัยที่เป็นมิตรต่อผู้ปกครองในทุกครั้งที่พบกัน เช่น การไต่ถาม การส่งยิ้ม เป็นต้น และผู้บริหารจัดให้มีระบบช่วยเหลือผู้ปกครองผ่านการช่วยเหลือเด็ก เช่น มีทุนสนับสนุนเด็กเรียนดี ทุนปัจจัยยากไร้ เป็นต้น ตามลำดับ

1.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 ได้แก่ ด้านสื่อ อุปกรณ์

1.2.1 ด้านจรรยาบรรณ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ครูมีความศรัทธาในวิชาชีพครู และครูเป็นผู้ที่รับรู้และช่วยแก้ปัญหาของเด็กได้ ตามลำดับ

1.2.2 ด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และครูจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในวันสำคัญ หรือเหตุการณ์ต่างๆตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ

1.2.3 ด้านสื่อ อุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูนำสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม ครูใช้สื่อที่มีความหลากหลาย สามารถเร้าความสนใจของเด็กได้ และครูเน้นสื่อที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม ตามลำดับ

1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ของผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 ได้แก่ ด้านโภชนาการ

1.3.1 ด้านอาคาร สถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ อาคารเป็นสีโทนเย็นหรือสีที่มีส่วนในการพัฒนาสมองของเด็ก (BBL) อาคารระบายความชื้นได้ดี มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และโรงเรียนมีสถานที่สำหรับล้างหน้าแปรงฟัน และมีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยตามลำดับ

1.3.2 ด้านบรรยากาศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนุกสนานแปลกใหม่ กระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้อยู่เสมอ ครูสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มีลักษณะเหมือนครอบครัว เช่น การให้ความรัก การสานสัมพันธ์ด้วยการกอด เป็นต้น และครูจัดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้เปรียบเสมือนบ้าน เช่น มีมุมอ่านหนังสือ มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ มุมบทบาทสมมุติ มุมบลิ๊อค เป็นต้น ตามลำดับ

1.3.3 ด้านโภชนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และถูกสุขลักษณะ นักเรียนได้รับการปลูกฝังวินัยและมารยาทในการรับประทานอาหาร เช่น การล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง และการไม่คุยกันระหว่างรับประทานอาหาร เป็นต้น และภาชนะเครื่องใช้สำหรับรับประทานอาหารอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ ตามลำดับ

2. การศึกษาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1 การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 ได้แก่ ด้านร่างกาย

2.1.1 ด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีการพัฒนากล้ามเนื้อมือ สามารถบีบ หยิบ จับ ขยำ กีบ ลงสีและเขียนได้ นักเรียนมีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว เดิน วิ่ง กระโดด และ โหนได้ และนักเรียนผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกาย ตามลำดับ

2.1.2 ด้านอารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีทัศนคติว่าเริง แจ่มใส นักเรียนรู้จักชื่นชมความสามารถของตนเอง และผู้อื่น และนักเรียนแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตามลำดับ

2.1.3 ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง นักเรียนเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และนักเรียนรู้จักรอคอยลำดับก่อนหลังตามลำดับ

2.1.4 ด้านสติปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนกล้าพูด และแสดงความคิดเห็น และนักเรียนมีทักษะการจำแนก สังเกต ตั้งคำถาม และกล้าที่จะแสวงหาคำตอบตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

3.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ดังนี้

4.1 แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านร่างกาย พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน จัดกิจกรรมตามความสามารถของเด็ก โดยสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย ที่ควรจะได้รับทั้งกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะ และกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ พัฒนาการด้านร่างกายมีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานที่สามารถต่อยอดไปยังพัฒนาการด้านอื่นๆ ได้ หากร่างกายไม่พร้อมก็จะไม่สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ จะส่งผลให้พัฒนาการทางด้านอื่นๆ มีความบกพร่องไปด้วย

4.2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านอารมณ์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงอารมณ์ได้อย่างอิสระ เช่น การร้องเพลง การเล่านิทาน การเดินประกอบจังหวะ และการจัดกิจกรรมกลุ่ม จะทำให้เราสามารถมองเห็นพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของผู้เรียนได้ชัดเจน เนื่องจากเวลาที่เด็กพูดคุยกับเพื่อน การทำงานร่วมกับเพื่อน การใช้ของร่วมกับเพื่อน ในส่วนของอารมณ์จะออกมาค่อนข้างชัดเจนพัฒนาการด้านอารมณ์ถือว่าสำคัญ เพราะเด็กที่มีอารมณ์ดีพัฒนาไปตามวัยเด็กจะสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น

4.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสังคมพบว่าผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น เช่น การเล่นกลางแจ้ง การละเล่นของเด็กไทย การที่เด็กเล่นร่วมกัน เด็กได้ฝึกการแบ่งปัน การช่วยเหลือ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การให้อภัยซึ่งกันและกัน พัฒนาการทางด้านสังคมจึงสำคัญ เพราะหากเด็กอยู่ในสังคมไม่ได้ เด็กก็จะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างไม่มีความสุข

4.4 แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญา พบว่าผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน เห็นว่าพัฒนาการในส่วนนี้จะเป็ผล มาจากกระบวนการพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน หากมีการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมอย่างดีแล้ว ด้านสติปัญญาจะพร้อมตามไปด้วย เน้นทักษะการคิดแก้ปัญหาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเด็กจะเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือกระทำ ไม่เห็นด้วยกับการให้เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยเหมือนเป็นการกระโดดข้ามพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า

1. การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับ 1 ได้แก่ ด้านร่างกายเนื่องจากครูปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัยทางด้านร่างกาย เนื่องจากพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นพื้นฐานที่สามารถต่อยอดไปยังพัฒนาการด้านอื่นๆ สอดคล้องกับ อาร์โนลด์เก็เซล (Arnold Gesell, 1880-1961 อ้างถึงใน สิริมาภิญโญอนันตพงษ์, 2550) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้เริ่มก่อตั้งสถาบันพัฒนาการเด็ก (Institute of child development) ณ มหาวิทยาลัยเยล ระหว่างปี ค.ศ. 1930-1940 อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับ

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กว่าการเจริญเติบโตของเด็กทางร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ และพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบรองที่ต่อเติมเต็มเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ก็เชล เชื่อว่าวุฒิภาวะจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และมีในเด็กแต่ละคนมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ที่ทำให้เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ถ้าวุฒิภาวะหรือความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นตามปกติ ในวัยนั้น สภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก

1.1 ด้านร่างกาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีการพัฒนากล้ามเนื้อมือ สามารถ บีบ หยิบ จับ ขยำ กีบ ลงสีและเขียนได้ นักเรียนมีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว เดิน วิ่ง กระโดด และ โหน ได้ และนักเรียนผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกาย ตามลำดับเนื่องจากครูปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้เน้นพัฒนาการทางร่างกาย ในส่วนของกล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ และทุกโรงเรียนได้มีการทดสอบสมรรถภาพ ทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยทุกๆปี เพื่อดูความก้าวหน้าทางพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็ก ปฐมวัยซึ่งเป็นพื้นฐานในเรียนรู้ต่อยอดด้านอื่นๆ ต่อไป จึงทำให้ด้านร่างกาย โดยรวมและรายข้ออยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับ ซิกมันด์ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1964) ได้ให้ความสำคัญของเด็กวัย 5 ปีแรกขงชีวิต ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตเขาเชื่อว่าวัยนี้เป็นรากฐานของพัฒนาการ ด้านบุคลิกภาพ และบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเด็กที่สุดคือ แม่จะเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างสูง ต่อบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของเด็ก ฟรอยด์ได้พัฒนาทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตั้งแต่ แรกเกิดจนถึงวัยรุ่น โดยให้ชื่อว่าทฤษฎีพัฒนาการทางเพศ (Psychosexual development) ซึ่งทฤษฎีนี้ เชื่อว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงชีวภาพของร่างกาย โดยร่างกายจะเปลี่ยนแปลงบริเวณแห่งความพึงพอใจเป็นระยะ ๆ ในช่วงอายุต่าง ๆ กัน และ ถ้าบริเวณแห่งความพึงพอใจต่าง ๆ นี้ได้รับการตอบสนองเต็มที่ เด็กจะมีพัฒนาการที่ดีและสมบูรณ์ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองเต็มที่ก็จะทำให้เกิดการสะสมปัญหาและแสดงออก เมื่อเด็กโตขึ้น

1.2 ด้านอารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีอัธยาศัย ร่าเริง แจ่มใส นักเรียนรู้จักชื่นชม ความสามารถของตนเอง และผู้อื่น และนักเรียนแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตามลำดับ เนื่องจากครูปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้เน้นพัฒนาการ

ทางอารมณ์ในส่วนของการมีอหิชาศยดี ไร่เรียงแจ่มใส รู้จักชื่นชมความสามารถของตนเอง และผู้อื่น และแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์แสดงออก ได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับอิริคสัน (Erikson, 1968, pp. 44-45) กล่าวว่า ประสบการณ์วัยเด็กมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเชื่อว่าทุกประสบการณ์รอบตัวที่ทำให้เด็กมีความสุข เด็กจะมีความเชื่อมั่นในตนเองและเข้าใจผู้อื่น แต่หากประสบการณ์รอบตัวทำให้เด็กขาดความสุข เด็กจะมองโลกในแง่ร้าย ขาดความเชื่อมั่นในตนเองปรับตัวอยู่ร่วมกับคนอื่นยากปัจจุบันพบว่า ปัญหาพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กมีแนวโน้มสูงขึ้น

1.3 ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง นักเรียนเล่น หรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และนักเรียนรู้จักรอคอยลำดับก่อนหลังตามลำดับ เนื่องจากครูปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้เน้นพัฒนาการทางสังคมในส่วน ของการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และรู้จักรอคอยลำดับ ก่อนหลัง เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคมแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ในการปฏิบัติตนเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ทฤษฎี จิตสังคมของ (Erikson, 1978) กล่าวว่าเด็กปฐมวัยเป็นระยะวัยริเริ่ม (Initiative) ซึ่งเป็นวัยที่มีความสำคัญในเรื่องความคิดริเริ่มและการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวในสังคมที่เด็กอยู่ เช่น การช่วยเหลือตนเอง ข้อห้ามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ การลงโทษเมื่อทำผิด ได้รับการชื่นชมเมื่อทำถูกต้องตามที่พ่อแม่ต้องการ เป็นต้น วัยนี้จึงเป็นวัยสำคัญที่เด็กจะได้เรียนรู้หลาย ๆ ด้าน ถ้าผู้ใหญ่ไม่ให้โอกาสฝึกสอนให้ทำสิ่ง ต่างๆ หรือคอยตำหนิ ห้าม เข้มงวดหรือลงโทษมากเกินไป จะทำให้เด็กขาดการเรียนรู้ที่ดี เท่ากับไป หยุดยั้งการแสดงความคิดริเริ่มและเร้าความรู้สึกผิด ทำให้เด็กกังวลหรือหวาดกลัวอยู่นาน จนไปขัดขวางต่อการเรียนรู้ที่จะเป็นตัวของตัวเองต่อไป

1.4 ด้านสติปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนกล้าพูด และ แสดงความคิดเห็น และนักเรียนมีทักษะการจำแนก สังเกต ตั้งคำถาม และกล้าที่จะแสวงหาคำตอบ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ได้เน้นพัฒนาการทางสติปัญญาในส่วนของการมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าพูดกล้าแสดง ความคิดเห็น มีทักษะในการจำแนก สังเกต ตั้งคำถาม และกล้าที่จะแสวงหาคำตอบ เพื่อให้เด็ก มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาแสดงออกได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก สอดคล้องกับเพียเจต์ (Piaget, 1969) นักจิตวิทยาชาวสวิสที่เป็นที่รู้จักในฐานะผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา

หนังสือและบทความทั้งหมดซึ่งเป็นผลงานของเขาเกี่ยวข้องกับความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสำคัญของความเป็นมนุษย์ อยู่ที่มนุษย์มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวเด็กตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม 2 ลักษณะ คือ เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด ความเข้าใจ (Equilibration)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

2.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1997) กล่าวว่า พฤติกรรมของเด็กขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของบุคคล และองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน กล่าวคือ พฤติกรรมของมนุษย์สามารถกำหนดสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมก็สามารถกำหนดพฤติกรรม พฤติกรรมสามารถกำหนดสามารถกำหนดองค์ประกอบส่วนบุคคล องค์ประกอบส่วนบุคคลก็สามารถกำหนดพฤติกรรมได้เช่นกัน ในทำนองเดียวกัน องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบส่วนบุคคลก็มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้บริหาร จึงเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องรับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครองและผู้ร่วมงาน ผู้บริหารทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการสอนและด้านการบริหาร และควรมีประสบการณ์ด้านการศึกษาระดับปฐมวัย สอดคล้องกับ (อุทัย หิรัญโต, 2525, หน้า 55) กล่าวว่า การมีบุคลิกภาพที่ดีเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมบุคลิกภาพช่วยในการสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การที่บุคคลมีเสน่ห์เริ่มมีบุคลิกภาพที่ดีชวนให้ผู้อื่นหลงใหลและมีความนิยมชมชอบยอมทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น เพิ่มบุคลิกภาพที่เคยเห็นใครชอบจะดึงดูดและจูงใจคน ทำให้มีมิตรภาพระหว่างกันอย่างรวดเร็ว การมีบุคลิกภาพที่ดีจะเป็นรากฐานให้บุคคลสร้างตัวเป็นผู้บริหารได้ง่าย ดังคำกล่าวที่ว่า “บุคลิกภาพ คือ ขุนทรัพย์มหาศาล” ดังนั้นปัจจัยในด้านผู้บริหาร หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ดี จะทำให้ผู้บริหารเกิดการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เมื่อผู้นำเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ก็จะสามารถออกแบบหรือกำหนดนโยบายที่จะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา

โดยมุ่งเน้นที่พัฒนาศักยภาพผู้รับบริการอย่างเต็มศักยภาพ เมื่อผู้บริหารมีกรอบนโยบายที่ดีแล้ว ตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการแล้ว ผู้บริหารก็มีหน้าที่กระตุ้นให้ นโยบายเกิดผลสำเร็จ โดยการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา(ครู) ปฏิบัติตามนโยบายด้วยความเต็มใจให้คำนิยามถึงบทบาทหน้าที่ที่ครูควรปฏิบัติร่วมด้วย สิ่งจำเป็นของการบริหารงานปฐมวัย จะก่อให้เกิดผลสำเร็จทางการพัฒนาคุณภาพได้ต้องอาศัยความร่วมมือกัน 3 ส่วน คือ สถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง หากมีนโยบายที่ดีแล้ว มีผู้รับนโยบายแล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการแล้ว แต่ขาดการให้ความร่วมมือ แรงสนับสนุนจากผู้ปกครอง อาจเป็นผลให้ นโยบายล้มเหลว ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ร่วมสนับสนุน เป็นการสร้างความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน เพื่อส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

2.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามแนวคิดของฟอสเตอร์และเฮดลีย์ (Foster and Headley) (พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ และพูนสุข บุญสวัสดิ์, 2552) ที่กล่าวว่า ครูจะต้องให้เด็กเชื่อมั่นว่าจะเป็นผู้นำของเด็กได้ มีความรู้พื้นฐานและจะต้องมีคุณลักษณะที่จะทำงานกับเด็กและทำให้เด็กชอบ ส่งผลให้เด็กมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิจัยของคมคาย พลสมักร (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุดรธานี เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูระดับก่อนประถมศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านพัฒนาการทางร่างกาย ด้านพัฒนาการทางอารมณ์-จิตใจ ด้านพัฒนาการทางสังคม และด้านพัฒนาการทางสติปัญญา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกอนุบาล มีพฤติกรรมการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการ โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านมากกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ดังนั้นปัจจัยในด้านครูจรรยาบรรณเป็นเสมือนเครื่องกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่พึงมีต่อศิษย์ต่อการปฏิบัติตามวิชาชีพของตนอย่างสุจริตชอบ หากครูมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณที่ดีแล้วครูจะคำนึงถึงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ของเด็ก รวมไปถึงพัฒนาการของสมองที่ปรับเปลี่ยนไปตามช่วงวัยด้วย ความใส่ใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีให้กับนักเรียน กิจกรรมที่เหมาะสม และมีสื่อที่ตอบสนองสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความปลอดภัยจากการใช้สื่อในการเรียนรู้ ล้วนแล้วต้องเกิดจากความเอาใจใส่ของครูผู้สอนและการให้ความสำคัญของวิชาชีพของตนเองอย่างเต็มที่ เมื่อครู

มีความเมตตาต่อศิษย์ รักให้ความอบอุ่นต่อศิษย์ได้มาก การรับรู้ก็มีมากจะเกิดเป็นแรงจูงใจทางบวกให้นักเรียนมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอย่างสมบูรณ์

2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01เป็นไปตามทฤษฎีของอีริก อีริกสัน (Erik H. Erikson) (อารมณ์ สุวรรณपाल, 2552) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการที่มีชื่อเสียง และให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมาก มีแนวคิดที่ว่า วัยเด็กเป็นวัยที่สำคัญและพร้อมเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมรอบตัว หากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กดี เด็กจะมองโลกในแง่ดีมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในทางตรงกันข้ามหากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมไม่ดี ไม่เอื้อหรือส่งเสริมต่อการเรียนรู้ ของเด็ก เด็กจะกลายเป็นคน มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับวิจัยของสุมน อมรวิวัฒน์ (2530, หน้า 13) ได้ศึกษาเรื่องสภาพในปัจจุบันและปัญหาด้านการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนที่มีลักษณะทางกายภาพที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างความสนใจใฝ่รู้และศรัทธาต่อการเรียน นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักเรียนและระหว่างครูกับนักเรียน ความรัก และศรัทธาที่ครูและนักเรียนมีต่อกัน การเรียนที่ไร้บรรยากาศกลัวและวิตกกังวล สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนได้ดี และสอดคล้องกับวิจัยของเจงส์ (Jencks, 1971) ได้ศึกษาเรื่องการแบ่งระดับชั้นของสังคมและการศึกษาในระดับสูง พบว่า ผู้ที่ได้ศึกษาในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีในเมืองจะมีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่เรียนในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่ด้อยกว่าในชนบท ดังนั้นปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ หากมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีอาคารสถานที่ที่ดี มีพื้นที่ใช้สอยที่ตอบสนองต่อความต้องการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย มีพื้นที่จัดกิจกรรม มีการคำนึงถึงความปลอดภัยที่อาจเกิดจากความซุกซนของเด็กที่มีตามช่วงวัย ส่งผลให้ครูมุ่งเน้นในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ง่าย เป็นการจูงใจให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียนสนุกกับการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงพัฒนาการ ด้านการเจริญเติบโตของเด็ก สารอาหารมีส่วนช่วยในการพัฒนานักเรียน ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการให้ผู้เรียนได้บริโภคอาหารอย่างถูกต้องตามหลักโภชนาการ เพื่อการพัฒนาทางร่างกายที่สมบูรณ์และแข็งแรง มีภูมิคุ้มกันที่ดี เมื่อมีสถานที่ที่เหมาะสมพร้อมบรรยากาศในการเรียนรู้ที่กระตุ้นการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนได้รับสารอาหารที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการเรียนรู้ รับรู้ อย่างสมบูรณ์ก็จะทำให้ผู้บริหาร ครู และสถานศึกษาสามารถสร้างให้เด็กเกิดการพัฒนารทั้ง 4 ด้าน

ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาได้อย่างง่ายดาย

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านร่างกาย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน จัดกิจกรรมตามความสามารถของเด็กโดยสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย ที่ควรจะได้รับทั้งกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะ และกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ พัฒนาการด้านร่างกายมีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานที่สามารถต่อยอดไปยังพัฒนาการด้านอื่นๆได้ หากร่างกายไม่พร้อมก็จะไม่สามารถทำสิ่งต่างๆได้ จะส่งผลให้พัฒนาการทางด้านอื่นๆ มีความบกพร่องไปด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางด้านร่างกาย กิเซลล์ (Gesell) กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายว่าการเจริญเติบโตของเด็กจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมด้านต่าง ๆ สำหรับพัฒนาการทางร่างกายนั้นหมายถึง การที่เด็กแสดงความสามารถในการจัดกระทำกับวัสดุ เช่น การเล่น ลูกบอล การขีดเขียน เด็กต้องใช้ความสามารถของการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมือ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัยการเจริญเติบโตของระบบประสาทและการเคลื่อนไหวประกอบกัน ลักษณะพัฒนาการที่สำคัญของเด็กในระบายนี้นี้ ก็คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเคลื่อนไหว การทำงานของระบบประสาทกล้ามเนื้อ การพัฒนาความสามารถในการควบคุมร่างกาย การบังคับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดย กิเซลล์ ได้ศึกษาความสามารถของเด็กตามแบบธรรมชาติ โดยสังเกตพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตเต็มที่ การสังเกตนี้ทั้งสังเกตด้วยตาและถ่ายภาพยนตร์เอาไว้ศึกษาโดยละเอียด ภายหลังจากผลการศึกษา (พระจันทร์ รุ่งแสง, 2555) กิเซลล์ สรุปว่าความสามารถของเด็กมีเป็นระยะและขึ้นตอน แต่ละช่วงอายุมีความหมายและมีความสำคัญแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่พฤติกรรมของบุคคล จะมีอิทธิพลมาจากสภาพความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ กล้ามเนื้อ ต่อมกระดุก และประสาทต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมเป็นเพียงส่วนประกอบของการเปลี่ยนแปลง และกิเซลล์ได้แบ่งพัฒนาการเด็กออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (Gross motor development) เป็นความสามารถของร่างกายที่ครอบคลุมถึงการบังคับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและความสัมพันธ์ทางด้านการเคลื่อนไหวทั้งหมด พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Fine motor or adaptive development) เป็นความสามารถในการประสานงานระหว่างระบบการเคลื่อนไหวกับระบบความรู้สึก เช่น การประสานงานระหว่างตากับมือ ซึ่งดูได้จากความสามารถในการใช้มือของเด็ก เช่น ในการตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นลูกบาศก์ การสั้นกระดิ่ง การแกว่งกำไล ฯลฯ ฉะนั้น พฤติกรรมด้านการปรับตัวจึงสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านการเคลื่อนไหว พฤติกรรมทางด้านภาษา (Language development) ประกอบด้วยวิธีสื่อสารทุกชนิด เช่น

การแสดงออกทาง หน้าตา ท่าทาง การเคลื่อนไหวท่าทางของร่างกาย ความสามารถในการเปล่งเสียง และภาษาพูดการเข้าใจในการสื่อสารกับผู้อื่น และพฤติกรรมทางด้านนิสัยส่วนตัวและสังคม (Personal social development) เป็นความสามารถในการปรับตัวของเด็ก ระหว่างบุคคลกับบุคคล และบุคคลกับกลุ่มภายใต้ภาวะแวดล้อมและสภาพความเป็นจริงนับเป็นการปรับตัวที่ต้องอาศัย การเจริญเติบโตของสมองและระบบการเคลื่อนไหวประกอบกันในส่วนที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

3.2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านอารมณ์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงอารมณ์ได้อย่างอิสระ เช่น การร้องเพลง การเล่านิทาน การเดินประกอบจังหวะ และการจัดกิจกรรมกลุ่ม จะทำให้เราสามารถมองเห็นพัฒนาการทางด้าน อารมณ์ของผู้เรียน ได้ชัดเจน เนื่องจากเวลาที่เด็กพูดคุยกับเพื่อน การทำงานร่วมกับเพื่อน การใช้ของ ร่วมกับเพื่อนในส่วนของอารมณ์จะออกมาค่อนข้างชัดเจน พัฒนาการด้านอารมณ์ถือว่าสำคัญ เพราะเด็กที่มีอารมณ์ดีพัฒนา ไปตามวัยเด็กจะสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่ออยู่ร่วมกับ ผู้อื่นสอดคล้องกับ ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ ซิกมันด์ฟรอยด์ (Sigmund freud) เชื่อว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ มีแรงจูงใจมาจากจิตไร้สำนึก ซึ่งมักจะผลักดันออกมาในรูป ความฝัน การพูดลืงปาก หรืออาการผิดปกติทางด้านจิตใจในด้านต่างๆ เช่น โรคจิต โรคประสาท เป็นต้นยังเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ (Instinctual drive) และเป็นพลังงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนที่ได้ จิตจึงเป็นพลังงาน รูปหนึ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงและไม่หยุดนิ่ง บ้างจะแสดงออกมาในรูปแบบของสัญชาตญาณ ทางเพศ (Sexual instinct) แต่ฟรอยด์ไม่ได้หมายถึง ความต้องการทางเพศ นอกจากนี้ ฟรอยด์ยังได้ อธิบายว่าสัญชาตญาณจะแสดงออกมาในรูปของพลังทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพลังขับทางเพศเรียกว่า พลังลิบิโด (Libido) เป็นพลังที่ทำให้มนุษย์การทำงานของจิตแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ จิตไร้สำนึก (Unconscious mind) การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์โดยออกไปโดยไม่รู้ตัวที่เกิดมาจากพลัง ของจิตไร้สำนึกซึ่งทำหน้าที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกไปตามหลักแห่งความพึงพอใจของตน และ การทำงานของจิตไร้สำนึกเกิดจากความปรารถนา หรือความต้องการของบุคคลที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก ที่ไม่ได้รับการยอมรับ เช่น การถูกห้าม หรือถูกลงโทษ จะถูกเก็บกดไว้ในจิตส่วนนี้ จิตสำนึก (Conscious mind) บุคคลรับรู้ตามประสาทสัมผัสทั้งห้า ที่บุคคลจะมีการรู้ตัวตลอดเวลาว่ากำลังทำ อะไรอยู่ คิดอะไรอยู่ คิดอย่างไรเป็นการรับรู้โดยทั่วไปของมนุษย์ ที่ควบคุมการกระทำส่วนใหญ่ ให้อยู่ในระดับรู้ตัว (Awareness) และเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยมีเจตนาและมีจุดมุ่งหมาย และจิตก่อนสำนึก (Preconscious mind) เป็นส่วนของประสบการณ์ที่สะสมไว้ หรือเมื่อบุคคล

ต้องการนำกลับมาใช้ใหม่ก็สามารถระลึกได้และสามารถนำกลับมาใช้ในระดับจิตสำนึกได้ และเป็นส่วนที่อยู่ใกล้ชิดกับจิตไร้สำนึกมากกว่าจิตไร้สำนึกจะเห็นได้ว่าการทำงานของจิตทั้ง 3 ระดับ จะมาจากทั้งส่วนของจิตไร้สำนึกที่มีพฤติกรรม ส่วนใหญ่เป็นไปตามกระบวนการขั้นปฐมภูมิ (Primary process) เป็นไปตามแรงขับสัญชาตญาณ (Instinctual drives) และเมื่อมีการรับรู้กว้างไกล มากขึ้นจากตนเองไปยังบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม พลังในส่วนของจิตก่อนสำนึกและจิตสำนึก จะพัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการขั้นทุติยภูมิ (Secondary process)

3.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสังคม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น เช่น การเล่นกลางแจ้ง การละเล่นของเด็กไทย การที่เด็กเล่น ร่วมกัน เด็กได้ฝึกการแบ่งปัน การช่วยเหลือ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การให้อภัยซึ่งกันและกัน พัฒนาการทางด้านสังคมจึงสำคัญ เพราะหากเด็กอยู่ในสังคมไม่ได้ เด็กก็จะดำเนินชีวิตในสังคม ได้อย่างไม่มีความสุข สอดคล้องกับ ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสังคม อิริสัน (Erikson's theory of development) เน้นถึงความสำคัญของบุคลิกภาพของมนุษย์ว่าจะพัฒนาได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ ความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ การพัฒนาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของชีวิต ถ้าได้รับการตอบสนอง เต็มที่ บุคคลจะมีบุคลิกภาพดี และพร้อมที่จะพัฒนาขั้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ อิริสันได้แบ่ง พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็น 3 ขั้นคือ (ครูบ้านนอกดอทคอม, 2550)

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ-ความไม่ไว้วางใจ (Trust vs mistrust) ซึ่งเป็นขั้นในวัยทารก อิริสันถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของพัฒนาการในวัยต่อไป เด็กวัยทารกจำเป็นต้องมีผู้เลี้ยงดู เพราะช่วยตนเองไม่ได้ ผู้เลี้ยงดูจะต้องเอาใจใส่เด็ก ถึงเวลาไหนก็ควรจะให้และปลดเปลื้อง ความเดือรื้อน ไม่สบายของทารกอันเนื่องมาจากการขับถ่าย เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ-ความสงสัยไม่แน่ใจตัวเอง (Autonomous vs shame and doubt) อยู่ในวัยอายุ 2-3 ปี วัยนี้เป็นวัยที่เริ่มเดินได้ สามารถที่จะพูดได้และ ความเจริญเติบโตของร่างกายช่วยให้เด็กมีความอิสระ พึ่งตัวเองได้ และมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรับต้องสิ่งของต่างๆ เพื่อต้องการสำรวจว่าคืออะไร เด็กเริ่มที่อยากเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง

ขั้นที่ 3 การเป็นผู้คิดริเริ่ม-การรู้สึกผิด (Initiative vs guilt) วัยเด็กอายุประมาณ 3-5 ปี อิริสัน เรียกวัยนี้ว่าเป็นวัยที่เด็กมีความคิดริเริ่มอยากจะทำอะไรด้วยตนเอง จากจินตนาการของตนเอง การเล่นสำคัญมากสำหรับวัยนี้เพราะเด็กจะได้ทดลองทำสิ่งต่างๆ จะสนุกจากการสมมติของต่างๆ เป็นของจริง เช่น อาจจะใช้ถังกระดาษเป็นรถยนต์ ขับรถยนต์เหมือนผู้ใหญ่

ตามทฤษฎีของอิริสัน (Erikson) เด็กจะพัฒนาการทางสังคมที่ดีขึ้นอยู่กับการได้รับการตอบสนองความต้องการด้านการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ และการจัดสภาพแวดล้อม ให้เหมาะสมตามลำดับขั้นพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ

3.4 แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านสติปัญญา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน เห็นว่าพัฒนาการในส่วนนี้จะเห็นผล มาจากกระบวนการพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน หากมีการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมอย่างดีแล้ว ด้านสติปัญญาจะพร้อมตามไปด้วย เน้นทักษะ การคิดแก้ปัญหาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเด็กจะเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือกระทำ ไม่เห็นด้วย กับการให้เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยเหมือนเป็นการกระโดดข้ามพัฒนาการ ตามช่วงวัยของเด็ก สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษา เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร ทฤษฎีของ เพียเจต์ตั้งอยู่บนรากฐานของทั้งองค์ประกอบที่เป็นพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม เขาอธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่ อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการ กระตุ้น เด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น (Hasemohkalupea, 2555)

พัฒนาการทางด้านสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensori-motor stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 2 ปี พฤติกรรมของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับ การเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ เช่น การไขว่คว้า การเคลื่อนไหว การมอง การดู ในวัยนี้เด็กแสดงออกทางด้านร่างกายให้เห็นว่ามีสติปัญญา ด้วยการกระทำ เด็กสามารถแก้ปัญหาได้ แม้ว่าจะไม่สามารถอธิบายได้ด้วยคำพูด เด็กจะต้องมี โอกาส ที่จะปะทะกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพัฒนาการด้านสติปัญญาและ ความคิดในขั้นนี้ มีความคิดความเข้าใจของเด็กจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เช่น สามารถประสานงาน ระหว่างกล้ามเนื้อมือ และสายตา เด็กในวัยนี้มักจะทำอะไรช้าบ่อยๆ เป็นการเลียนแบบ พยายาม แก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก เมื่อสิ้นสุดระยะนี้เด็กจะมีการแสดงออกของพฤติกรรมอย่างมี จุดมุ่งหมายและสามารถแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการแต่กิจกรรม การคิดของเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ยังคงอยู่เฉพาะสิ่งที่สามารถสัมผัสได้เท่านั้น

2. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่อายุ 2-7 ปี แบ่งออกเป็น ขั้นย่อยอีก 2 ขั้น คือ ขั้นก่อนเกิดสัจกับ (Preconceptualthought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอายุ 2-4 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถจะโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้ยังมีขอบเขตจำกัดอยู่ เพราะเด็กยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือถือความคิดตนเองเป็นใหญ่ และมองไม่เห็นเหตุผล

ของผู้อื่น ความคิดและเหตุผลของเด็กวัยนี้ จึงไม่ค่อยถูกต้องตามความเป็นจริงนัก นอกจากนี้ ความเข้าใจต่อสิ่งต่างๆ ยังคงอยู่ในระดับเบื้องต้น เช่น เข้าใจว่าเด็กหญิง 2 คน ชื่อเหมือนกัน จะมีทุกอย่างเหมือนกันหมด แสดงว่าความคิดรวบยอดของเด็กวัยนี้ยังไม่พัฒนาเต็มที่ แต่พัฒนาการทางภาษาของเด็กเจริญรวดเร็วมาก ขั้นการคิดแบบญาณหยั่งรู้ นี้ก็ออกเองโดยไม่ใช้เหตุผล (Intuitive thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็ก อายุ 4-7 ปี ขั้นนี้เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รวมตัวดีขึ้น รู้จักแยกประเภทและแยกชิ้นส่วนของวัตถุ เข้าใจความหมายของจำนวนเลข เริ่มมีพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ แต่ไม่แจ่มชัดนัก สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่คิดเตรียมล่วงหน้าไว้ก่อน รู้จักนำความรู้ในสิ่งหนึ่งไปอธิบายหรือแก้ปัญหาอื่นและสามารถนำเหตุผลทั่วๆ ไปมาสรุปแก้ปัญหา โดยไม่วิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนเสียก่อนการคิดหาเหตุผลของเด็กยังขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนรับรู้ หรือสัมผัสจากภายนอกขั้นปฏิบัติการคิดด้านรูปธรรม (Concrete operation stage) ขั้นนี้จะเริ่มจากอายุ 7-11 ปี พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้สามารถสร้างกฎเกณฑ์และตั้งเกณฑ์ในการแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ได้ เด็กวัยนี้สามารถที่จะเข้าใจเหตุผล รู้จักการแก้ปัญหาสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ สามารถที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความคงตัวของสิ่งต่างๆ โดยที่เด็กเข้าใจว่าของแข็งหรือของเหลวจำนวนหนึ่งแม้ว่าจะเปลี่ยนรูปร่างไปก็ยังมีน้ำหนัก หรือปริมาตรเท่าเดิม สามารถที่จะเข้าใจความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ส่วนรวม ลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้คือ ความสามารถในการคิดย้อนกลับ นอกจากนั้นความสามารถในการจำของเด็กในช่วงนี้มีประสิทธิภาพขึ้น สามารถจัดกลุ่มหรือจัดการได้อย่างสมบูรณ์ สามารถสนทนากับบุคคลอื่นและเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดี และขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal operational stage) นี้จะเริ่มจากอายุ 11-15 ปี ในขั้นนี้พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้เป็นขั้นสูงสุดคือเด็กในวัยนี้จะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ ความคิดแบบเด็กจะสิ้นสุดลง เด็กจะสามารถที่จะคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ สามารถที่จะคิดแบบนักวิทยาศาสตร์ สามารถที่จะตั้งสมมุติฐานและทฤษฎี และเห็นว่าความเป็นจริงที่เห็นด้วยการรับรู้ที่สำคัญเท่ากับความคิดกับสิ่งที่อาจจะเป็นไปได้ เด็กวัยนี้มีความคิดนอกเหนือไปกว่าสิ่งปัจจุบัน สนใจที่จะสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างและมีความพอใจที่จะคิดพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีตัวตน หรือสิ่งที่เป็นนามธรรมพัฒนาการทางการรู้คิดของเด็กในช่วงอายุ 6 ปีแรกของชีวิต ซึ่งเพียเจต์ ได้ศึกษาไว้เป็นประสบการณ์สำคัญที่เด็กควรได้รับการส่งเสริม มี 6 ขั้น ได้ขั้นความรู้แตกต่าง (Absolute differences) เด็กเริ่มรับรู้ในความแตกต่างของสิ่งของที่มองเห็น ขั้นรู้สิ่งตรงกันข้าม (Opposition) ขั้นนี้เด็กรู้ว่าของต่างๆ มีลักษณะตรงกันข้ามเป็น 2 ด้าน เช่น มี-ไม่มี หรือ เล็ก-ใหญ่ ขั้นรู้หลายระดับ (Discrete degree)

เด็กเริ่มรู้จักคิดสิ่งที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่อยู่ตรงกลางระหว่างปลายสุดสองปลาย เช่น ปานกลาง น้อย
 ชั้นความเปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง (Variation) เด็กสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ
 เช่น บอกถึงความเจริญเติบโตของต้นไม้ ชั้นรู้ผลของการกระทำ (Function) ในขั้นนี้เด็กจะเข้าใจ
 ถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลง และขั้นการทดแทนอย่างลงตัว (Exact compensation)
 เด็กจะรู้ว่าการกระทำของสิ่งหนึ่งเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลต่ออีกสิ่งหนึ่งอย่างทัดเทียมกันภาษา
 และกระบวนการคิดของเด็กแตกต่างจากผู้ใหญ่ กระบวนการทางสติปัญญาที่มีลักษณะดังนี้คือการซึมซับ
 หรือการดูดซึม (Assimilation) เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์ เรื่องราว และ
 ข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไปการปรับและจัดระบบ (Accommodation)
 คือ กระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากันเป็นระบบ
 หรือเครือข่ายทางปัญญาที่ตนสามารถเข้าใจได้ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น และการเกิด
 ความสมดุล (Equilibration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับ หากการปรับเป็นไป
 อย่างผสมผสานกลมกลืนก็จะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับ
 ประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะ
 ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาขึ้นในตัวบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้สถานศึกษาที่สอนระดับปฐมวัย ในเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีการพัฒนาด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยอย่างมีคุณภาพและสามารถนำผล
 การศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย
 ดังนี้

1. ด้านร่างกาย ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นให้เด็กได้รับการฝึกพัฒนากล้ามเนื้อมือ
 โดยการบีบ หยิบ จับ ขยำ คีบ ลงสี และเขียน มีการฝึกการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อมัดใหญ่ โดยการเดิน
 วิ่ง กระโดด และโหน และมีการทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกาย เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
 ขั้นต่อไป และมีพัฒนาการเจริญเติบโตได้สมวัย
2. ด้านอารมณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นฝึกให้เด็กรู้จักชื่นชมความสามารถของตนเอง
 และผู้อื่น ให้ความสำคัญกับการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น ร่าเริง แจ่มใส ได้เหมาะสมกับสถานการณ์
3. ด้านสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
 เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และฝึกให้เด็กรู้จักรอคอยลำดับก่อนหลัง

4. ด้านสติปัญญาผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าพูด และแสดงความคิดเห็น และฝึกให้เด็กมีทักษะการจำแนก สังเกต ตั้งคำถาม และกล้าที่จะแสวงหาคำตอบ เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิธีการแก้ปัญหาและส่งเสริมเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาแนวทางที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ในเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นๆ
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีอื่นๆ เช่น ขนาดสถานศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหาร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *รายงานผลการจัดการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2557 สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2*.ชลบุรี: กลุ่มงานนโยบายและแผน.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบริน-เบส บุ๊คส์.
- คะนิง สายแก้ว. (2549). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์*.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คมคาย พลสมัคร. (2544). *พฤติกรรมการสอนของครุระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ครูบ้านนอกดอทคอม . (2550). *ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน*. เข้าถึงได้จาก
[http://www.kroobannok.com/article-105-ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน-\(Erikson\).html](http://www.kroobannok.com/article-105-ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน-(Erikson).html).
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2549). *การเล่นเพื่อการเรียนรู้ ในเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา ลาดพร้าว.
- ธงชัย วิทยากุล. (2547). *การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนห้วยลึกผดุงวิทยา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2545). *กฎหมายการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2551). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เบญญา แสงมลิ. (2550). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. นนทบุรี: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ประภาพรรณ สุวรรณสุข. (2553). *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา*.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต. (2547). *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่
1-4*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พิชัย ไชยสงคราม. (2542). *ความเป็นครู*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- พระจันทร์รุ่งแสง. (2555). *ทฤษฎีเด็กปฐมวัย*. เข้าถึงได้จาก <http://www.bloggang.com>.
- พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ และพูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2552). *ประมวลสาระชุดวิชา หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 9-10*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2546). *การศึกษาและความเป็นครูไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยศกมล เรืองสง่า. (2551). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนครพนม*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วิชาญ สุวรรณวงษ์. (2549). *การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเบญจมรังสฤษฎ์ 2 ตามการรับรู้ของครู*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัฒนา บุญฤทธิ. (2547). *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิริมา ธิญโญอนันตพงษ์. (2550). *การศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (2558). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. ชลบุรี: กลุ่มงานนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การรับนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2554*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *ภาพอนาคต & กลยุทธ์: เราจะใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในโรงเรียนได้อย่างไร?*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- สำนักงานแรงงานจังหวัดชลบุรี. (2558). *สถานการณ์แรงงานจังหวัดชลบุรี ไตรมาส 1 ปี 2558 (มกราคม-มีนาคม) 2558*. เข้าถึงได้จาก <http://chonburi.mol.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2550). *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0-5ปี) ระยะยาวพ.ศ.2550-2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุมาลี คุ่มชัยสกุล. (2543). *บทบาทของครูและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กปฐมวัยในเขตเมืองเชียงใหม่*. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุมน อมรวิวัฒน์. (2543). *การสอนโดยการสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิกา*. กรุงเทพฯ: โครงการตำรา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุมน อมรวิวัฒน์. (2550). *กัลยาณมิตรนิเทศสำหรับผู้บริหารกลยุทธ์ในการนิเทศเพื่อสร้างโรงเรียนให้เข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุริยา พ้องเสนาะ. (2558). *การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย*. เข้าถึงได้จาก <http://admin.e-library.onecapps.org/book/1233.pdf>
- อุทัย หิรัญโต.(2525). *เทคนิคการบริหาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อำไพพรคุณารักษ์. (2550). *ศูนย์แห่งความเป็นเลิศด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก*. นนทบุรี: สถาบันสิ่งแวดลอมไทย.
- อรัญญา นามเพราะ และคณะ. (2557). *การจัดการศึกษาปฐมวัย*. เข้าถึงได้จาก <http://www.accu.or.jp/esd/mt-static/coe/tei/.pdf>.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2552). *ประมวลสาระชุดวิชา หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 9-10*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York:W.H. Freeman and company.
- Caine, R.N,& Caine, G. (2002).*Brain/ Mind learning principles*. Retrieved from <http://www.cainelearning.com/bbl/bbl2.htm>.
- Erikson, H. E. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York:Norton & company.
- Erikson, H. E. (1978). *Experience in science for young children*. New York:A Division of Litton Educational Publishing.
- Hasemoh, K. (2555). *ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา*. Retrieved from http://405404027.blogspot.com/2012/10/blog-post_5215.html.

- Hinkle, D.E, William ,W. & Stephen, G. J. (1998).*Applied statistics for the behavior sciences* (4th ed.).New York:Houghton Mifflin, 1998.
- Jeneks, C.(1971) *Social stratification and higher education*. New York:Jossey Bass Publishers.
- Liang, S.B. (1987).*Research on Acacia mangium in Sabah: a review in Turnbull, J. W. ed. Proceedings of an international workshop*, Forestry Training Centre, Gympie, Queensland, Australia. pp. 164-166.
- Murgatroyd, S,& Morgan, C.(1994) *Total quality management and the school*. Buckingham: Open University Press.
- Piaget. (1969). *The mechanisms of perception*.New York:Basic Book.
- Sigmund, F. (1964). *Group psychology and the analysis of the ego Sigmund Freud*. New York: Bantam Books.
- Strasser, J. K. (1996). Play, language and social interaction at the sand table in a preschool classroom.*Dissertation Abstracts International*,56(07), 2558-A.
- Whitaker, B.I. (1978). Citizen participation in educational decision making in an urban school district as perceived by parents and administrators. *Dissertation Abstracts International*, 98(6),5-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- สำเนาขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว451

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

21 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรรมนูญ คมขำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวิชิตระกุลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว451

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

21 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอบขออนุญาตเคราะห้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.สุกัลยา สุเมธ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงข่อยุทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวณิชตระกูลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอขออนุญาตเคราะห้จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห้ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว451

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

21 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พุทธิกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ศิริระวิชตระกูลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เชษฐ ศิริสวัสดิ์**

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว451

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

21 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์กัลยาณี อินตะสิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวณิชตระกูลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว451

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

21 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน คุณครูอำพร บุญเย็น

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวณิชตระกูลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว694

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 เมษายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวณิชตระกูลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์
จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอน
การพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว695

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 เมษายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.สุทธภา โขติประดิษฐ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวณิชตระกูลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์
จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอน
การพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว695

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 เมษายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวอุษาวดี เหลืองอ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวิชิตระกุลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์
จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอน
การพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ว695

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 เมษายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางชลลดา วัตโศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวิชิตระกุลเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์
จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอน
การพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3839-3486 โทรสาร 0-3874-5811

ผู้วิจัยโทร. 088-095-5007

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามครูปฐมวัย

เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต2

คำชี้แจงแบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหาร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครูผู้สอน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

(ตอนที่ 1-4) โปรดพิจารณาว่าข้อความต่อไปนี้ตรงกับความคิดเห็นของท่านในระดับมากน้อย

เพียงใดแล้วเขียนเครื่องหมาย√ลงในช่องว่างเพียงคำตอบเดียว

5 คือเห็นด้วยมากที่สุดหมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความในระดับมากที่สุด

4 คือเห็นด้วยมากหมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความในระดับมาก

3 คือเห็นด้วยปานกลางหมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความในระดับปานกลาง

2 คือเห็นด้วยน้อย หมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อย

1 คือเห็นด้วยน้อยที่สุดหมายถึงผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหาร

ลำดับ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
	ด้านภาวะผู้นำ					
1	ผู้บริหารตื่นตัวและพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ					
2	ผู้บริหารพัฒนาบุคลิกภาพอยู่เสมอ					
3	ผู้บริหารเป็นคนที่มื่ออารมณ์มั่นคง มีความเป็นผู้ใหญ่					
4	ผู้บริหารสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้กับบุคคลทุกระดับ					
5	ผู้บริหารสามารถสื่อสารให้ท่านเข้าใจได้ดี					

ลำดับ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
6	ผู้บริหารกล่าวชื่นชมครูเมื่อปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็ม ความสามารถและเกิดผลอันดีต่อสถานศึกษา/ ครู/ นักเรียน					
7	ผู้บริหารมีการให้โอกาสครู ให้คำแนะนำรายบุคคล และรายกรณี					
8	ผู้บริหารให้ครูได้เป็นผู้ออกแบบการจัด การเรียนการสอนอย่างเต็มที่					
9	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้กับครูในด้าน งบประมาณและอาคารสถานที่ตามความเหมาะสม					
10	ผู้บริหารจัดกิจกรรมเพื่อลดความตึงเครียด จากการทำงานใน โอกาสที่เหมาะสม					
	ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง					
11	ผู้บริหารมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง					
12	ผู้บริหารมีนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาสภาพแวดล้อม ครอบครัวเด็กและสานความสัมพันธ์ชุมชน					
13	ผู้บริหารมีอัยยาศัยที่เป็นมิตรต่อผู้ปกครองในทุกครั้งที่ ที่พบกันเช่น การไถ่ถาม การส่งยิ้ม เป็นต้น					
14	ผู้บริหารจัดให้มีระบบช่วยเหลือผู้ปกครองผ่านการ ช่วยเหลือเด็ก เช่นมีทุนสนับสนุนเด็กเรียนดี ทุนปัจจัยยากไร้ เป็นต้น					
15	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วม รับรู้และเข้าใจหลักการจัดการเรียนการสอนระดับ ปฐมวัยที่เหมาะสม					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครูผู้สอน

ลำดับ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	ด้านจรรยาบรรณ					
16	ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ และแสวงหาความรู้อยู่เสมอ					
17	ครูมีความศรัทธาในวิชาชีพครู					
18	ครูเป็นผู้ที่รับรู้อและช่วยแก้ปัญหาของเด็กได้					
19	ครูเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก					
20	ครูเป็นผู้มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้ม ร่าเริง และเป็นมิตรต่อเด็ก					
	ด้านการจัดประสบการณ์					
21	ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติและได้แสดงความคิดเห็นระหว่างทำกิจกรรม					
22	ครูจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในวันสำคัญหรือเหตุการณ์ต่างๆตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม					
23	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
24	ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก					
25	ครูประเมินพัฒนาการเด็กหลังทำกิจกรรมด้วยการสังเกตพฤติกรรม					
	ด้านสื่ออุปกรณ์					
26	ครูนำสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม					
27	ครูนำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนปฐมวัยมาประยุกต์ใช้					
28	ครูใช้สื่อที่มีความหลากหลาย สามารถสร้างความสนใจของเด็กได้					

ลำดับ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
29	ครูไม่เลือกใช้สื่อที่ส่งเสริมความรุนแรง และใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม					
30	ครูเน้นสื่อที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากกว่า นามธรรม					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ลำดับ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	ด้านอาคาร สถานที่					
31	โรงเรียนมีสนามเด็กเล่นที่จัดเป็นสัดส่วนชัดเจน					
32	โรงเรียนมีสถานที่สำหรับล้างหน้าแปรงฟันและมีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย					
33	โรงเรียนมีการออกแบบอาคาร สถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนในระดับปฐมวัย					
34	อาคารเป็นสีโทนเย็นหรือสีที่มีส่วนในการพัฒนาสมองของเด็ก (BBL)					
35	อาคารระบายความชื้นได้ดีมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
	ด้านบรรยากาศ					
36	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ					
37	ครูจัดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้เปรียบเสมือนบ้าน เช่น มีมุมอ่านหนังสือ มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ มุมบทบาทสมมุติ มุมบล็อก เป็นต้น					
38	ครูสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้มีลักษณะเหมือนครอบครัว เช่น การให้ความรัก การสานสัมพันธ์ด้วยการกอด เป็นต้น					
39	ครูมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนุกสนานแปลกใหม่กระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้อยู่เสมอ					
40	ครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างกฎเกณฑ์และยอมรับในกฎเกณฑ์ได้ภายใต้ระบบข้อตกลง เช่น เราจะไม่ส่งเสียงดังขณะครูสอนหากส่งเสียงดังจะต้องรับโทษ เป็นต้น					

ลำดับ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
	ด้านโภชนาการ					
41	นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และถูกสุขลักษณะ					
42	ภาชนะเครื่องใช้สำหรับรับประทานอาหาร อยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ					
43	นักเรียนได้รับการปลูกฝังวินัยและมารยาท ในการรับประทานอาหาร เช่นการล้างมือ ก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง และการไม่คุยกัน ระหว่างรับประทานอาหารเป็นต้น					
44	นักเรียนได้รับประทานอาหารว่าง ได้แก่ นม ผลไม้ และขนมที่มีประโยชน์ทุกวัน					
45	นักเรียนได้รับประทานอาหารครบ 3 มื้อทุกวัน					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย

ลำดับ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	ด้านร่างกาย					
46	นักเรียนมีการพัฒนาเจริญเติบโต สมวัย					
47	นักเรียนมีการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่ว เดิน วิ่ง กระโดด และ โหน ได้					
48	นักเรียนมีการพัฒนากล้ามเนื้อมือสามารถบีบ หยิบ จับ ขยำ คีบ ลงสีและเขียนได้					
49	นักเรียนมีการพัฒนากล้ามเนื้อบริเวณปากลิ้น คูแฉก ฟัน ซึ่งมีผลต่อการออกเสียง					
50	นักเรียนผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกาย					
	ด้านอารมณ์					
51	นักเรียนแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์					
52	นักเรียนรู้จักชื่นชมความสามารถของตนเอง และผู้อื่น					
53	นักเรียนมีอิทธยาศัย ร่าเริง แจ่มใส					
54	นักเรียนไม่ไว้วาย โมโหร้าย ทำลายสิ่งของ หรือก่อกวนผู้อื่น					
55	นักเรียนรู้จักการอดทน					
	ด้านสังคม					
56	นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง					
57	นักเรียนเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
58	นักเรียนรู้จักรอคอยลำดับก่อนหลัง					
59	นักเรียนเป็น ได้ทั้งผู้ให้ และผู้รับ					

ลำดับ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
60	นักเรียนมีสัมมาคารวะ (รู้จักขอบคุณ ขอโทษ และ ทำความเคารพผู้ที่มีอายุมากกว่า)					
	ด้านสติปัญญา					
61	นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์					
62	นักเรียนกล้าพูดและแสดงความคิดเห็น					
63	นักเรียนมีไหวพริบสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้					
64	นักเรียนมีทักษะการจำแนกสังเกต ตั้งคำถาม และ กล้าที่จะแสวงหาคำตอบ					
65	นักเรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิม ในกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวปิยะนุช ศรีตะปัญญะ
วัน เดือน ปีเกิด	31 มีนาคม พ.ศ.2535
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	14 ถนนบ้านหนองปรือ ตำบลคลองหาด อำเภอเมืองสระแก้วจังหวัดสระแก้ว
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2557-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านคลองตาเพชร ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	การศึกษาระดับบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา